საქართველოს რესპუბლიკა

დაარსებულია 1918 წელს.

პარასკევი, 8 სექტემბერი, 2006 წელი.

№ 177 (5518)

იმისთანა წმინდა საქმეში, როგორიც ბოჭდეული სიფცვაა, ფცეილებით და ჭიჩებით ბუჩთის გაფანა ყველა უკადრისობაზე უსაძაგლესია.

ელექტრონული ფოსტა: sakresp@gol.ge

ვებ გვერდი: www.open.ge/sakartvelos-respublika

ფასი 50 თეთრი.

მე რომ მკითხოთ, რამდენიმე მათგანი აქამდეც უნდა დაეპატიმრებინათ...

თურქოლოგიური ძიებანი... საქართველოს ტერიტორიაზე

10 გვ.

მინაგან საქმეთა სამინისტრომ ოპერატიული ვიდეომასალების ნაწილი გამოაქვეყნა

11 გვ.

ეგზეკუცია კოდორის ხეობაში

3 გვ.

საროიშვილი ეჭვს გამოთქვამს

სოფიო ზუბოვა – სტალინის კიდევ ერთი მემკვიდრე? 12

„ადმირალ ნახიმოვის“ დალუპვა: ბედისწერა, სპეცოპერაცია თუ ბუნების ძალები

წინასწარჩეკნო მარათონი ვიხსნა

◎ კანონმდებლები

გაიყუჩა თუ არა ხელისუფლებამ კბილის ტკივილი?

კოგა დავითაშვილის არც ერთი მოთხოვნა არ ყოფილა ისეთი სასიამოვნო უმრავლესობის წევრებისთვის, რომლებიც დეპუტატის უფლებამოსილების შეწყვეტის თხოვნა. – დავითაშვილი „კბილის ტკივილი“ იყო ხელისუფლების წარმომადგენლებისთვის, ამიტომაც სიხარულით მოიშორებენ, მაგრამ იმაზე არ ფიქრობენ, რომ ეს ტკივილი სხვაგან, მერიაში გაუჩნდებათო, – რიგგარეშე სესიამდე განაცხადა ზვიად ძიძიგურამ. თუმცა, ხელისუფლებას ადგილობრივი თვითმმართველობის არჩევნებში ოპოზიციის შესაძლო წარმატების საკითხი სასაცილოდაც არ ჰყოფნის.

ამიტომაც თითქმის ერთსულოვნად დაუჭირა მხარი კოგა დავითაშვილისთვის სადეპუტატო უფლებამოსილების შეწყვეტის დადგენილებას – 133 ხმა ერთის წინააღმდეგ. პარლამენტიდან დავითაშვილის წასვლა მხოლოდ ვალერი გელბახიანმა არ მოიწონა. მისი თქმით, კონსერვატორთა ლიდერი გამოცდილი პოლიტიკოსი და იურისტია, ისეთი, როგორიც სჭირდება უმაღლეს საანონმდებლო ორგანოს.

გელბახიანმა, ბუნებრივია, თავიდანვე იცოდა, მისი ხმა უმრავლესობას რომ ვერ გადასწონიდა, მაგრამ თავისი დამოკიდებულება მაინც გამოხატა. გიგი წერეთელმა ჩაიღიმილა – კოგას გაშვების გამო გული მეც მეთანაღრეობდა. უმრავლესობის წევრებს ირონიისთვის, შესაძლოა, მყარი საფუძველიც კი ჰქონდეთ – თბილისში ძალიან ცოტა ადამიანს სჯერა, რომ დავითაშვილი საკრებულოს წევრი, შემდეგ კი ქალაქის მერი გახდება. თანაც, მეროგა, ალბათ, ტრამცლინად მოიაზრება, რაკი მათ არ დავიწყნიათ, როგორ გახდა საკრებულოს ყოფილი თავმჯდომარე ქვეყნის პრეზიდენტი...

უმრავლესობას, ცხადია, არც ეს მიზანი ჰყოფნის სასაცილოდ. მან ე.წ. კბილის ტკივილს იოლად უშველა – „კბილი“ მოიშორა, თუმცა, არსებობს იმის მცირე შანსი, რომ ეს ტკივილი მხოლოდ დროებით, 5 ოქტომბრამდე იყოს გაყუჩებული.

კოგა დავითაშვილი წავიდა, ოღონდ სად – საკრებულოში თუ ქუჩაში, დაახლოებით ერთ თვეში გახდება ცნობილი.

რუსულდან გახარია

◎ აქტუალური თემა

წინასაარჩევნო მარათონი გაიხსნა

საპარლამენტო უმრავლესობის წარმომადგენლები აცხადებდნენ, კოგა დავითაშვილი პარლამენტს არ დატოვებსო. ასეთი განცხადებების შემდეგ დავითაშვილი თუნდაც მათ ჯიბრზე რომ მიილებდა ამ გადაწყვეტილებას და პარლამენტს დატოვებდა, მოსალოდნელი იყო. კულუარებში ლაპარაკობენ, რომ სწორედ ამ ფორმით მოხდა მისი პარლამენტიდან წასვლის პროვოცირება, ანუ ხელისუფლებამ კარგად იცოდა მისი ხასიათი და ამ მეთოდით მოიშორა თავიდან. „უმრავლესობის“ წევრები კოგა დავითაშვილს პარლამენტის დარბაზში ვეღარ იხილავენ, მაგრამ დარწმუნებული ვარ, რომ დავითაშვილი მათი პოლიტიკური კარიერის ბოლომდე თანამდევი იქნებაა“, – აღნიშნა მრეწველთა ერთ-ერთმა ლიდერმა გიორგი ცაგარეიშვილმა.

მოკლედ, პოლიტიკა რისკია და კოგა დავითაშვილმაც გარისკა. თბილისის შესახებ კანონი განსხვავებულია სხვა კანონებისგან, ამიტომ გარისკვა არ დაჭირდა დავით ბერძენიშვილს. ბერძენიშვილს, პარლამენტი რომ არ დატოვოს, ისე შეუძლია გათუმში წინასაარჩევნო კამპანია აწარმოოს, ანუ ბერძენიშვილს შეუძლია საარჩევნო კამპანია ისე ჩაატაროს, რომ კენჭი არ იყაროს საკრებულოს წევრად, გამარჯვების შემთხვევაში კი გათუმის გამგებელი გახდეს. მხოლოდ ამის შემდეგ შეუძლია მას პარლამენტის წევრობა დატოვოს.

თბილისის მიმართ ინტერესი თვალშისაცემია. კარგად ჩანს, რომ ასეთი ინტერესი სხვა რეგიონების მიმართ ნაკლებია, რაც კიდევ ერთხელ იმის მიმანიშნებელია, რომ ამ არჩევნების პოლიტიკური აზრი მთავალი საპარლამენტო არჩევნებია. როგორც ცნობილი გახდა, გიგი უგულავას მოწინააღმდეგე მეროგისთვის ბრძოლაში ლეიბორისტებიდან ჯონდი გალათურია იქნება. ამისთვის კი ლეიბორისტები მმართველი პარტიის გადაწყვეტილებას ელოდებიან. მათ აინტერესებთ, რომელ ოლქში იყრის კენჭს გიგი უგულავა. მას შემდეგ, რაც ეს საკითხი გაირკვევა, ლეიბორისტები საკუთარ კანდიდატად სწორედ ჯონდი გალათურიას წარადგენენ. აღსანიშნავია, რომ გალათურია სიით პირველი კი არა, ბოლო ნომერი იქნება. ლეიბორისტებმა ასეთი გადაწყვეტილება იმიტომ მიიღეს, რომ მეროგის კანდიდატი საკრებულოში პარტიული სიით არ მოხვდეს. შრომის პარტიის ახალი სტრატეგია საკმაოდ დამაინტრიგებელად გამოიყურება.

ოპოზიციური ბლოკების შეწყვეტის მომხრე მრეწველები ახალი ინიციატივით გამოდიან, ითხოვენ რეგლამენტში აღდგეს მუხლი, რომლის თანახმადაც არჩევნებში მეორე საუკეთესო შედეგების მქონე ფრაქციას საპარლამენტო უმცირესობის სტატუსი მიენიჭება. მრეწველები განმარტავენ, რომ ეს მათი მხრიდან თხოვნაა და არა ულტიმატუმი. იმდენად, რამდენადაც ეს მოთხოვნა თავისთავად ვიცე-სპიკერის თანამდებობის მოთხოვნასაც გულისხმობს, ძნელი სათქმელია, რომელი იქნება საპარლამენტო უმრავლესობის პასუხი.

მზია გელენავა

◎ ინფორმაცია

პრეზიდენტის სიტყვები არ მოეწონათ

პოლონეთის ქალაქ კრინიცაში გამართულ XVI ეკონომიკურ ფორუმზე საქართველოს პრეზიდენტის მიხეილ სააკაშვილის მიერ რუსეთის „ჰუნეგის ველურ ტომებთან“ შედარებას რუსულმა დელეგაციამ ემოციური უწოდა. სანკ-პეტერბურგის საერთაშორისო ურთიერთობათა ფაკულტეტის პროფესორის ნიკოლოზ მეჟიჩევის განცხადებით, სააკაშვილი „საკუთარი უგელურებების მიზეზს ეძებს ყველგან, მხოლოდ არა საკუთარ ქვეყანაში“.

„ჩვენ გვსურს ვიყოთ ევროპელები, მაგრამ რთულია ევროკავშირთან ურთიერთობების დამყარება, როდესაც არ ხარ ალიარებული“, – აღნიშნა მიხეილ სააკაშვილმა საკუთარ გამოსვლაში და პოლონეთს საქართველოსთვის „ევროპაში გზამკვლევად“ ყოფნა სთხოვა.

რუსეთის საინფორმაციო საშუალებების მიერ გავრცელებული ინფორმაციით, პრეზიდენტ სააკაშვილს ჟურნალისტების კითხვებზე პასუხი არ გაუცია. მისი პრესკონფერენცია უცნობი მიზეზით გადადიო.

ეკონომიკური ფორუმის ფარგლებში, საქართველოს პრეზიდენტმა შეხვედრა გაამართა უკრაინის პრემიერ-მინისტრთან ვიქტორ იანუკოვიჩთან. სააკაშვილი-იანუკოვიჩის შეხვედრის განხილვის მთავარი თემა ორი სახელმწიფოს თანამშრომლობა, კერძოდ, ეკონომიკურ სფეროში თანამშრომლობა იყო.

ინტერპრესნიუსი

ახალი ელჩი ჩამობრძანდა

საქართველოში შვეიცარიის ახალი სრულუფლებიანი ელჩი ლორენცო ამგერგი ჩამოვიდა და საკუთარი მოვალეობის შესრულებას სულ მალე შეუდგება. შვეიცარიის ახალმა საგანგებო და სრულუფლებიანმა ელჩმა საქართველოში ლორენცო ამგერგმა საქართველოს საგარეო საქმეთა მინისტრს გელა გეჟუაშვილს რწმუნებათა სიგელების ასლები უკვე გადასცა.

საუბრისას მხარეებმა ორმხრივი ურთიერთობის საკითხები განიხილეს და ორ ქვეყანას შორის სამომავლო თანამშრომლობის გაღრმავების პერსპექტივები დასახეს.

ХО-ЕОВ-ЕНО

◎ რას გავაკეთებ?

გიგი თოფჩაძე: ქარხნები უნდა აგამუშავოთ და არა ჯართად გავყიდოთ!

უკვე ცნობილია, რომ თბილისის მეროგის ერთ-ერთი კანდიდატი მრეწველთა ლიდერი გიგი თოფჩაძეა. ბიზნესმენებისთვის ეს თანამდებობა ერთობ მიმზიდველი გამოდგა. ისე, ფულიანი პატრონი, თანაც გონიერი, გასაცოდავებულ თბილისს ნამდვილად არ აწყენდა. სამ დღეში გაირკვევა, დიდი ბიზნესმენი გადრი პატარკაციშვილიც თუ გახდება მემარჯვენეთა ფალავანი და დანარჩენ კანდიდატთა კონკურენტი. ამჯერად კი ნომრის სტუმარია მრეწველთა პარტიის ლიდერი გიგი თოფჩაძე.

– ბატონო გიგი, თქვენ წარმატებული ბიზნესმენი ბრძანდებით, რამ გადაგაწყვეტინათ ამ ნაბიჯის გადადგმა, რატომ დაინტერესდით ამ თანამდებობით?

– ქალაქის მერი ბიზნესმენი რომ იყოს, რამე დაშავდება ამით?.. ქალაქის თავკაცი უპირველესად უნდა იყოს ინჟინერი, ქალაქს კარგად უნდა იცნობდეს, თუ რა პროგლემები დგას მის წინაშე. უკვე 35 წელიწადია, თბილისში პრაქტიკულად არაფერი გაკეთებულა. დღეს გამოცოცხლება იგრძნობა, მაგრამ ეს მხოლოდ წინასაარჩევნო აქტიურობით არ უნდა იყოს გამოწვეული, უნდა არსებობდეს სტრატეგიული გეგმა ქალაქის განვითარებისა, თუ რა უნდა გაკეთდეს როგორც მიწის ზედა, ისე მიწისქვეშა თბილისში.

– როგორია თქვენი გეგმა, გამარჯვების შემთხვევაში რას უნდა ელოდონ თქვენგან თბილისელები?

– თუ ჩვენი გუნდი მოვა, როგელიც საკმაოდ კარგი ინჟინრებით იქნება დაკომპლექტებული, ქალაქზე ზრუნვას დავიწყებთ არა არჩევნების პერსპექტივით, არამედ ხანგრძლივი, საფუძვლიანი კეთილმოწყობით. ქალაქის შეცვლას 7-8 წელი დასჭირდება. თბილისის პროგლემაა ისიც, რომ რეგიონებში ხალხი დაუსაქმებელია, ჩვენ უნდა დავიწყოთ ყველა რაიონში, ყველა დიდ სოფელში, კონკურენტუნარიანი წარმოების შექმნა, რომელსაც მოვარგებთ საბაჟო და საბადასახადო კანონმდებლობებს. თორემ, რაიონებიდან ხალხი თბილისში რომ გამორბის, ესეც პროგლემაა, რაც დღეს საკმაოდ მწვავედ დგას.

– საკუთარ შანსს როგორ აფასებთ? მით უფრო, ოპოზიცია საარჩევნო კანონით უკმაყოფილოა...

– შანსები ამომრჩეველზეა დამოკიდებული. ჩვენ დაპირებებს ყოველთვის ვასრულებთ და არ ვემსგავსებით იმ ზოგიერთ პოლიტიკურ პარტიას, რომელიც ამომრჩეველს ბევრ რამეს ჰპირდება და დაპირებები მალევე ავიწყდება. ჩემი გამარჯვების შემთხვევაში ქალაქის ბიუჯეტიდან მინიმუმ 100 მილიონი გამოიყოფა წარმოებათა აღდგენაზე, ანუ ხალხის დასაქმებაზე. ჩემთვის მიუღებელია ქარხნების ჯართად გაყიდვა, სახელმწიფოს მათ ამუშავებაზე უნდა ეზრუნა. ჩაიდანიდან, ნავთქურიდან დაწყებული, ყველაფერი უცხოეთიდან შემოდის, არადა, თბილისის ფაბრიკა-ქარხნები ამაზე 100-ჯერ მეტს გააკეთებდნენ.

მეორე მხრივ, ის საარჩევნო კანონმდებლობა, რომელიც მმართველმა პარტიამ ჩამოაყალიბა, ოპოზიციას ძალიან ცუდ მდგომარეობაში აყენებს. პრაქტიკულად, არ დაგვიტოვეს შანსი, რომ ოპოზიციურმა პარტიებმა მიმდინარე პროცესები ვაკონტროლოთ. მართალია, საარჩევნო კანონი მმართველმა პარტიამ მოირგო, მაგრამ, ვფიქრობ, მოზღვავებულ პროგლემებს თბილისელები კარგად ხედავენ, ისინი გააქტიურდებიან, შეაფასებენ თითოეული პარტიის პროგრამას და მოსალოდნელი გაყალბების მიუხედავად, სწორ არჩევანს გააკეთებენ.

– გატონო გიგი, მრეწველები რომელიმე ოპოზიციურ პარტიასთან რატომ არ გაერთიანდით, მემარჯვენეებთან კავშირი ცუდად დაგამახსოვრდათ?

– ჩვენ რამდენიმე ოპოზიციურ პარტიას შევხვდით, იდეა გაერთიანებისა და ერთად ბრძოლის შესახებ მისაღები იყო, ეს გამარჯვების მეტ შანსს მოგვცემდა, მაგრამ, დიდი მცდელობის მიუხედავად, სხვადასხვა მიზეზის გამო, ერთობა ვერ შედგა.

– თუ ხვდებით, რომ გაერთიანების შემთხვევაში გამარჯვების მეტი შანსი გეძნებოდათ, მაშინ რატომ ვერ შეთანხმდით, საკუთარი ამბიციები ვერ მოთოკეთ?

– არ მინდა სხვა ოპოზიციურ ძალებზე ვილაპარაკო. ჩვენი პარტია 1999 წლიდან ოპოზიციაშია, გარკვეული მიღწევები გვაქვს, მაგრამ ვერ მოვედით იმ ძალით, რომ მიმდინარე პროცესები ვაკონტროლოთ ან დავგლოკოთ. მრეწველებს მიგვაჩნია, რომ დამოუკიდებელი, ძლიერი და მდიდარი საქართველო გვეძნება მხოლოდ ჩვენი ეკონომიკის ბაზაზე. ჩვენი პოლიტიკური კრედოა ეკონომიკის აღმავლობა, ხალხის დასაქმება და მერე სხვა დანარჩენი. მრეწველებისთვის მიუღებელია რეკომენდაციები მოსკოვიდან, ვაშინგტონიდან, ჩვენ არ ვართ დამოკიდებული უცხო ქვეყნის ფულზე, რომელიც მომავალში საძმეს თავის სასარგებლოდ გაგაკეთებინებს.

– დაბოლოს, ახლახან იგორ გიორგაძის პარტია „სამართლიანობის“ წევრები და მომხრეები დააკავეს. როგორ შეაფასებდით ამ ფაქტს, ეს არის პოლიტიკური რეპრესიები, წინასაარჩევნო დაშინება ოპოზიციისა, თუ მართლაც გადატრიალებასთან გვქონდა საქმე?

– ნამდვილად არ ვიცი, გიორგაძის მომხრეები რას სჩადიოდნენ. არც ერთი პოლიტიკური ძალა, რომელიც უცხოეთიდან იმართება, არა მგონია მისაღები იყოს საქართველოსთვის. ცნობილია, რომ ეს პარტია ჩრდილოელი მეზობლებისგან იმართებოდა. მართლა მზადდებოდა გადატრიალება თუ არა, ამას ალბათ გამოძიება დადგენს. არც იმას გამოვრიცხავ, რომ ეს დაშინებაა ოპოზიციური პარტიებისა, რაც არც ერთ დემოკრატიულ ჩარჩოში არ ჯდება. თუ ჩვენი ხელისუფლება შეშინების ტაქტიკაზე გადავიდა, მაშინ გამოდის, რომ ტოტალიტარული რეჟიმი მოსულა და ისევ 1937-იანი წლები დგება. იგივე თემაა ირაკლი გათიაშვილის დაკავებაც. დაუჯერებელია მისთვის საქართველოს ღალატის დაბრალება. ვფიქრობ, ეს საკითხი მალე გაირკვევა.

ესაუბრა
ლელა ხვადაგიანი

◎ გამოხმაურება

მე რომ მკითხოთ, რამდენიმე მათგანი აქამდეც უნდა დაეპატიმრებინათ...

ამბობს ფრაქცია „დემოკრატიული ფრონტის“ თავმჯდომარე დავით ზურაბიშვილი

— ბატონო დავით, როგორ შეაფასებთ იგორ გიორგაძის პარტია „სამართლიანობის“ აქტივისტების დაპატიმრების ფაქტს?

— მათი ხალხისა და პარტიის მიმართ პირადად მე და იმ პოლიტიკურ ძალას, რომელსაც წარმოვადგენ, მკვეთრად უარყოფითი დამოკიდებულება გვაქვს. მათ არც მივიჩნევთ პოლიტიკურ პარტიად, რუსეთის მეხუთე კოლონად მოვიაზრებთ.

იგორ გიორგაძე საერთოდ არ არის პოლიტიკოსი, იგი არის გამოძიების ფედერალური გიუროს პოლკოვნიკი თუ გენერალი და ძალიან კონკრეტული მიზნები აქვს.

ასე რომ, სრულიად არ გამოვრიცხავ, რომ მათ პოლიტიკური ბრძოლა კი არ უნდოდეთ, არამედ — რუსეთის ინტერესების განხორციელება.

სხვა საკითხია, არსებობს თუ არა სათანადო მტკიცებულებები მათ დასაპატიმრებლად, ანუ დასაბუთებულად აპატიმრებენ თუ არა. ჩვენი ხელისუფლების რეპუტაციიდან გამომდინარე, არაფერი გამორიცხული არ არის, რადგან ხელისუფლების მიზანია ხალხის დაშინება.

ისე არ მოხდეს, როგორც თავის დროზე „ახედრიონელებთან“ დაკავშირებით მოხდა. იყო შემთხვევები, როცა ყველამ იცოდა ამა თუ იმ პიროვნების დანაშაული, მაგრამ მის წინააღმდეგ არანაირი მტკიცებულება არ არსებობდა. ამიტომ ის სინდისის ან პოლიტპატიმრად ცხადდებოდა. შეიძლება ამ შემთხვევაშიც იგივე განმეორდეს.

ამ ხალხის „წარმომავლობასა“ და მიზნებში ეჭვი ნამდვილად არ გვეპარება, ისინი კარგ საქმეს არ ემსახურებოდნენ. მაგრამ მტკიცებულება აუცილებელია!

— როგორ ფიქრობთ, თუ თანხებს ფონდი განკარგავს, რატომ არ დაპატიმრეს გიორგაძის ფონდის თავმჯდომარე ირინე სარიშვილი?

— არ ვიცი, ლოგიკას არ ეფუძნება... არადა, თუ დანაშაულებრივ ჯგუფზეა საუბარი, ეს ერთი იყო იქ წმინდანი? საეჭვოა ეს ყველაფერი.

— ბატონო დავით, გიორგაძის მიმართ თქვენი მკვეთრად უარყოფითი დამოკიდებულება გასაგებია, მაგრამ, თქვენ ამართლებთ ამ დაპატიმრებებს?

— ვერც გავამართლებ, ვერც გავამტყუნებ. ამ ხალხის მრწამსიდან და საქმიანობიდან გამომდინარე, შეიძლება მართებული საფუძველი არსებობს, მაგრამ საჭირო უტყუარი მტკიცებულებები, რომლებიც ჯერჯერობით არ გვინახავს.

— ამბობენ, რომ ეს დაპატიმრებები ხელისუფლებას წინასაარჩევნოდ ხელს აძლევდა...

— წინასაარჩევნო კამპანიად ნამდვილად ჩაითვლება. ხალხს აშინებენ... თუმცა ვიტყოდი, რომ იგორ გიორგაძის პარტია ჯერ თვითონ კარგად მოაძლიერეს, ფართო შარაგზა მისცეს: ფონდი დააარსებინეს, ფილიალები შეაქმნევინეს. ბევრი ფული ჰქონდათ... და მერე, უცებ — ყველანი დაიჭირეს.

თუ მტკიცებულებები არ არსებობს, მაშინ ჩნდება კითხვა: ისინი პოლიტიკური ანგარიშსწორებით ხომ არ დააპატიმრეს, რამდენად ითვლება მათი საქმიანობა დანაშაულად? ეს მნიშვნელოვანია. ორ-სამ დღეში ყველაფერი გაირკვევა.

— ცოტა გაუგებარია ეს ყველაფერი, მით უმეტეს, რომ ერთ დროს ისე ჩანდა, თითქოს გიორგაძე და ეს ხელისუფლება ერთ თამაშს თამაშობდნენ...

— ერთ თამაშს არასდროს თამაშობდნენ. უბრალოდ გიორგაძის არსებობა როგორც პოლიტიკური ოპონენტისა, ორივეს ხელს აძლევდა. ხელისუფლება გვეუბნებოდა, მე თუ არა, შენი ალტერნატივა ეს არისო. გიორგაძესაც ხელს აძლევდა, რადგან ის თავს მიიჩნევს ერთადერთ პოლიტიკურ ალტერნატივად. მაგრამ რეალური ვითარება განსხვავებულია.

ახლა არჩევნები კარს მოგვადგა და რეალურ ოპოზიციას გამარჯვების შანსი აქვს, ხელისუფლება ცდილობს კიდევ ერთხელ დააშინოს მოსახლეობა. გიორგაძის მომხრეები მასობრივად ამიტომაც დააპატიმრეს.

მე რომ მკითხოთ, რამდენიმე მათგანი აქამდეც უნდა დაეჭირათ, მაგრამ კიდევ ერთხელ ვიმეორებ, ამისთვის საჭირო მტკიცებულებები.

ჩიკაგოში ალ კაპონე რომ დაიჭირეს, ყველამ იცოდა, ვინც იყო იგი — მაგრამ სათანადო მტკიცებულების არარსებობის გამო, დააპატიმრეს მხოლოდ... გადასახადების დამალვისთვის. ნორმალურ სახელმწიფოში ყოველთვის ასე ხდება. სხვა შემთხვევაში კი — ვინც არ მომწონს, ყველას ვაპატიმრებ! ასეთი სახელმწიფოს აშენება გვინდა?

ესაუბრა
თამარ შაიშმელაშვილი

◎ ინფორმაცია

მინისტრი პარლამენტში

პარლამენტის საგარეო ურთიერთობათა კომიტეტში გუშინ სახელმწიფო მინისტრი კონფლიქტების დარეგულირების საკითხებში მერაბ ანთაძე და საგარეო საქმეთა მინისტრის მოადგილე ირაკლი მანჯგალაძე იმყოფებოდნენ. შეხვედრას კომიტეტის ყველა წევრი და ევროინტეგრაციის კომიტეტის თავმჯდომარე დავით გაქრაძე ესწრებოდა.

კოტე გაგაშვილის განცხადებით, პარლამენტის გიურომ დაავალა, კონკრეტული ლონისძიებების შესახებ სრული ინფორმაცია მიიღოს მერაბ ანთაძისა და საგარეო საქმეთა სამინისტროსგან და ეს ინფორმაცია მიაწოდოს პარლამენტს. მისივე თქმით, საქართველოს საჰაერო სივრცის დარღვევის უფლება არავის აქვს. გაეროს, ჩიკაგოს, ასევე იკაოს კონვენციებით, საქართველოს საჰაერო სივრცე ერთიანია და არ არსებობს ე. წ. სამხრეთის, ე. წ. აფხაზეთის, ან სხვა საჰაერო სივრცეები. კოტე გაგაშვილის განცხადებით, ოს ურმა განდფორმირებებმა ესროლეს თავდაცვის მინისტრის ვერტმფრენს და არანაირი საჰაერო სივრცის დარღვევას ადგილი არ ჰქონია. ის საქართველოს საჰაერო სივრცეში გადაადგილდებოდა.

ეგზეკუცია კოდორის ხეობაში

— „ძალოვანი სისტემის წარმომადგენლები კოდორში, დალის ხეობაში მოსახლეობის ეგზეკუციას ახორციელებენ“, — განაცხადა პოლიტიკური მოძრაობა „იმედის“ წარმომადგენელმა სოსო წინწკალაძემ გუშინ გამართულ პრესკონფერენციაზე.

მისი განცხადებით იმ ოჯახებს, რომლებსაც კვიციანთან რაიმე შეხება ჰქონდათ, არგებენ და ავიწროებენ.

„ამავე დროს ჯარისკაცები შედიან ოჯახებში, გამოაქვთ ყველი, თაფლი და სხვა საჭმელი. გამოაქვთ ტელევიზორები და სხვა საოჯახო ნივთები, ხსნიან სატელიტურ ანტენებს, რომელიც მთელ ხეობაში რამდენიმეა. მოსახლეობას არ აძვს საშუალება, შელამებულზე გამოვიდეს სახლიდან და საქონელი დააგინაოს“, — აცხადებს წინწკალაძე. მისი განმარტებით, კოდორის ხეობაში უმძიმესი მდგომარეობაა და საქართველოს ხელისუფლება მისი დაკარგვის რეალური საფრთხის წინაშე დგას.

სარიშვილი ეჭვს გამოთქვამს

— „ხელისუფლებას სურს რევოლუცია და იგი მას მიიღებს“, — განაცხადა პოლიტიკური გაერთიანება „იმედის“ ლიდერმა ირინა სარიშვილმა, რომელიც გუშინ გამართულ პრესკონფერენციაზე გაკვირვებას და ეჭვებს გამოთქვამდა 6 სექტემბერს მისი არდაკავების შესახებ. იგი საკუთარ თავისუფლებაში ხელისუფლების უფრო შორსმიმავალ გეგმებს ხედავს და აცხადებს, რომ მისი მეშვეობით ვიღაც უფრო მსხვილის დაკავებას აპირებენ.

„თუ ხელისუფლებამ არ იცის რა დოკუმენტაციას ვინახავ და ამავე დროს, შეთქმულების მონაწილედ მთვლის, ყველა ლოგიკით, მეც ჩემი მეგობრების მსგავსად დაკავებული უნდა ვიყო. მოვუწოდებ პოლიტიკურ პარტიებს, საპარლამენტო ოპოზიციას, „რესპუბლიკელების“ გარდა, შეწყვიტონ სამარცხვინო განცხადებების კეთება და დაიწყონ ძმედითი ნაბიჯების გადადგმა ამ ხელისუფლების წინააღმდეგ.

ინტერპრესნიუსი

◎ სამაჩაბლო

ვიდრე ზარი დაირეკება

ღიახვის ხეობაში რომ სკოლებს აშენებენ!..

დღევანდელი ხელისუფლების თავგამოდებულ ქომაგად ვერ გამოვდგები, მაგრამ კიდევ უფრო გამიჭირდება თეთრზე შავი ვთქვა — კახაბერს კახაბერობა დავუკარგო.

ის, ვინც დღეს ქვეყანაში სკოლების მშენებლობის, მისი მატერიალურ-ტექნიკური აღჭურვილობის გუმს ვერ ხედავს, საცოდავია. არ შეიძლება შენმა პოლიტიკურმა ახირებამ თუ ახლომხედველობამ ქვეყანაში მიმდინარე პროცესების ობიექტურად შეფასების უნარი დაგაკარგვინოს. ვინც შენოგებების ფასადის შელებვა-გალამაზებას თხუნავობას ეძახის, ჩამოვიდეს გორში და ქართლის მეთაური ქალაქის მეორე ახალგაზრდობა იხილოს. საგულდაგულოდ მოვლილი, დასუფთავებული ქუჩები, პარკები და გაზონები. დალამდება და ლამპიონებითა და ილუმინაციებით გაჩახჩახებულ ქალაქში გვიან ღამემდე არ წყდება სეირნობა და ლაღობა. ხალხმრავლობაა ქალაქის მთავარ შადრევანთან — ი. ბ. სტალინის სახლ-მუზეუმის სკვერში. მთელი დატვითრვით მუშაობენ კაფეები, სანაყინეები, სავაჭრო ფარდულები. ცაზე ვარსკვლავები აციაფდება, აბრილდება და სახლებში ბრუნდებიან გორელები. საპატრულო მანქანები კი გარეშემო უვლიან ქალაქს — არავინ არ უნდა დაურღვიოს ადამიანებს მყუდროება და სიმშვიდე.

სიტყვა გაგვიგრძელდა. ჩვენ ლიახვის ხეობაში მივდივართ. ერთბაშად ამდენი სკოლის მშენებლობა თუ კაპიტალური რემონტი, რაც წლეულს ქართულ-ოსური კონფლიქტის ზონაში მიმდინარეობს, ადრე არ ყოფილა. მარტო აჩაბეთის, ქურთისა და ძარწემის საბაზო სკოლების რეაბილიტაციისთვის მილიონნახევარი ლარია გამოყოფილი. პატარა ლიახვის ხეობაში ბერელისა და ერედვის სკოლებზე 600 ათასი ლარი დაიხარჯება. სამუშაოები სასწავლო წლის დაწყებისთვის უნდა დამთავრდეს, მშენებლებიც ცდას არ აკლებენ, ბეჯითად ირჯებიან, მაგრამ ბევრ სკოლაში მეტალოვლასტიკატის ფანჯრები ჯერაც არ შემოუტანიათ და ამ მიზეზით სხვა სამუშაოებიც ჩამორჩა: მლესავები კედლის ლესვას მორჩნენ და ახლა უძალად სხედან.

სოფელ ქურთაში ისეთი სკოლა შენდება, დიდი ქალაქებიც არ დაიწუნებდნენ. ახალი სახურავი, იატაკი, ცენტრალური გათბობა, სპორტდარბაზი. სარეაბილიტაციო საკვანძო სამუშაოები უკვე დაამთავრეს და საცაა კედლების შელებვა დაიწყება. სამუშაოთა მწარმოებელი აკაკი გაგუციძე მუშახელის დეფიციტზე საუბრობს. ვის უნდა შესჩივლონ მშენებლებმა თავიანთი გასაჭირი, თუ არა გელა ზოზიაშვილს, ქართულ-ოსური კონფლიქტის მოწესრიგების საკითხებში შიდა ქართლის გუბერნატორის მოადგილეს. ისიც უბის წიგნაკში ჩანაწერებს აკეთებს და სამუშაოთა მწარმოებელს ჰპირდება: ორ დღეში დამატებით ათი კაცით დაგეხმარებითო.

აჩაბეთში მთავარი გზიდან გადაუხვევ, ალმართს შეუყვები და სკოლაც იქვია. ელექტროშემდულებლები ისინ იყო სკოლის ტერიტორიის რკინის გადით 612 მეტრის სიგრძეზე შემოღობვას მორჩნენ. კარგ ხასიათზე დგვხვდა მშენებლობის უფროსი ილია მეტრიველი. სახურავი მთლიანადაა გამოცვლილი, 1000 კვადრატულ მეტრზე მუყაოთაბაშირის ფილები გაუკრავთ, გაილესა 4000 კვადრატული მეტრი ფართობის კედელი, კიბეებიც ახალი დაუყენებიათ. დიდებული სპორტული დარბაზის მშენებლობის დამთავრებას მოუთმენლად ელიან აქაური მოსწავლეები.

მშენებლობაზე უმეტესად აჩაბეთელები მუშაობენ. როლანდ გაგუციძის ორი შვილი ამ სკოლაში სწავლობს, მესამემ წელს დაამთავრა და ცხოვრების ფერხულში ჩადგა. პაატა გაგუციძის პატარა გიორგი კი წლეულს პირველად შეაღწევს აჩაბეთის საშუალო სკოლის კარს. რა დახვდება ციცქნა გიჭს იქ? ყვავილები, ღიმილი და სითბო, ქათქათა დერეფნები და საკლასო ოთახები, ახალი დგამ-ავეჯი, „დედაენა“ და კომპიუტერი, სასწავლო თვალსაჩინოება.

და თუმცა ჩვენი საუკუნე მაღალი ტექნოლოგიებისა და კომპიუტერების საუკუნეა, ვერაფერი შეცვლის ჭრუანტელის მომგვრელ იმწამებს, როცა სკოლებში სწავლის დაწყების პირველი ზარი დაირეკება, პატარები მიუსხდებიან მერხებს, მასწავლებელი კი ცარცით ხელში დაფასთან მივა და ლამაზი ასოებით გამოიყვანს ცოდნის ფუძე ფორმულას: **აი ია.**

ეს დღეც მალე დადგება.

გურამ ვაშაკიძე
„სრ“ საკ. კორ.

სურათებზე: სკოლების მშენებლობა ლიახვის ხეობაში.

◎ ინფორმაცია

315-ე მუხლი მოქმედებაშია

– კონსტიტუციური წყობილების ძალადობით შეცვლის საფუძველზე დაკავებული პირების ადვოკატები გუშინ საგამოძიებო ღონისძიებების ჩასატარებლად მოდულის შენოგაში გამოიძახეს.

ერთ-ერთი დაკავებულის მაია ნიკოლეიშვილის ადვოკატმა იასონ გელელიამ განაცხადა, რომ ადვოკატები 13:00 საათისთვის სავარაუდოდ გრალის წაყენების პროცედურისთვის გამოიძახეს. მისი ინფორმაციით, შესაძლოა, დაკავებულების დაკითხვაც არ მოხდეს, თუმცა გრალი მაინც წაუყენონ. დაკავებულებისთვის გრალის წაყენებას ადვოკატებიც დაესწრებიან.

სასამართლოს 29 დაკავებულისთვის ალბკვეთი ღონისძიებების შეფარდების ვადა 9 სექტემბრამდე აქვს. დაკავებულთა სიმრავლის გამო, ადვოკატები პროცესების შს სამინისტროს ე.წ. მოდულის შენოგაში გამართავასაც არ გამორიცხავენ.

„ანტისოროსის“ ლიდერი მაია ნიკოლეიშვილი, იგორ გიორგაძის ცოლის დისშვილი, პარტია „სამართლიანობის“ ახალგაზრდული ორგანიზაციის ხელმძღვანელი მაია თოფურია, არასამთავრობო ორგანიზაცია „ძართველი ერის უფლებების დაცვის კავშირის“ ლიდერი ზაზა დავითაია, „მონარქისტულ-კონსერვატიული პარტიის“ ლიდერი თემურ ჟორჟოლიანი და მათი სხვა თანამოაზრეები 315-ე მუხლის საფუძველზე არიან დაკავებული. გრალის დადასტურების შემთხვევაში მათ 5-დან 8 წლამდე პატიმრობა ემუძრებათ.

ზოგიერთი დაკავებული გაათავისუფლეს

– სახელმწიფო გადატრიალების გრალდებით დაკავებული 29 პირიდან რამდენიმე მათგანი გაათავისუფლეს.

ერთ-ერთი დაკავებულის თემურ ჟორჟოლიანის ადვოკატმა გელა ნიკოლეიშვილმა განაცხადა, რომ ამუამად პატიმრობიდან გაათავისუფლეს 6 სექტემბერს დაკავებული დავით ლომიძე, რომელიც ჟორჟოლიანის დაკავების დროს ჩატარებული სპეცოპერაციის დროს ოფისში იმყოფებოდა.

ინტერპრესნიუსი

* * *

თავდაცვის აკადემიის ყოფილ რექტორს გიორგი თავდგირიძეს გირაოს სახით 50 ათასი ლარი შეუფარდეს და სავარაუდოდ მალე თავდებითაც გაათავისუფლებენ. მის საძმეს ადვოკატი სოსო გარათაშვილი ჩაუდგება სათავეში და როგორც გარათაშვილი აცხადებს, როდესაც რწმუნებათა სიგელს გადასცემენ, ის სასამართლოში აპელაციას შეიტანს.

ჯი-ეიჩ-ენი.

◎ აშშ და სამხრეთ კავკასია

ნეგისმიერი კონცეფცია მხოლოდ თეორიულად სამსჯელო არ უნდა გახდეს

სამხრეთ კავკასიის დამოუკიდებელ რეგიონად ჩამოყალიბება საგჟოთა კავშირის დაშლისთანავე ილეგს სათავეს, როდესაც სამი ახლადშექმნილი სახელმწიფო – საქართველო, აზერგაიჯანი და სომხეთი – აღმოცენდა სსრკ-ის ნამსხვრევებიდან. ძლიერი მეზობელი სახელმწიფოების მზარდმა გავლენამ სამხრეთ კავკასიის სახელმწიფოები უფრო მეტად გამოჰყო თავიანთი ყოფილი „გატონის“ – რუსეთისაგან. ამდენად, უკანასკნელი ათწლეულის განძილზე, სამხრეთ კავკასია ცალკე ანალიტიკურ ერთეულად ჩამოყალიბდა, რომელიც, ერთის მხრივ, ყოფილი დომინანტი სახელმწიფოს – რუსეთის ფედერაციისაგან, ხოლო მეორეს მხრივ, თავისი ისტორიული სამხრეთ მეზობლების – ირანისა და თურქეთისაგან განცალკევდა.

სამხრეთ კავკასია, უფრო ფართო გაგებით კი – შავი ზღვა-კასპიისპირეთის რეგიონი, იქცა გლობალური და რეგიონული მასშტაბის ზესახელმწიფოების მეტოქეობის ერთ-ერთ ყველაზე მიმზიდველ სივრცედ „ცივი ომის“ შემდგომ ეპოქაში. ამ მეტოქეობას მნიშვნელოვნად შეუწყო ხელი რეგიონის გეოპოლიტიკურმა მდებარეობამ და ენერგორესურსების სოლიდურმა მარაგმა.

საბჭოთა კავშირის დაშლის შემდეგ სამხრეთ კავკასიაში შექმნილმა არასტაბილურმა პოლიტიკურმა ვითარებამ მრავალი პრობლემა წარმოშვა. სირთულეები შექმნა როგორც რეგიონის სახელმწიფოთა ლიდერებს, ისე, უპირველეს ყოვლისა, უცხოელ ინვესტორებს. ყოველივე ეს ხელს უშლიდა რეგიონის პოლიტიკურ და ეკონომიკურ განვითარებას.

რუსეთი ყველაზე აქტიურად ფიგურირებს სამხრეთ კავკასიის ქვეყნების უსაფრთხოების სფეროში. მაშინ, როდესაც აზერგაიჯანი და საქართველო ცდილობენ დასავლეთის ქვეყნებთან პოლიტიკური და სამხედრო გარიგებებითა თუ სამხედრო-პოლიტიკური კავშირებით რუსეთის გავლენის დაბალანსებას, სომხეთი მოსკოვს უმთავრეს მოკავშირედ მიიჩნევს.

საქართველოს რეგიონული უსაფრთხოების პოლიტიკა ეფუძნება ძირითად მოსაზრებებს სამხრეთ კავკასიაში რუსეთის გავლენის გაწონასწორების შესახებ. ამ მოსაზრებების ძირითადი მიზეზები ჩამოაყალიბა პოლიტიკოსმა და ანალიტიკოსმა ალექსანდრე რონდელმა: „ამჟამად და უახლოეს მომავალში, რუსეთს არა აქვს და არ ექნება არც საკმარისი რესურსები და არც სურვილი, რომ კონსტრუქციული როლი შეასრულოს საქართველოსთან მიმართებაში, ანუ ხელი შეუწყოს მას ფეხზე მყარად დადგომასა და ახალი ეკონომიკის მძლე თანამედროვე სახელმწიფოს აშენებაში. რუსეთის სამხედრო-პოლიტიკური ელიტის მიზანი სამხრეთ კავკასიაში დარჩენაა. ეს კი, პრაქტიკულად, შეუძლებელია, თუ საქართველო რუსეთის სატელიტად არ იქცევა.“

კავკასიური უსაფრთხოების კომპლექსის ფორმირება ძირითადად ხორციელდება ოთხი უძლიერესი სახელმწიფოს – აშშ-ის, რუსეთის, ირანისა და თურქეთის მიერ. ბოლო პერიოდში, სამხრეთ კავკასიის მიმართ სულ უფრო მზარდ ინტერესს იჩენს უკრაინა, რომელსაც სერიოზული პრეტენზია აქვს, ლიდერის როლი შეასრულოს შავი ზღვის რეგიონის უსაფრთხოების სისტემაში.

შავი ზღვის რეგიონში აშშ-ის როლის ზრდისა და რუსეთის გავლენის შემცირების თვალსაზრისით, დიდი მნიშვნელობა ჰქონდა საქართველოსა (2003 წლის ნოემბერიან და უკრაინაში (2004 წლის დეკემბერიან განხორციელებულ მშვიდობიან, სახალხო-დემოკრატიულ რევოლუციებს, რომელთა შედეგად ამ სახელმწიფოების სათავეში რეალურად დემოკრატიული რეჟიმები მოვიდნენ.

ვაშინგტონისთვის სამხრეთ კავკასიაში გეოპოლიტიკური ინტერესები გაცილებით უფრო ფასეულია, ვიდრე ეკონომიკური. შავი ზღვა-კასპიისპირეთის რეგიონი მდებარეობს ევრაზიის კონტინენტზე, აშშ-ის სამი კონკურენტის – რუსეთის, ირანისა და ჩინეთის – გარემოცვაში. რეგიონზე საკუთარი კონტროლის დაწესების შემთხვევაში, ვაშინგტონს საუშალება მიეცემა, მოიპოვოს დომინირებული მდგომარეობა ხუთ ზღვას შორის (შავი ზღვა, ხმელთაშუა ზღვა, კასპიის ზღვა, სპარსეთის ყურე და მასთან მიმდებარე არაგეთის ზღვაძ და მთელ კონტინენტზე. რაც შეეხება ჩინეთს, ეს უკანასკნელი, ჩვენი აზრით, ბანიხილება, როგორც აშშ-ის ძირითადი გეოპოლიტიკური და, შესაძლოა, გლობალური მეტოქე XXI საუკუნეში.

2001 წლის 11 სექტემბრის ცნობილმა ტერორისტულმა აქტებმა, რასაც აშშ-ის მხრიდან სამხედრო ოპერაციები მოჰყვა ავღანეთსა და ერაყში, სამხრეთ კავკასიის პრობლემატიკა ხანმოკლე პერიოდით უკანა პლანზე გადაწია, თუმცა, მეორე მხრივ, საქართველომ თავი ანტიტერორისტული კოალიციის წევრად გამოაცხადა და აშშ-ის სამხედრო ძალებს თავისი საჰაერო და სახმელეთო ტერიტორიების გამოყენება შესთავაზა. საქართველომ თავადაც ჩაატარა (ამერიკელი სამხედრო ინსტრუქტორების დახმარებითძ წარმატებული ანტიტერორისტული და ანტიკრიმინალური ოპერაციები პანკისისა და კოდორის ხეობებში. ამ ყველაფერმა თვისებრივად ახალ ეტაპზე აიყვანა საქართველო-ამერიკის ურთიერთობა.

2002 წლიდან იწყება ახალი ეტაპი აშშ-ის რეგიონალურ პოლიტიკაში. ეს არის პერიოდი, როდესაც რუსეთისა და აშშ-ის ინტერესები სერიოზულად და უპირისპირდა ერთმანეთს შავი ზღვა-კასპიისპირეთის რეგიონში. თუმცა, უნდა აღინიშნოს ისიც, რომ ამ ორმა ზესახელმწიფომ სრული თანხმობა შეინარჩუნა ისეთ გლობალურ პროგლემასთან დაკავშირებით, რომგორიც არის ბრძოლა საერთაშორისო ტერორიზმის წინააღმდეგ.

შეიძლება ითქვას, რომ სამხრეთ კავკასიაში აშშ-ის ინტერესების ძირითად სფეროებს განეკუთვნება: კასპიის ენერგორესურსების ხელმისაწვდომობისა და მათი უსაფრთხო ტრანზიტის უზრუნველყოფა; რეგიონში სიტუაციის დესტაბილიზაციის არდაშვება და „გაყინული“ კონფლიქტების გადაწყვეტა; რეგიონის ქვეყნების დამოუკიდებლობის, ტერიტორიული მთლიანობის, საზღვრებისა და შიდასახელმწიფოებრივი უსაფრთხოების უზრუნველყოფა; ისლამური ფუნდამენტალიზმის წინააღმდეგ ანტიტერორისტული კოალიციის ფორმირება და ამ კონტექსტში ირანზე ზენოლის გაძლიერება.

აშშ-ის პოლიტიკა სამხრეთ კავკასიის რეგიონის მიმართ მხოლოდ ამ სფეროებით არ შემოიფარგლება და მოიცავს ინტერესთა ფართო სპექტრს, მათ შორის საამოქალაქო საზოგადოების მშენებლობას, დემოკრატიული მმართველობის ხელშეწყობას და სხვა მრავალ პრიორიტეტულ საკითხს, რაც ცნობილი ამერიკელი მკვლევარის ჯოზეფ ნაის შეფასებით, აშშ-ის პოლიტიკაში „რბილი ძალის“ (Soft powerd გამოვლინება გახლავთ.

აშშ-ის ხელის უფლება მნიშვნელოვან დახმარებას უწევს საქართველოსა და აზერგაიჯანს საზღვრებისა და შიდასახელმწიფოებრივი უსაფრთხოების განმტკიცების საქმეში, რაც ამ რეგიონში ამერიკის სტრატეგიული პოლიტიკის უმნიშვნელოვანეს ნაწილად განიხილება. ამ საკითხზე ზრუნვა სათავეს 1990-იანი წლების დასაწყისიდან იღებს და იგი პირდაპირ კავშირშია ვაშინგტონის პოლიტიკასთან, რომელიც კასპიის ენერგორესურსების ათვისებას მილსადენების პროექტების განხორციელებას და მათ დაცვას ითვალისწინებს, 2001 წლის 11 სექტემბრის მოვლენების შემდეგ კი მას ანტიტერორისტული დატვირთვაც მიეცა. უსაფრთხოების სფეროში აშშ-ის დახმარება მნიშვნელოვანწილად საქართველოსა და აზერგაიჯანს მკვეთრად გამოხატულმა პროდასავლურმა პოლიტიკამ განაპირობა.

სამხრეთ კავკასიაში აშშ-ის პოლიტიკაზე და პრიორიტეტებზე მსჯელობისას, აუცილებლად უნდა აღინიშნოს ის ფაქტი, რომ ჯორჯ ბუშ-უმცროსის ადმინისტრაციამ რეგიონში თავის ძირითად პარტნიორად საქართველო აღიარა, რაშიც გადამწყვეტი როლი შეასრულა „ვარდების რევოლუციამ“. საქართველოსა და უკრაინაში დემოკრატიის გამარჯვებამ, თვისებრივად შეცვალა გეოპოლიტიკური ვითარება შავი ზღვა-კასპიისპირეთის რეგიონში. ახალმა გეოპოლიტიკურმა რეალიებმა, თავის მხრივ, წარმოაჩინეს ახალი შესაძლებლობები რეგიონში უსაფრთხოების, სტაბილურობის განმტკიცებისა და ეკონომიკური ურთიერთობების გაღრმავების, აგრეთვე აშშ-თან და ნატო-სთან თანამშრომლობის განვითარების თვალსაზრისით.

2005 წლის 13 მაისს სენატში გამოსვლისას, აშშ-ის სახელმწიფო მდივანმა კონდოლიზა რაისმა კიდევ ერთხელ დაადასტურა საქართველოში რუსეთის სამხედრო ყოფნის დროული შეწყვეტის აუცილებლობა: **„ჩვენ მოვუწოდებთ რუსეთს, გადაწყვიტონ ეს საკითხი და გაიყვანონ თავიანთი ძალები, რათა საქართველომ შეძლოს საკუთარი ეროვნული სუვერენიტეტის აღდგენა“,** – განაცხადა მან. ამასთან, აშშ-ის სახელმწიფო მდივანმა შეშფოთება გამოხატა აფხაზეთისა და „სამხრეთ ოსეთის“ დესტრუქციული პოზიციის გამო. ზგიგნევ ბჟეზინსკის მიაჩნია, რომ ევრაზიის გეოპოლიტიკური პლურალიზმის სტაბილურობა, რომელიც გამორიცხავს რომელიმე ერთი სახელმწიფოს დომინირებას, უნდა განმტკიცდეს ტრანსევრაზიული უსაფრთხოების სისტემით, რაც, მისივე თქმით, XXI საუკუნის დასაწყისში მოხდება.

ცნობილი ამერიკელი დიპლომატის, აშშ-ის ყოფილი სახელმწიფო მდივნის ჰენრი კისინჯერის ერთ-ერთი გამონათქვამია: **„თუ მსოფლიოს მართლაც სურს მშვიდობა, მან უნდა მიიღოს ამერიკის ყველა წინადადება და განუხრელად იხელმძღვანელოს საერთაშორისო სამართლისა და დიპლომატიის მხოლოდ ამერიკული პოსტულატებით“.** მიუხედავად იმისა, რომ მოცემულ თეზისს აქვს თავისი ობიექტური საფუძველი, სამხრეთ კავკასიის ყოფილ ქვეყნების დარეგულირების პროცესებთან მიმართებაში მისი გამოყენება, ალბათ, მაინც არ გამოგვადგება. მსგავსი მიდგომა, ჩვენი აზრით, კიდევ უფრო დაძაბავს არსებულ წინააღმდეგობებს და დისკომფორტს შეუქმნის რეგიონში ჩამოყალიბებულ ძალთა გადანაწილებას. მსგავსი მიდგომის შედეგად, კონფლიქტების საბოლოო გადაწყვეტის ნებისმიერი

კონცეფცია მხოლოდ თეორიულად სამსჯელო რომ არ გახდეს.

თორნიკე შურღულაია

◎ ფასები

რა გაძვირდა, რა გაიაფდა?

სტატისტიკის სახელმწიფო დეპარტამენტის ოპერატიული მონაცემებით საქართველოში 2006 წლის აგვისტოში ივლისთან შედარებით სამომხმარებლო ფასების ინდექსმა 99,6 პროცენტი შეადგინა. შესაბამისად, დეფლაციის დონემ – 0,4 პროცენტი.

ფასების სამმართველოს უფროსის ლია მდინარაძის განმარტებით, აგვისტოში ივლისთან შედარებით სურსათზე სამომხმარებლო ფასები შემცირდა 1,4 პროცენტით, არასასურსათო საქონელზე – 0,7 პროცენტით, ხოლო მომსახურების სფეროში ფასები 0,1 პროცენტით გაიზარდა. გაზარში კვების პროდუქტებს და ხილს კვლავინდებურად ცეცხლი უკიდია.

მიუხედავად იმისა, რომ 2006 წლის აგვისტოში სამომხმარებლო ფასები გაიზარდა ხილზე 12 პროცენტით და რძის, ყველისა და კვერცხის ჯგუფზე – 5 პროცენტით, სამომხმარებლო ფასების საერთო დონე ძირითადად გოსტნეულის 11,8 პროცენტით, ხორცისა და ხორცის პროდუქტების 3 პროცენტით, თევზეულის 1,3 პროცენტით, შაქრისა და სხვა საკონდიტრო ნაწარმის 0,5 პროცენტით და ალკოჰოლური სასმელებისა და თამბაქოს ნაწარმის 0,1 პროცენტით გაიაფებამ განსაზღვრა.

აგვისტოში წინა თვესთან შედარებით განსაკუთრებით გაძვირდა ვაშლი – 44,2 პროცენტით, ატამი – 49,2, ყველი – 10,4, კვერცხი – 0,8, ახალი თევზი – 0,6 პროცენტით და ა.შ.

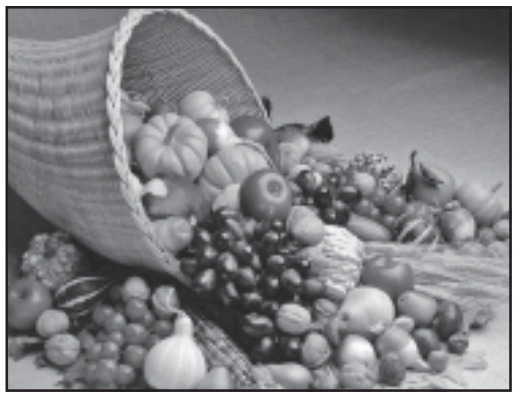

ამასთან, სამომხმარებლო ფასები შემცირდა ბადრიჯანზე – 68,3 პროცენტით, მწვანილზე 38,0, ჭარხალზე – 39,8, პამიდორზე – 32,2, სტაფილოზე – 15,2, ხახვზე – 15,4, ნიორზე – 11,4, შაქარზე – 0,8, სიგარეტ „პირველზე“ – 1,0, სიგარეტ „ასტრაზე“ – 3,6 პროცენტით და ა.შ.

რა მდგომარეობაა მომსახურების სფეროში?

აგვისტოში, წინა თვესთან შედარებით, ფასები გაიზარდა კავშირგაბმულობის მომსახურებაზე 0,7 პროცენტით, რაც საფოსტო მარკების 2,6 პროცენტით გაძვირებით შეიძლება ავხსნათ. ამასთან, გაძვირდა სასტუმროების, კაფეებისა და რესტორნების მომსახურება 0,9 პროცენტით.

ამავე დროს აგვისტოში წინა თვისგან განსხვავებით ძვეყანაში შეინიშნება საწვავზე ფასების ზრდის ტენდენციაც. კერძოდ, სამომხმარებლო ფასები გაიზარდა ბენზინზე – 2,3 პროცენტით, ხოლო დიზელის საწვავზე – 1,8 პროცენტით, რამაც შესაბამისად, ტრანსპორტის ჯგუფზე 0,5 პროცენტით და საცხოვრებელი სახლის, წყლის, ელექტროენერგიის, გაზისა და სათბობის ჯგუფზე ფასების 0,6 პროცენტით გრდა გამოიწვია.

2006 წლის აგვისტოში 2005 წლის დეკემბერთან შედარებით სამომხმარებლო ფასების ინდექსმა 106,0 პროცენტი შეადგინა რაც ნიშნავს, რომ ამ პერიოდში ინფლაციამ 6 პროცენტი შეადგინა.

მიმდინარე წლის რვა თვეში საქართველოში სურსათზე სამომხმარებლო ფასები გაიზარდა 7.4 პროცენტით, არასასურსათო საქონელზე – 9,1 პროცენტით, ხოლო მომსახურების სფეროში – 5,1 პროცენტით.

რამ გამოიწვია სამომხმარებლო ფასების საერთო დონის 6-პროცენტიანი ზრდა? ძირითადად ეს განაპირობა სამომხმარებლო ფასების ზრდამ ხილზე – 26,3 პროცენტით, ხორცსა და ხორცის პროდუქტებზე – 10,8 პროცენტით, გოსტნეულზე – 17,1 პროცენტით, შაქარსა და სხვა საკონდიტრო ნაწარმზე 14,9 პროცენტით, საცხოვრებელი სახლის, წყლის, ელექტროენერგიისა და სათბობის სხვა სახეების ჯგუფზე – 22,3 პროცენტით, ჯანდაცვაზე – 13,7 პროცენტით, ხოლო ტრანსპორტის ჯგუფზე – 5,2 პროცენტით ზრდამ.

დასკვნა ასეთია: 2006 წლის აგვისტოში 2005 წლის აგვისტოსთან შედარებით ინფლაციამ უკვე 13,4 პროცენტი შეადგინა, რაც მეტად საგანგაშო მონაცემია: სურსათი გაძვირდა 20,9 პროცენტით, მათ შორის ხილი – 49,9 გოსტნეული – 57, 8, შაქარი და სხვა საკონდიტრო ნაწარმი 30, 1 პროცენტით.

წლის გოლომდე საკმაო დრო. იქნებ მოხდეს ინფლაციის შემცირება? ვნახოთ.

ნაზი იმნაიშვილი.

◎ სიმართლე კი ასეთია

ოსები საქართველოში: მითი და ჭეშმარიტება

სომეხმა „მეცნიერებმა“ (აკადემიკოსმა ს. აივაზიანმა და სხვ.ძ მსოფლიო პოეზიის მწვერვალი, შოთა რუსთაველის უკვდავი „ვეფხისტყაოსანი“ არაქართულ ნაწარმოებად მონათლეს (**Газ. „Мецамор“ Ереван,** 2004. №6ძ. ისინი აცხადებენ, რომ „ვეფხისტყაოსანი“ სომეხმა დაწერა და შემდეგ თურმე ქართველებზე მზრუნველმა ისევ სომეხმა, ვიღაც „აშოტმა იზ რუსთავი“ მაშინვე გამოართვა სომეხ ავტორს დედნის ერთადერთი ეგზემპლარი და პოემა თარგმნა ქართულად. მადლობის მაგივრად ქართველებს თურმე სომხური დედანი დაუწვავთ. შესანიშნავი ლოგიკაა. ასეთი ცნობა კი გუნებაში არ არსებობს. მათივე აზრით, ყველა ქართველი თავადი სომხური წარმოშობისაა, დიდი ქართველი მხედართმთავარი გიორგი საააკაძე სომეხია; დედიდა და მამიდა სომეხია სტალინი; ასევე სომეხია მე-19 საუკუნის დიდი ქართველი პოეტი აკაკი წერეთელი. თუ ოსები იჩემებენ, რომ უძველესი დროიდან აღმოსავლეთ საქართველოში ისინი ცხოვრობდნენ და მათი „სამხრეთი საზღვარი გადიოდა უშუალოდ სომხეთის მეზობლად“ (გაზ. „ир“, №6, 1990ძ, სომხები მთელ საქართველოს გვედავებიან – ყველაფერი ჩვენ აგიშენეთ, ჩვენ შევქმენით საქართველო და თბილისიც, სომხეთის საზღვარი უშუალოდ თბილისზე გადიოდაო. მოკლედ, დღისით, მზისით ითვისებენ, ჩვენს ტერიტორიას, ჩვენს კულტურას. ისე გამოდის, რომ „ქართველთა კუთვნილება საქართველოს ტერიტორიაზე მხოლოდ მდინარე მტკვარი ყოფილა“ (თ. მიგჩუანიძ. იქნებ იმაზე მაინც გვიპასუხონ მეზღაპრეებმა, თუ საქართველო როგორ არის ერთდროულად ოსისა და სომეხის საკუთრება, ან საააკაძე, წერეთელი და სტალინი როგორ არიან ერთდროულად ოსებიც და სომხებიც, ან „ვეფხისტყაოსანი“ ერთდროულად როგორ დაწერა ოსმაც და სომეხმაც? იქნებ უმჯობესია ერთმანეთში გაარკვიონ თავიანთი ამბიციები და მოასვენონ ქართველები გაუთავებელი პრეტენზიებისაგან. მაგრამ არა – ისინი ორთავენი მართლები არიან, მტყუანია მხოლოდ ქართველი ხალხი, – ასე ისურვეს მათი ზღაპრების რეალურმა ავტორებმა – რუსეთის რექციულმა ძალებმა. ამიტომ ჭგავს მათი სულელური მოთხოვნები ერთმანეთს წვიმის ორი წვეთივით, ამიტომ უშვებენ ქართველი ხალხის სიძულვილით გაჟღენთილ მათ დიდტანიან წიგნებს უმაღლეს პოლიგრაფიულ დონეზე პანტაპუნტით მოსკოვში და შემდეგ დიდი ზარ-ზეიმით რუსეთის სატელევიზიო არხებით ამ წიგნის პრეზენტაციებს უჩვენებენ. მათ შესანიშნავად იყენებენ „ჯიუტი“ ქართველების მოსათოკად, რომ შემდეგ კავკასიაში გაგატონდნენ. კავკასიაში გაგატონება კი საქართველოს გარეშე შეუძლებელია. დედამიწის ყველაზე სახიფათო ადგილას არსებობისა (ი. გოგებაშვილიძ და გეოპოლიტიკური მდებარეობის გამო ასეთი არის ქართველი ხალხის ხვედრი. ეს ყველაფერი ორასი წლის წინათაც შესანიშნავად იცოდნენ. ჯერ კიდევ გენერალი პასკევიჩი რუსეთის იმპერატორს ნიკოლოზ პირველს არწმუნებდა, რომ კავკასიის საბოლოო დაპყრობა შესაძლებელია მხოლოდ შავი ზღვის სანაპიროების დაპყრობისა და კოლონიზაციის შემდეგო. იმავე ხანებში, 1820-იან წლებში საფრანგეთის კონსული თბილისში ჟაკ ფრანსუა გამბა რუსეთის მთავრობას მოძღვრავდა: გაგრის ადგილმდებარეობა ძლიერ მოხერხებულია, რუსეთის მთავრობამ ყურადღება უნდა მიაქციოს ამ ადგილს და მისი ხელში ჩაგდება უპირველესი მნიშვნელობის ამოცანად უნდა დაისახოს, თუკი კავკასიის ხალხების საბოლოო დაშოშმინება და დამორჩილება სურს. მაგრამ რუს მოხელეებს გამბას გარეშეც ყურადღება ჰქონდათ მიქცეული ამ ადგილისთვის. მეტად საინტერესოა ამ მხრივ „კავკასიის დიქტატორის“ ა. ერმოლოვის 1820 წელს დაწერილი წერილი რუსეთის საგარეო საქმეთა მინისტრისადმი. ამ პერიოდში რუსეთის გარნიზონში მაღალი სიკვდილიანობისა და დიპლომატიური სიძნელეების გამო რუსეთის საგარეო სამინისტროში დაისვა სოხუმისა და აფხაზეთის თურქებისთვის გადაცემის საკითხი. ა. ერმოლოვი საგარეო საქმეთა მინისტრს წერდა იმის შესახებ, რომ სოხუმი წარმოადგენდა აღმოსავლეთ შავიზღვისპირეთში რუსეთის დასაყრდენს. იგი გადადგომით იმუქრებოდა, თუკი სოხუმს თურქებს დაუბრუნებდნენ. სამინისტრომ დააკმაყოფილა ა. ერმოლოვის მოთხოვნა. ასევე ევროპელი მოგზაურები ერთხმად მიუთითებენ სამხრეთ და საერთოდ კავკასიაში რუსეთის გაგატონებისთვის საქართველოს განსაკუთრებულ როლზე. მაგალითად, ინგლისის რეზიდენტი ჩერქეზეთში ო. სპენსერი, რომელმაც 1836 წელს იმოგზაურა კავკასიაში, აღნიშნავს: საქართველო „თავისი ადგილმდებარეობით დანარჩენი ამიერკავკასიის სამფლობელოებისაკენ ერთგვარ გასალებს წარმოადგენს“. ო. სპენსერის აზრით, რუსეთს საქართველოში მყარად ფეხის მოკიდებამდე, „დღემდე ვერ გაუგედავს თავისი თვითმპყრობელური მანქანის ამუშავება და

ოსები საქართველოში: მითი და ჭეშმარიტება

სახაზინო და საპასპორტო სისტემის დანერგვა. მათ ჯერჯერობით ვერ შეძლეს ამ ქვეყნისათვის მოხელეთა არმიის მისევა, რომ ძალმომრეობით გაეტარებინათ აქ თავისი დადგენილებები და კანონები. რუსეთი ხომ ჩვეულებრივ ასე იქცევა თავისი გატონობის ქვეშ მყოფი ხალხების მიმართ“ (**კ. კოხისა და ო. სპენსერის ცნობები საქართველოსა და კავკასიის შესახებ.** თბ., 1981, გვ. 141-142.ძ.

ჩვენ კი ისღა დაგვრჩენია, ვიკითხოთ: საერთოდ, ოდესმე არსებობდა თუ არა საქართველო ან სად მდებარეობდა ეს ქვეყანა? ქართველ ხალხს რაიმე კულტურული ფასეულობა შეუქმნია თუ არა? ალბათ, გედის დაცინვაა– შთამომავლები იმ წინაპრებისა, რომლებიც თავის დროზე შეიხიზნა საქართველომ, ერთმანეთს ახლა საქართველოს ტერიტორიას ეცილებიან. მართლაც, სასაცილოა, სატირალი რომ არ იყოს. პათოლოგიური აზრებით შეპყრობილი ცრუ მეცნიერები შემთხვევას ხელიდან არ უშვებენ ჩირქი მოსცხონ ქართველ ხალხს და მიკერძოებულად, ფაქტების არნახული დამახინჯებით წარმოაჩინონ საქართველოს ისტორიის საკითხები. განდიდების მანიით შეპყრობილნი მხოლოდ სათავისოდ განიხილავენ ყველა მოვლენას და უსაფუძვლო განცხადებებით შეცდომაში შეჰყავთ გაუცნობიერებელი საზოგადოებრიობა. თუ დიდ რუს კრიტიკოსს ბ. ბელინსკის დავესესხებით, „ძრწამსი ძვირფასი უნდა იყოს მხოლოდ იმიტომ, რომ ის ჭეშმარიტია და არა იმიტომ, რომ იგი ჩვენია“.

მართალია, მათი ნააზრევი, მათ მიერ მოყვანილი ფაქტები სრულიად უსაფუძვლოა და მათი გაგატიდლებაც არ არის ძნელი, მაგრამ ისინი უკვე წარმოითქვა მილიონობით მკითხველის წინაშე და ახლა მათ ნაჯახითაც ველარ ამოძირკვავ. ასე რომ, „პიესა დადგმულია, სპექტაკლი გათამაშებულია“. პუბლიკაციებმა უკვე შეასრულეს თავიანთი როლი ქართველი ხალხის საზიანოდ.

აღნიშნულ საკითხთან დაკავშირებით აუცილებელია იმ ფაქტის აღნიშვნაც, რომ XVII-XVIII საუკუნეებში საქართველოში მრავალი მისიონერი ჩამოვიდა და ევროპელი მოგზაური გვესტუმრა. მათ ნაშრომებში ვერსად შეხვდებით ცნობას იმის შესახებ, რომ შიდა ქართლი სამხრეთ ოსეთის ტერიტორიას წარმოადგენდეს. ისინი აღწერენ ოსების დამახასიათებელ თვისებებს, ცხოვრების პირობებს, მაგრამ შიდა ქართლს ყოველთვის უპირობოდ, ყოველგვარი დაეჭვების გარეშე ქართლ-კახეთის სამეფოს განუყოფელ ტერიტორიად მიიჩნევენ. მაგალითად, XVIII საუკუნის გერმანელი მოგზაური იაკობ რაინეგსი, რომელიც 1778-1781 წლებში ქართლ-კახეთის მეფის ერეკლე II-ის კარზე იმყოფებოდა, აღნიშნავს: „პროვინცია ქართლი... ჩრდილოეთით გადაჭიმულია კავკასიონის უმაღლეს მთებამდე“ (**იაკობ რაინეგსი. მოგზაურობა საქართველოში.** თბ., 2002, გვ. 145.ძ. გერმანელი მოგზაური ი. გიულდენშტედტი კი, რომელმაც 1772 წელს იმოგზაურა საქართველოში, შიდა ქართლის ჩრდილოეთ საზღვრად კავკასიონის ქედს ასახელებს (**გიულდენშტედტის მოგზაურობა საქართველოში,** ტ.I, თბ., 1962, გვ. 185, 267.ძ.

სწორედ ზემოთ აღნიშნულის გამო, რუსულმა მმართველობამ აღმოსავლეთ საქართველოს ადმინისტრაციულ ერთეულებად დაყოფის დროს ცხინვალის რეგიონი მიაკუთვნა თბილისის გუბერნიის გორის მაზრას, სადაც ცხინვალი საპოლიციო უბანს წარმოადგენდა. „სამხრეთ ოსეთის“ ოლქი შეიქმნა მხოლოდ მას შემდეგ, როდესაც დამოუკიდებელ საქართველოს არსებობისათვის უნდოდათ შეექმნათ რელური საფრთხე, რასაც მიაღწიეს კიდეც. ჯერ 1920 წლის 28 ოქტომტერს რუსეთის კომპარტის (ბძ ცენტრალური კომიტეტის კავკასიის გიუროომ განიხილა საკითხი „სამხრეთ ოსეთისათვის ავტონომიის მინიჭების თაობაზე“, ხოლო შემდეგ 1922 წლის 7 აპრილს უძველესი ქართული პროვინცია ცხინვალის რეგიონი საქართველოს ცაკისა და სახალხო კომისართა საბჭოს დეკრეტის საფუძველზე ყველა სამართლებრივი ნორმების უგულებელყოფით „სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქად“ გამოცხადდა. აღსანიშნავია, რომ ოსებით კომპაქტურად დასახლებული შიდა ქართლის ჩრდილოეთი ტერიტორიის ნაწილი იმდენად პატარა იყო, რომ იქ ავტონომიური წარმონაქმნის შესაქმნელად არავითარი საფუძველი არ არსებობდა. ამიტომ ავტონომიური ოლქის შექმნისთვის გამართლება რომ მოეძებნათ, მას მიუერთეს ქართველებით დასახლებული მიწა-წყალი, მათ შორის ქალაქი ცხინვალიც, რომელიც ოლქის დედაქალაქი გახდა. ამ მიწა-წყალზე კი ოსებს არასოდეს უცხოვრიათ. ამრიგად შიდა ქართლის ტერიტორიაზე „სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქი“ ხელოვნურად იქნა შეკოწიწებული, მაშინ როდესაც შიდა ქართლი ისტორიულად ქართველ ტომთა კონსოლიდაციის ცენტრს წარმოადგენდა.

ეს საზღაური გალებულ იქნა ოსი ბოლშევიკების სამსახურისთვის – მათ 1918-1920 წლებში სამჯერ მოაწყვეს აჯანყება საქართველოს დამოუკიდებელი რესპუბლიკის დასამხობად. გარდა ამისა, „სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის“ შექმნით რუსეთს ყოველთვის შეეძლო ზეწოლა მოეხდინა საქართველოზე, რამაც შესანიშნავად გაამართლა 70 წლის შემდეგაც კი – დამოუკიდებელი საქართველოს არსებობის პირობებში. რუსეთის რეაქციული ძალების მხარდაჭერით ოსმა სეპარატისტებმა შუაგულ საქართველოში, შიდა ქართლში გამოაცხადეს სამხრეთ ოსეთის დამოუკიდებელი, სუვერენული რესპუბლიკა. ოსი ხალხისთვის საკმაოდ დიდმა, ჯანსალმა ნაწილმა მაშინვე იგრძნო და დაგმო ერთი მუჭა სეპარატისტების ყოვლად უაზრო და დაუფიქრებელი მოქმედება. საქვეყნოდ ცნობილმა ოსმა მეცნიერმა **ვ. აბაევმა**, რომელიც მოსკოვში მოღვაწეობდა, გამოაქვეყნა სტატია „სამხრეთ ოსეთის ტრაგედია“. მან ისტორიულ რელოგებზე დაყრდნობით ობიექტურად შეაფასა 1990-იანი წლების დასაწყისში „სამხრეთ ოსეთში“ მიმდინარე პროცესები. იგი აღნიშნავდა: **„მინდა ვიყო ობიექტური და გავარკვიო, იყო თუ არა ოსების მხრიდან რაიმე ნაჩქარევი, მოუფიქრებელი მოქმედებები, რომლებმაც პროვოკაციის მოწყობით გაამწვავეს დაპირისპირება და უნდა გამოვტყდე, რომ ასეთი მოქმედებები იყო. მხედველობაში მაქვს სუვერენიტეტის გამოცხადება, რომელიც მთლიანად ორიენტირებული იყო მოსკოვზე პერსპექტივაში სამხრეთი და ჩრდილოეთი ოსეთის გაერთიანებით. სამხრეთელი ოსების მისწრაფება თავის ჩრდილოელი თვისტომებისაკენ ადამიანურად გასაგებია, მაგრამ გეოპოლიტიკური თვალსაზრისით ეს შეცდომაა. კავკასიის მთავარი ქედი – გუნებრივი საზღვარია საქართველოსა და ოსეთს შორის, და ამ საზღვრის მოშლის ყოველგვარი მცდელობა გამოიწვევს პერმანენტულ დაპირისპირებას ქართველებსა და ოსებს შორის. იმისათვის, რომ აღვადგინოთ ტრადიციული მეგობრული ურთიერთობები ორ ხალხს შორის, უპირველეს ყოვლისა, საჭიროა დავამთავროთ ლაპარაკი საქართველოდან სამხრეთ ოსეთის გამოყოფის შესახებ. საქართველოს არც ერთი ხელისუფლება ამას არასოდეს შეურიგდება და მართალიც იქნება“.** მისივე აზრით, სამხრეთ ოსეთი უნდა განთავისუფლდეს გუტაფორული „სუვერენიტეტისაგან“ (**В. Абаев, Трагедия Южной Осетии. „Независимая газета“.** №3, 1992.ძ.

ახლა ერთი მეტად მნიშვნელოვანი ფაქტის შესახებაც უნდა ითქვას, რომელიც მოიძია სწავლულმა ურისტმა ი.ფუტკარაძემ (**ი. ფუტკარაძე, სალი ძაძილი,** გაზ. „კომუნისტი“, 13 დეკემბერი, 1989.ძ. მას შემდეგ, რაც შეიქმნა სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქი და დაცხრა თავსმოხვეული ვნებათა ღელვა, ოსები უკვე მხოლოდ საქართველოს შემადგენლობაში ხედავენ თავიანთი თვითმყოფადობის შენარჩუნების, თავიანთი ეროვნული ინტერესების დაცვის შესაძლებლობას. ამიტომ არ არის შემთხვევითი, რომ 1925 წლის იანვარში ჩრდილოეთ ოსეთის, ხოლო ამავე წლის 25 მარტს სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის საბჭოების ყრილობებმა მიიღეს დადგენილებები, რომლებშიც გამოთქმული იყო ჩრდილოეთ ოსეთისა და სამხრეთ ოსეთის გაერთიანების სურვილი – ისინი ერთიანდებოდნენ ერთ ავტონომიურ საბჭოთა რესპუბლიკად და შედიოდნენ საქართველოს რესპუბლიკის შემადგენლობაში. სრულიად რუსეთის ცენტრალურმა აღმასრულებელმა კომიტეტმა (ცაკიძ ამის შესახებ წინასწარ თანხმობა განაცხადა. საქართველოს ცაკის სესიამ ღია კენჭისყრით ერთხმად დადებითად შეაფასა გაერთიანებული ოსეთის საქართველოს შემადგენლობაში შესვლა და გადაწყდა ეს საკითხი რსფსრ-ის ცაკს საბოლოო გადაწყვეტისათვის სსრ კავშირის ცენტრალურ აღმასრულებელ კომიტეტში დაეყენებინა. საკითხის განხილვამ გამოავლინა ფრიად მნიშვნელოვანი გარემოება – ოსებისა და ქართველების

ტრადიციულად ურღვევი კავშირურთიერთობა.

ანზორ თოთაძე

(გაგრძელება იქნება)

გაგრძელება. დასაწყისი იხ. „სრ“ № 163-167, 175-176.

◎ ინფორმაცია

გოგიტიძე ასე აფასებს

ასლან აბაშიძის თანამებრძოლმა, იგორ გიორგაძის პოლიტიკური პარტია „სამართლიანობის“ საზღვარგარეთის წარმომადგენლობის თავმჯდომარემ ჯემალ გოგიტიძემ ერთ-ერთ რუსულ საინფორმაციო სააგენტოსთან ინტერვიუში საქართველოს ხელისუფლების მიერ პარტია „სამართლიანობის“ წევრების დაჭერას პროვიკაციას უწოდებს.

აფასებს რა საქართველოში დღეს არსებულ მდგომარეობას, ჯემალ გოგიტიძე ამბობს, რომ „საქართველოში დღეს 1937 წელიც კი არ არის – გაცილებით უარესი მდგომარეობაა“.

მისი განმარტებით, სააკაშვილისა და მისი გუნდისათვის შოკისმომგვრელი აღმოჩნდა მოსახლეობის წინასწარი გამოკითხვა, რომლის მიხედვითაც დადასტურდა, რომ საქართველოს მოსახლეობის 60 პროცენტს საქართველოს მომავალ პრეზიდენტად იგორ გიორგაძის ხილვა სურს.

ყაზახეთის გაზი გაგვათბობს?

გაისად, შესაძლოა, თბილისში ყაზახური გაზი შემოვიდეს.

„ყაზტრანსგაზთან“ ამ საკითხზე მოლაპარაკებები უკვე დაწყებულია, ამის შესახებ „ყაზტრანსგაზ-თბილისის“ გენერალური დირექტორი გიორგი ძოიავა აცხადებს.

ძოიავას ინფორმაციით, კომპანიისათვის, რუსულ გაზთან შედარებით, ყაზახური გაზი უფრო ხელსაყრელია.

„მოლაპარაკებები უკვე მიმდინარეობს და ჩვენთვის მნიშვნელოვანი იქნება, თუ ყაზახური გაზი თბილისში შემოვა. შესაძლოა, რუსულ გაზთან შედარებით ის იაფი არ იყოს, მაგრამ სამაგიეროდ პროგნოზირებადია და ის პოლიტიკურ სიტუაციაზე დამოკიდებული არ იქნება,“ - აცხადებს „ყაზტრანსგაზ-თბილისის“ გენერალური დირექტორი გიორგი ძოიავა.

ХО-ЭОІѢ-ЭНІ.

არჩევანი თბილისელებზეა

– დეპუტატ კახა კუკავას განცხადებით, 7 სექტემბრიდან საარჩევნო კამპანია ღიად გახსნილია და 11 სექტემბრამდე საქართველოს მოსახლეობას და კერძოდ თბილისელებს ეცოდინებათ, კონკრეტულად ვის უნდა დაუჭირონ მხარი. კახა კუკავამ თქვა, ადვილია, გაკეთდეს არჩევანი უგულავა-ბებაშვილსა და დავითაშვილ-ხიდაშელს შორის, რადგანაც დავითაშვილი-ხიდაშელის კანდიდატურები გევრად მისაღებია თბილისელი მოსახლეობისთვის.

თავად კოგა დავითაშვილი საპროცედურო საკითხთა კომიტეტის გუშინდელ სხდომას არ დასწრებია. კახა კუკავა აცხადებს, რომ ტექნიკურ პროცედურას დეპუტატი შეგნებულად არ დაესწრო. დეპუტატის თქმით, უმრავლესობა პარლამენტში გედნიერია, რადგანაც მოიშორეს ისეთ აქტიურსა და პროგლემურ დეპუტატს, როგორიც კოგა დავითაშვილია.

იწყება ახალი პროექტი

თბილისის მერის გიგი უგულავას ინიციატივით, თბილისის სკოლებსა და საგანმანათლებლო დაწესებულებებში პროექტის „ახალი თაობა – მომავალი თაობის გაჯანსაღებისათვის“ განხორციელება იწყება. პროექტის ფარგლებში, მთაწმინდა-კრწანისის რაიონის გამგებელის დავით მესხიშვილის ხელმძღვანელობით საზოგადოების ცნობილი წარმომადგენლები საგანმანათლებლო დაწესებულებებში ნარკოტიკების, თამბაქოსა და ალკოჰოლის მავნებლობის თაობაზე აქციებს ჩაატარებენ და მოუწოდებენ ახალგაზრდობას ჯანსაღი ცხოვრების დამკვიდრებისაკენ. პროექტის პრეზენტაციაზე თბილისის მერმა გიგი უგულავამ განაცხადა, რომ გასულ წლებში ახალ თაობაში მნიშვნელოვნად გაახალგაზრდავდა ნარკოტიკების მოხმარებელთა ასაკი, რაც ძვირნისათვის დამღუპველია.

„ჩვენ ყველაფერს გავაკეთებთ იმისათვის, რომ ახალგაზრდებში ეს მავნე ჩვევა აღიკვეთოს“, -აღნიშნა უგულავამ.

ინტერპრესნიუსი

◎ გლობუსი

ეკონომიკური სანქციების

საქართველოსთვის გასული აგვისტოს მეორე ნახევარი მნიშვნელოვანი იყო ორი ნაკლებად გახმაურებული ვიზიტით, რომლებმაც ქვეყანა დაუკავშირა დიდ საერთაშორისო ცხოვრებასთან. ერთმა ვიზიტმა გაღიზიანება გამოიწვია დასავლეთში, რაზეც წერდა იძალური პრესა, ხოლო მეორემ, საქართველოს მოჭარბებულ დასავლურ პოლიტიკას, რომელსაც რუსეთში ნეგატიურად აღიქვამენ, დამატებითი მინუსები შესძინა.

ირანის ისლამური რესპუბლიკის საგარეო საქმეთა მინისტრის მოადგილის მეჯდი საფარის ხანმოკლე სტუმრობა აღსანიშნავი იყო მაღალ დონეზე შეხვედრებით, რაც ერთობ დიდ იშვიათობას წარმოადგენს პოლიტიკურ და დიპლომატიურ არენაზე. რომ არა წინასწარი შეთანხმება და სტუმრის ქვეყნის პოლიტიკური მაღალი წრეების სურვილი, რომ მინისტრის მოადგილის მიღება სასურველი იქნებოდა ქვეყნის პრეზიდენტის მიერ, ასეთ დონეზე მიღება, დიპლომატიური პროტოკოლის მიხედვით, შეუძლებელი იქნებოდა. ანალოგიურ შემთხვევებში დიპლომატი საკუთარი სახელმწიფოს პირველი პირის დავალებას ასრულებს და ხშირად ისეთი მესიჯის მატარებელია, რომლის მასპინძელი მხარის პირველი პირისათვის სიტყვიერი გადაცემა უფრო მნიშვნელოვანია, ვიდრე წერილობითი დიპლომატიური დოკუმენტი.

მეჯდი საფარის ვიზიტი პოლიტიკურ-დიპლომატიური დატვირთულობით ერთობ წონიანი გამოდდა. პრეზიდენტთან, პრემიერთან და საგარეო საქმეთა მინისტრთან შეხვედრები არა მარტო ა.წ. ზამთრის ენერგოკრიზისში ირანის დახმარებისათვის მასპინძელთა მხრიდან სამადლობელი სიტყვების მოსმენას ემსახურებოდა, არამედ ისეთ მნიშვნელოვან საკითხს, რომორიცაა ირანზე თავდასხმის შემთხვევაში აშშ-ს ავიაციის მიერ საქართველოს ავიაბაზების გამოყენება. ცხადია, ქართველი მასპინძლები, ირანელ დიპლომატს საკუთარ ნებატიურ მოსაზრებას მოახსენებდნენ უცხოურ პრესაში გამოქვეყნებული ვერსიების მიმართ. ირანელ სტუმარს სხვათა შორის, აღნიშნულის თაობაზე მოსაზრებები არაერთხელ იყო გაჟღერებული ქართული მასმედიის მიერ. განსაკუთრებული აქტიურობით გამოირჩეოდა ბატონი გუბაზ სანიკიძე, რომელიც სიღრმისეულად აშუქებდა არსებული თემის საგედისწერო აქტუალობას საქართველოს მიმართ. ქართველ მაღალჩინოსნებზე დაყრდნობით, ისრაელის მედიამაც განაცხადა, რომ ირანზე თავდასხმის დროს აშშ საქართველოს აეროდრომებს გამოიყენებს.

ცხადია, ქართველი მასპინძლები, ირანელ დიპლომატს საკუთარ ნებატიურ მოსაზრებას მოახსენებდნენ უცხოურ პრესაში გამოქვეყნებული ვერსიების მიმართ. ირანელ სტუმარს სხვათა შორის, აღნიშნულის თაობაზე მოსაზრებები არაერთხელ იყო გაჟღერებული ქართული მასმედიის მიერ. განსაკუთრებული აქტიურობით გამოირჩეოდა ბატონი გუბაზ სანიკიძე, რომელიც სიღრმისეულად აშუქებდა არსებული თემის საგედისწერო აქტუალობას საქართველოს მიმართ. ქართველ მაღალჩინოსნებზე დაყრდნობით, ისრაელის მედიამაც განაცხადა, რომ ირანზე თავდასხმის დროს აშშ საქართველოს აეროდრომებს გამოიყენებს.

ცხადია, ქართველი მასპინძლები, ირანელ დიპლომატს საკუთარ ნებატიურ მოსაზრებას მოახსენებდნენ უცხოურ პრესაში გამოქვეყნებული ვერსიების მიმართ. ირანელ სტუმარს ზემოთ აღნიშნული ორი მნიშვნელოვანი საკითხის გარდა, იყო მესამეც, რომელიც იმდენად რიტუალური გახდა საქართველოს პოლიტიკოსთა არსენალში, რომ მას ნაკლებ ყურადღებას აქცევენ. პრეზიდენტის მიერ რუსეთის მორიგ ლანძღვას, დარწმუნებული ვარ, არც მოსკოვი მიაქცევდა ყურადღებას. დიდ პოლიტიკაში, როდესაც საქართველო-რუსეთის დამოკიდებულების მსგავს შემთხვევასთან გვაქვს საქმე, ხშირად თავს იჩენს ნაცადი ფანდი – ერთი მხარის მიერ მეორის პერმანენტული გინება, იმისათვის, რომ მეორე მხარემ სერიოზული ყურადღება მიაქციოს მლანძღველს. საერთაშორისო ურთიერთობებიდან არაერთი მაგალითის მოყვანა შეიძლება, როდესაც ერთმანეთთან მოკინკლავე ქვეყნები, საერთო ენის გამონახვის შემდეგ, კეთილმოსურნეებად ქცეულან. დარწმუნებული ვარ, ლანძღვა-გინებით დასუფთავებული საქართველო რუსეთის მხრიდან მცირედი ყურადღების შემთხვევაში, სასიყვარულო ჩახუტებისათვისაც გაემზადება. სამწუხაროდ, ჩვენს ჩრდილოელ მეზობელს, შემუშავებული არ აქვს პრიმიტიული კონცეფციაც კი ამერიკა-კასპიის ქვეყნებთან და მათ შორის საქართველოსთან კავშირ-ურთიერთობათა თაობაზე. ერთი შეხედვით, თითქოს მას ზე და არ ეყრდნობა მრავალწახნაგოვან, პარიტეტულ კავშირებს, ნაკლებ პრეტენზიებს არ უნდა ველოდეთ. ისეთი პატარა ქვეყანა, როგორიც საქართველოა, საჭიროებს უაღრესად დახვეწილ და გამჭრიახ დიპლომატიას, გალანსირებულ მოქმედებას აგზნებულ მსოფლიოს არენაზე. მონური ურთიერთობა, თუნდაც დემოკრატიულ და ძლიერ ამერიკასთან, ყოველთვის დაემსგავსება მოსწავლისა და კლასის მკაცრი დამრიგებლის ურთიერთობას, კუთხეში ხშირი დაყენებით.

საქართველოსთვის უპირველესი მნიშვნელოვნის მატარებელი უნდა იყოს რეგიონული კონტაქტები. ამ კონტექსტში ირანს დიდი მნიშვნელობა ენიჭება არა მარტო ენერგომატარებლების თვალსაზრისით, არამედ სხვა ეკონომიკური თანამშრომლობის თვალსაზრისითაც. საძმიანი კავშირები, რომლებიც ჩვენს ორ ქვეყანას შორის განვითარდა ბოლო 10-12 წლის განმავლობაში, დიდად წაადგა საქართველოს მოსახლეობას. დარწმუნებული ვარ, მან დადებითი შედეგები მოუტანა ირანელ ბიზნესმენებსაც, მაგრამ გაცილებით მეტის გაკეთება იქნებოდა შესაძლებელი, რომ უფრო თანამიმდევრული ყოფილიყო საქართველოს ოფიციალური პოლიტიკა.

მეორე აშშ-ს სენატის საგარეო ურთიერთობათა კომიტეტის თავმჯდომარის რიჩარდ ლუგარის ვიზიტიც საძმიანი იყო, რომლის დროს ყურადღება გამახვილდა ირანის ბირთვულ პროგრამაზე. ლუგარი გაქცოდან ჩამოვიდა თბილისში. სენატორმა ორივე ქალაქში მოუწოდა პრეზიდენტებს, ირანის ბირთვულ პროგრამასთან დაკავშირებით აშშ-ს ადმინისტრაციის პოზიციების გაზიარებისაკენ. როგორც ცნობილია, აზერბაიჯანის პრეზიდენტს, რომელსაც ნორმალური დამოკიდებულება აქვს თეირანთან, მიაჩნია, რომ ირანს სრული უფლება აქვს იქონიოს საკუთარი ბირთვული ენერგეტიკა. უცხოური პრესა არ გამორიცხავს დასავლეთის მიერ საქართველო-აზერბაიჯანის გამოყენებას ირანის წინააღმდეგ ეკონომიკური სანქციების შემოღების შემთხვევაში. პრესა ორივე ქვეყანას მოიხსენიებს აშშ-ს მიერ ირანის წინააღმდეგ სამხედრო აგრესიის განხორციელების დროსაც. სანაცვლოდ ლუგარმა განაცხადა, რომ აშშ მხარს დაუჭერს საქართველოს ნატოში გაწევრიანებას და კონფლიქტის ზონებიდან (აფხაზეთი, სამხრეთ ოსეთი) რუსეთის სამშვიდობო ძალების გაყვანას. ლუგარის განცხადება უარყოფითად აღიქვეს რუსეთის პოლიტიკურ წრეებში.

ზემოთ აღნიშნული ორი მნიშვნელოვანი საკითხის გარდა, იყო მესამეც, რომელიც იმდენად რიტუალური გახდა საქართველოს პოლიტიკოსთა არსენალში, რომ მას ნაკლებ ყურადღებას აქცევენ. პრეზიდენტის მიერ რუსეთის მორიგ ლანძღვას, დარწმუნებული ვარ, არც მოსკოვი მიაქცევდა ყურადღებას. დიდ პოლიტიკაში, როდესაც საქართველო-რუსეთის დამოკიდებულების მსგავს შემთხვევასთან გვაქვს საქმე, ხშირად თავს იჩენს ნაცადი ფანდი – ერთი მხარის მიერ მეორის პერმანენტული გინება, იმისათვის, რომ მეორე მხარემ სერიოზული ყურადღება მიაქციოს მლანძღველს. საერთაშორისო ურთიერთობებიდან არაერთი მაგალითის მოყვანა შეიძლება, როდესაც ერთმანეთთან მოკინკლავე ქვეყნები, საერთო ენის გამონახვის შემდეგ, კეთილმოსურნეებად ქცეულან. დარწმუნებული ვარ, ლანძღვა-გინებით დასუფთავებული საქართველო რუსეთის მხრიდან მცირედი ყურადღების შემთხვევაში, სასიყვარულო ჩახუტებისათვისაც გაემზადება. სამწუხაროდ, ჩვენს ჩრდილოელ მეზობელს, შემუშავებული არ აქვს პრიმიტიული კონცეფციაც კი ამერიკა-კასპიის ქვეყნებთან და მათ შორის საქართველოსთან კავშირ-ურთიერთობათა თაობაზე. ერთი შეხედვით, თითქოს მას

◎ ინფორმაცია

ტოტალური თავდაცვის პრინციპით

თავდაცვისა და უშიშროების კომიტეტმა გუშინ ერთხმად დაუჭირა მხარი პრეზიდენტის ინიციატივით მომზადებულ ცვლილებას, რომელიც ეროვნული უსაფრთხოების კონცეფციაში შევა და რომელიც გულისხმობს ტერიტორიული მთლიანობის თავდაცვიდან ტოტალური თავდაცვის პრინციპზე გადასვლის მექანიზმს.

გუშინ კომიტეტში აღნიშნეს, რომ თვითონ ეროვნული უსაფრთხოების კონცეფციაში 4-აგზაცია ცვლილება შედის, რაც, პირველ რიგში გულისხმობს, რომ გარე აგრესიის შემთხვევაში სახელმწიფოში გამოცხადდება სრული მობილიზაცია და ქვეყანა გადადის ტოტალურ და უპირობო თავდაცვაზე. ქვეყანაში მაქსიმალურად იქნება გამოყენებული რეზერვისტების ძალა, შესაბამისად იქმნება სარეზერვო-საკავალდებულო სამსახური და გარე ძალებს დაპირისპირება მოუწევთ არა მხოლოდ საჯარისო ნაწილებთან, არამედ რეზერვისტებთან, ანუ მთელი ქვეყნის მოსახლეობასთან.

შედრევნების დედაქალაქი

– გმირთა მოედანზე, სკვერში სექტემბრის დამლევისათვის თბილისში ყველაზე განსხვავებული შადრევანი ამოქმედდება, – განაცხადა დედაქალაქის კეთილმოწყობის საქალაქო სამსახურის ხელმძღვანელმა კობა სუბელიანმა – ახალ შედრევანს ფორმა ჩვეულებრივი შადრევნის მსგავსი ექნება, თუმცა მისი წყლის ჭავლი ძალიან დიდი სიმაღლეზეა და სხვადასხვა ფორმას მიიღებს. ახალი შადრევნის მოწყობა 600 ათასი ლარი დაჯდება.

ინტერპრესნიუსი

◎ ფიქრები ხმამაღლა

მრიცხველი კი ტრიალებს და ტრიალებს...

ელექტროენერგიის ტარიფებთან დაკავშირებული ციებ-ცხელება ცოტა მიწყდა. მიზეზებს ვერ ავხსნი. იქნებ, სულაც, იმიტომ, რომ წინ არჩევნებია? რაც არ უნდა იყოს, პრეზიდენტის მოულოდნელმა განკარგულებამ არჩევნების 5 ოქტომბრისათვის გადმოტანის თაობაზე ოპოზიციური პარტიები გამოუვალ მდგომარეობაში ჩააყენა: ყველა აუცილებელი ფორმალობა რომ დაიცვან, „სხვა“ საქმეები განზე უნდა გადადონ. გუნებრივია, თავისი პროგლემები გაუჩნდათ ლეიბორისტებსაც, ამიტომ სემეკი და ტარიფები ყოველდღიური გეგმებიდან ამოიღეს. იმედია, დროებით, რადგანაც... მოსახლეობის სოციალურ პროგლემებთან დაკავშირებულ ასეთი „წვრილმანი“ საკითხებისათვის მხოლოდ ლეიბორისტები იცლიან. სხვებს უფრო დიდი მასშტაბები აწუხებთ. თუნდაც ისეთები, რომორიცაა ხელისუფლებაში მოსვლა...

ამასოწაში მრიცხველები ტრიალებენ და თავიანთ „შავ“ საქმეს აკეთებენ. **მაინც, რა გვიჭდება ჩვენ, უბრალო მოკვდავებს, მათი ასეთი „თავდადება“? ვიცით, რომ 2005 წლის ივლისამდე ტარიფში 0,1218 ლარი იყო. ამის მერე ის 0,1198 ლარამდე „ჩამოალაბორანტეს“ (ლეიბორისტთა თავგამოდებული მოთხოვნით!).** სემეკი ამ „მარცხს“ **არ შეურიგდა და აგერ, ახლახან, საფეხურების მიხედვით სხვადასხვა ტარიფი „შემოგვთავაზა.“**

2005 წლის აგვისტოში ჩემს ოჯახს 117 კილოვატსაათი მოუხმარია. გადამიხდია 14,08 ლარი.

ერთი წლის შემდეგ, გასულ აგვისტოში, თითქმის ამდენივე დამიხარჯავს – 118 კილოვატსაათი. გადახდით კი 18,88 ლარი გადავიხადე – მთელი 4.74 ლარით მეტი! ორი თვეა, სემეკის საოცრად გონებამახვილური მეთოდით მახდევინებენ და უკვე 9,2 ლარით მეტი „ამახიეს“. თუ სემეკის მოთხოვნებს დავემორჩილებით და მხოლოდ 100 კილოვატს მოვიხმართ, მაშინ გადასახადს ძველი ტარიფის მიხედვით გადავიხდით. მაგრამ, რა ვქნათ, რომ ყოველგვარი ცდა მარცხით მთავრდება? **ორსულიანი ოჯახი, რომელსაც აქვს მაცივარი, ტელევიზორი, სარეცხი მანქანა და უნთია ერთი ნათურა, ჭიპზე რომ გასკდეს, 117-120 კილოვატ/საათზე ნაკლებს ვერ იმყოფინებს.** იმყოფინებს მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ ცხელ კერაზე უარს იტყვის, გამოეთიშება საინფორმაციო სამყაროს, დატიტლიანდება და იმ ერთი ნათურის ანთებაზეც უარს იტყვის.

ნუთუ ასეთ ქვეყანაში გსურთ ცხოვრება, სემეკის მესვეურებო? შორისდებულებს რომ თავი დავანებოთ, ელემენტარული ადამიანობაც ალარ გაქვთ?

რაღაც ორ თვეში თქვენს მიერ დადგენილ ნორმაზე 29 კილოვატსაათით მეტი „გადავხარჯე“ და იმ 29 კილოვატსაათში 9,2 ლარი ამალლიტეთ! სადაურია სამართალია ეს? იქნებ თქვენც ასინთუასავით მზადა გაქვთ პასუხი, სადაური და აქოურიო? ვაი თქვენი ბრალი...

– სამი თვე გაწოვო ქუქუ თუ სააამი დღე? – უკითხავს კურდღელს თავისი ბაჭიისათვის. – სააააამი დღეო, – მიუგია ბაჭიას, რომელსაც ეს გაგრძელებული „ს

◎ გლობუსი

წინაშე მდგომი ირანი

უნდა რალაც, მაგრამ არ იცის როგორ. არ ვისურვებდი, რომ კრემლის მოსაზრება ზოგიერთი რუსი ექსპერტის მოსაზრებას დაემთხვეს. ჟურნალი „ცენტრალური აზია და კავკასია“ ამას წინათ აქვეყნებდა ისტორიულ მეცნიერებათა დოქტორის, რუსეთის მეცნიერებათა აკადემიის მსოფლიო ეკონომიკისა და საერთაშორისო ურთიერთობათა უფროსი მეცნიერი თანამშრომლის სერგეი ლუნევის ანალიტიკურ მასალას, სადაც ავტორი აღნიშნავდა, რომ აშკარად გადაჭარბებულად მიიჩნია სამხრეთ კავკასიის სტრატეგიული მნიშვნელობა. ნატოსათვის, რომელსაც სამხედრო ბაზები აქვს შავ ზღვაზე, უპირველესად თურქეთში, აუცილებლობას არ წარმოადგენს ახალი ბაზების შექმნა ფოთსა და გათუმში. ავტორი აღნიშნავს, რომ რუსეთისთვის საქართველოთითქმის მთლიანად დაკარგულად შეიძლება ჩაითვალოს. გასული საუკუნის 80-იანი წლების ბოლოს ქართველთა შეგნებასა და პოლიტიკურ ქცევაში საგრძნობი ცვლა მოხდა. სისტემატური, დაძაბული შრომის ნაკლები სურვილის გამო, ქართველები მრავალი საუკუნის განმავლობაში ეძებდნენ სპონსორს. დღევანდელ რუსეთს არ სურს იმ მისიის შესრულება, რასაც ასრულებდნენ მეფის რუსეთი და საბჭოთა კავშირი. სწორედ ამან გამოიწვია რუსეთის მიმართ სრული იმედგაცრუება. ავტორი წერს, რომ სამხრეთ კავკასია, ეკონომიკური თვალსაზრისით, რუსეთისათვის არ წარმოადგენს განსაკუთრებულ ინტერესს. ავტორი აღნიშნავს, რომ რუსეთისათვის წამგებიანია საქართველოსთვის გაწეული აუნაზღაურებელი ეკონომიკური დახმარება. სამწუხაროდ, კრემლის დღევანდელი პოლიტიკა აშკარად ემთხვევა სერგეი ლუნევის მოსაზრებას.

საგარეჯოში გზნებასმენებთან შეხვედრის დროს პრეზიდენტის მხრიდან რუსეთის მორიგი ლანძღვა ძირითადად შიდა სარგებლობისთვის იყო გამიზნული. მას ქართველი გზნებსმენები უნდა დაენამუსებინა კახეთში მოსალოდნელი უფედეგო რთველითა გამოწვეული გუნების შესაჩერებლად. პრეზიდენტმა გზნებსმენებს უგრძანა 10-10 ტონა ყურძნის შეძენა. საინტერესოა, რამდენჯერ უნდა შეიწიროს ქართულმა გზნებსმა პრეზიდენტის მიერ მიგნებული „ეკონომიკური პროგრამის“ დაფინანსება?

დავუბრუნდეთ იმ საკითხს, რის გამოც ირანელი დიპლომატი იმყოფებოდა თბილისში.

მსოფლიოს პოლიტიკური წრეები გაფაციცებით ელოდნენ თეირანის პასუხს ივნისის დასაწყისში, „ექვსეულის“ მიერ ირანისათვის შეთავაზებულ წინადადებაზე. ეს წინადადება ასეთი იყო – ირანის მიერ ურანის გამდიდრების სამუშაოების შეწყვეტა სავაჭრო-ეკონომიკური და პოლიტიკური სტიმულირების სანაცვლოდ. მიუხედავად იმისა, რომ ირანის პასუხი იძლევა კონსტრუქციული დიალოგის საშუალებას, აშშ-ს არ მოსწონს ის და დაჟინებით ითხოვს გაეროს უშიშროების საბჭოსგან ირანის მიმართ ეკონომიკური სანქციების შემოღებას. დასავლეთი გაღიზიანა თეირანიდან 200 კილომეტრის დაშორებით მძიმე წყლის საწარმოს გახსნამ. გახსნის ცერემონიაზე პრეზიდენტმა აჰმადინეჟედმა განაცხადა, რომ ირანი მზადაა ქალის მეშვეობით დაიცვას საკუთარი ბირთვული ტექნოლოგია. „ირანის ბირთვული პროგრამა მშვიდობიანი მიზნისკენ არის მიმართული და არავის, მათ შორის სიონისტურ რეჟიმსაც, არ ემუქრება“, განაცხადა პრეზიდენტმა.

ამოქმედებულ ანტიირანულ პროპაგანდისტულ მანქანას აშშ დირიჟორობს. მსოფლიოს საზოგადოებრიობას არწმუნებენ იმაში, რომ თუ ირანი არ დათანხმდება დასავლეთის წინადადებას და არ შეწყვეტს ბირთვულ პროგრამას, აშშ-ს ისღა დარჩება საჰაერო იერიში მიიტანოს ირანის ბირთვულ ობიექტებზე. გკითხველს შეიძლება დაეადოს კითხვა, თუ რამ გააამწარა აშშ, ისრაელი, ევროპის ქვეყნები და ყოველივე მხოლოდ ირანის ბირთვული პროგრამით არის გამოწვეული?

ამ კითხვაზე შემდეგნაირად შეიძლება ვუპასუხოთ. პირველი არის ის, რომ ბირთვული იარაღის მქონე ქვეყნებს არ სურთ მათი რიგების გაფართოება. მათ ისიც ვერ მოუნელებიათ, რომ ინდოეთი და პაკისტანი დაუკითხავად გახდნენ ბირთვული კლუბის წევრები. გარდა ამისა, ირანი დაბეჯითებით აწარმოებს ანტიამერიკულ და ისრაელის საწინააღმდეგო პოლიტიკას. არის სხვა ფაქტორებიც, მაგრამ მათგან ყველაზე ანგარიშგასაწევია შიიტური გავლენის გაძლიერება ახლოაღმოსავლეთსა და აზიაში. დასავლეთი ცდილობს არ დაუშვას ირანის მოჭარბებული გავლენა მუსლიმანურ სამყაროში. ის, რომ ასეთი გავლენა საგრძნობია, კარგად ჩანს. შიიტური ნახევარმთვარის გავლენა პაკისტანიდან დაწყებული ეგვიპტით დამთავრებული, ალელვებს არა მარტო დასავლეთს, არამედ საუდის არაბეთსა და იორდანიას. ამ ქვეყნებში უნიტებს უჭირათ ხელთ მოწიწავე პოზიციები. ისლამის პოლიტიკური ინტერპრეტაციის საკითხებში საუდის არაბეთის მოწინავეობას, თეირანი ეპაექრება. ირანის პრეზიდენტის განცხადებები აშშ-ს და ისრაელის მიმართ არის მცდელობა ხელიდან გამოგლიჯოს ერ-რიადს სულიერი ლიდერობა მუსლიმანურ სამყაროში. მაჰმუდ აჰმადინეჟედის განცხადებები გაიგეს მუსლიმანურ ქვეყნებში, სადაც ირანის იდეოლოგიური პოზიციები სუნიტებს შორისაც მტკიცდება. ირანმა შესძლო წარმატებით გამოსულიყო პოლიტიკური ვაკუუმიდან მას შემდეგ, რაც აშშ-ი შეიჭრა ერაყში. ერაყში შიიტების პოზიციების მომძლავრება და ირანის ლტოლვა განავითაროს ბირთვული პროგრამა, ერთიანი პროცესის შემადგენელი ნაწილებია – თეირანის გავლენის გაფართოება და მისი რეგიონულ ზესახელმწიფოდ გადაქცევა. დასავლელი სპეციალისტების ერთი ჯგუფი სკეპტიკურად უყურებს სანქციებით ან სხვა ღონისძიებებით ირანის შეჩერებას. დასავლეთმა ძალისმიერი პოლიტიკის სანაცვლოდ სხვა ხერხს უნდა მიმართოს და უპირველეს ყოვლისა – დიალოგის. ახალი ირანის ამბიციები გასათვალისწინებელია, წინაალმდეგ შემთხვევაში მოსალოდნელი კონფრონტაცია მრავალ სერიოზულ კითხვას დაბადებს. ყველაფერთან ერთად, არცთუ უმნიშვნელოა „შეჰაბის“ რაკეტების ძალა (ის 1.300 კილომეტრის რადიუსით მოქმედებს) და BM-25 მოგილური რაკეტები, რომელთა ფრენის სიშორე 25 ათას კილომეტრს აჭარებებს.

ირანს სერიოზული არგუმენტებიც გააჩნია. ეს ის ქვეყანაა, რომელმაც მსოფლიოს 188 სახელმწიფოსთან ერთად ხელი მოაწერა ბირთვული იარაღის გაუვრცელებლობის ხელშეკრულებას. იმათ შორის, ვისაც ხელი არ მოუწერია ამ დოკუმენტისათვის, ისრაელიც არის. უფრო მეტიც: 1958 წელს, ლონდონმა ტელ-ავივს 20 ტონა მძიმე წყალი 1.5 მილიონ ბირვანძას სტერლინგად მიჰყიდა. ეს ნივთიერება გზას უხსნის ბირთვული ბომბების შექმნის პროცესს. ლონდონ-ტელ-ავივის გარიგების შემდეგ შეიქმნა ბირთვული ცენტრი დიმონაში, რის შესახებაც ყველასათვის კარგად არის ცნობილი. სპეციალისტთა აზრით ისრაელი დიდი ხანია ფლობს ბირთვულ იარაღს. უნებლიედ იაბადება კითხვა: თუ ბირთვული იარაღი აქვთ პაკისტანს, ინდოეთს, ჩრდილო კორეას, რომ აღარაფერი ვთქვათ ბირთვული იარაღის მქონე „კლუბის“ წევრებზე, რა დაუშავა ირანმა და რატომ არ შეუძლია განავითაროს მან მშვიდობიანი ბირთვული ენერგეტიკა?

ჰამლეტ ჭიპაშვილი,
პოლიტოლოგი.

◎ სოფელი

ოჭრით და... მაინც ამაყად ოჭრიაგთ თავი

შვეგულეგის დღეეგი ჩემს მშობლიურ სოფელში – აცანაში გავატარე (ლანჩხუთის რ-ნიძ ერთი თვეც მალე მიილია...

მაინც, რა შეიცვალა ამ ერთი წლის განმავლობაში სოფლად და როგორ ცხოვრობს აქაური მოსახლეობა?

თუ არ ჩავთვლით ზოგ-ზოგ სიახლეს, იქ ისევ ის პროგლემეგია, რაც ადრე იყო და, საერთოდ, რაც ქართულ სოფლს ახასიათებს.

მამათიდან ლანჩხუთამდე აცანის გავლით ისევ დადის ალგათ პირველი მსოფლიო ომის დროინდელი ავტობუსი. უვარგის გზებზე ჯაყჯაყს ველარ უძლებს და ამას წინათ ხრამში კინაღამ გადაჩეხილა, ორ გორგალზე დამდგარა, რამდენიმე მგზავრი გალეგული კარიდან გადამხტარა. ავტობუსი სასწაულებრივად გადარჩენილა, ხრამში ალარ გადავარდნილა და წარმოიდგინეთ, გზაც გაუგრძელეგია. ფერდგზე გადამხტარი გურულეგი კი ძლივს გამოუყვანიათ სამშვიდობოზე.

ხშირად გაიგონეგთ საყვედურს ძველი პრეზიდენტის მიმართ, რა იქნეგოდა შევარდნაძე ისე გადამდგარიყო, თავისი სოფლიდან ლანჩხუთამდე გზა მაინც გაეკეთებინა. იმასაც ამგზენ, სააკაშვილს გეგმაში აქვს ამ გზის რემონტი და ალგათ მალე შეაკეთებენო. ერთი კი შაკტია, სოფლის ადგილობრივი გიუჯეტი იმდენად მწირია, რომ ამას თავისი ხარჯეგით ვერ შეძლეს. გზის შეკეთეგა კი აუცილებელია, რადგან უამრავი გლეხი სწორედ ლანჩხუთი-მამათის გზით ჩადის გაზარში, რათა თავისი ნამეტი პროდუქტი გაყიდოს და ოჯახში ორიოდე თეთრი შეიტანოს. ამ ოხერმა გვალვეგმა ისე ბოგიექტეგზე. გკითხველს შეიძლება დაეადოს კითხვა, თუ რამ გააამწარა აშშ, ისრაელი, ევროპის ქვეყნები და ყოველივე მხოლოდ ირანის ბირთვული პროგრამით არის გამოწვეული?

ამ კითხვაზე შემდეგნაირად შეიძლება ვუპასუხოთ. პირველი არის ის, რომ ბირთვული იარაღის მქონე ქვეყნებს არ სურთ მათი რიგების გაფართოება. მათ ისიც ვერ მოუნელებიათ, რომ ინდოეთი და პაკისტანი დაუკითხავად გახდნენ ბირთვული კლუბის წევრები. გარდა ამისა, ირანი დაბეჯითებით აწარმოებს ანტიამერიკულ და ისრაელის საწინააღმდეგო პოლიტიკას. არის სხვა ფაქტორებიც, მაგრამ მათგან ყველაზე ანგარიშგასაწევია შიიტური გავლენის გაძლიერება ახლოაღმოსავლეთსა და აზიაში. დასავლეთი ცდილობს არ დაუშვას ირანის მოჭარბებული გავლენა მუსლიმანურ სამყაროში. ის, რომ ასეთი გავლენა საგრძნობია, კარგად ჩანს. შიიტური ნახევარმთვარის გავლენა პაკისტანიდან ამ ხერხმა გაჭრა თუ არა, ფაქტია, რომ ფერდგზე გადამხტარი გურულეგი კი ძლივს გამოუყვანიათ სამშვიდობოზე.

ბნელ ადგილეგში ბინდი ჩამოვარდა. ბოლოს ერთ-ერთ ფანარ-ფანარ ოჯახში ავედრეთ ბინა. ოჯახი ორ ოჯახად ყოფილიყო. ბინა ორ ოთახად ყოფილიყო. ბინა ორ ოთახად ყოფილიყო. ბინა ორ ოთ

ლიტერატურული საუბრები

ქართველი ვინმე წარმოუდგენელი თან ჩემი – ეს ჭეშმარიტ ავტორის მოხსენია

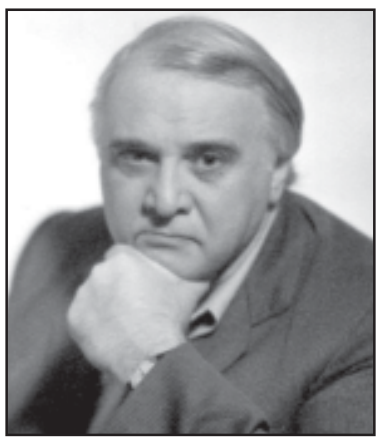

გვესაუბრება ვიქტორ რცხილაძე

ჟურნალ „რელიგიის“ მთავარი რედაქტორი ვიქტორ რცხილაძე მრავალი წერილის, თარგმანისა და მხატვრული ნაწარმოების ავტორია. მას გამოცემული აქვს სამი წიგნი: „სპირიტიზმი ძრისტიანულ-მართლმადიდებლური რწმენის შუქზე“, რომანი „თბილისი“, „პროზა, რელიგია, კრიტიკა“.

ვიქტორ რცხილაძის ახალი წიგნი „გოროტეგა, მისი ნიღბები და მისი გამოვლინება საქართველოში“ ფილოსოფიურ-თეოლოგიურ და კრიტიკულ წერილებს აერთიანებს. ცალკე თავები ეთმობა ძვირფას სახეებს, გამოხმაურებებს, მილოცვებს... აი, რას წერს წინათქმაში წიგნის რედაქტორი, ცნობილი პოეტი და ლიტერატურათმცოდნე ემზარ კვიტაიშვილი: „წინამდებარე, მრავალსახოვანი და უაღრესად საინტერესო, სულიერად გამამდიდრებელი, თვალმოუშორებლად საკითხავი წიგნი სამშობლოს თავგანწირულმა მსახურებამ დაწერინა. ცალკეულ ჰუბლიცისტურ წერილებში ჩვენს წარსულსა და აწმყოზე ნათქვამია უმკაცრესი, დაუნდობელი სიმართლე და, ამ მხრივ, იგი ილია ჭავჭავაძის ღირსეულ მემკვიდრედ გვევლინება...“

ნიშანდობლივია, რომ ჩვენს მიერ შეთავაზებული ექვსი კითხვიდან გატონმა ვიქტორმა მხოლოდ ერთ შეკითხვას უპასუხა: „რა მიგაჩნიათ არსებით პრობლემად საქართველოსთვის?“

გთავაზობთ ამ პასუხს.

თქვენს კითხვებს შორის მე ერთს ავირჩევდი პასუხის გასაცემად, ყველაზე აქტუალურს. ეს კითხვაა, თუ რას ვფიქრობ ჩვენს დღევანდელ ყოფაზე. პირდაპირ უნდა მოგახსენოთ: უმძიმესი განცდა მეუფლება დღევანდელობის შემყურეს. მე, რომელიც ერთ-ერთი დამაარსებელი ვარ საბჭოთა საქართველოში „ადამიანის უფლებათა დაცვის საინიციატივო ჯგუფისა“ (1974 წ.ძ და „ჰელსინკის ჯგუფისა“ (1976 წ.ძ, ზარდაცემული ვარ ახლანდელ, დამოუკიდებელ საქართველოში ადამიანთა უფლებების ხელყოფით, რასაც დღევანდელი რეჟიმი ახორციელებს. ვგულისხმობ არა მხოლოდ გირგვლიანისა და რობაქიძის გახმაურებულ საქმეებს, არამედ ირაკლი გათიაშვილის ტრაგიკომიკურ დაპატიმრებას: ტრაგიკულს იმიტომ, რომ საპყრობილეში ადამიანი იტანჯება, და კომიკურს კი იმის გამო, რომ მის დაპატიმრებას საფუძვლად დადებულ აბსურდული ბრალდება აჯანყებულისადმი „ინტელექტუალურ მხარდაჭერაში“. რაც ტელეეკრანიდან მოგვასმენინეს, იქ „ინტელექტუალური“ არაფერი ყოფილა და მე, საბჭოთა რეჟიმის ყოფილ პოლიტპატიმარს, „ინტელექტუალური მხარდაჭერის“ ბრალდების მსგავსი რამ არც გამიგია.

იგივე საბჭოთა რეჟიმი რომ ავიღოთ დღევანდელ რეჟიმთან შედარებისათვის: კომუნისტური სისტემის ბოლო, ყველაზე უფრო დამპალ სტადიაშიც კი წარმოუდგენელი იყო, რომელიმე მინისტრის ცოლს ექეიფა საჯაროდ რესტორანში, თავისი ძმის ხელქვეითებთან ერთად. დღევანდელი რეჟიმის ლოგას სწორედ დიდმოხელეთა ცოლების ძცევა უსვამს ხაზს: თვალებს არ დავუჯერე, როდესაც ვიხილე საპარლამენტო უმრავლესობის ერთი კარგად ცნობილი წევრის, „ყოფილი“ ბიზნესმენის მეუღლის ინტერვიუ ტელევიზიით, კურორტზე მყოფი ეს ქალბატონი მზის სათვალითა და კარგი „ზაგარით“ ირწმუნებოდა, რომ იგი უნდა აერჩიათ ერთ საპატიო თანამდებობაზე იმ მიზეზით, რომ იგი გახლავთ მეუღლე ასეთი „გამოჩენილი“ პიროვნებისა...

საბჭოთა დროს, ფილიპე მახარაძის შემდეგ უკვე წარმოუდგენელი იყო, რომ ქართულ გაზეთს ილიას შეგონება აგდებით მოეხსენიებიოს, რაც გააკეთა დღევანდელმა სამთავრობო გაზეთმა (ამის დაწვრილებით გარჩევა იხილეთ ს ულ ახლახან გამოცემულ ჩემს წიგნში „გოროტეგა, მისი ნიღბები და მისი გამოვლინება საქართველოში“ ძ.

ხალხი გმინავს, ბევრს შიმშილისგან ს ული მისდის, ჩვენი პრეზიდენტი კი ხან გავშვებში და ხან „რეზერვისტებში“ დაუსაბუთებლად ოპტიმისტურ განცხადებებს აკეთებს სიცილსა და ჟრიამულში... ან ჩვენი პრეზიდენტის ს ულ ახალი, საგარეჯოში „სავენახო“ გამოსვლა გიზნესმენების წინაშე ავილოთ. პრეზიდენტმა დიდი რიხით განაცხადა, რომ რუსეთი გვიტევს და ერი ერთ მუშტად უნდა შეიკრასო...

ცხონებული პაპაჩემი მარიგებდა, რომელიც მეფის დროინდელი ოფიცერი იყო და დამოუკიდებელ საქართველოსაც პირნათლად ემსახურა, რომ თუ გინდა, ჯარისკაცებს უყვარდე, მათი ულუფა უნდა გაიზიარო და მათი ცხოვრებით უნდა ცხოვრობდეო. ჩვენთან კი რა ხდება?! ჩვეულებრივი მოქალაქის პენსიასთან შედარებით მინისტრები, მათი მოადგილეები, პარლამენტარები და სხვა მოხელეები ათჯერ მეტ ხელფასს კი არ იღებენ, არამედ ასჯერ მეტს! ე. ი. „რუსეთის წინააღმდეგ ბრძოლას“ ყველას თანაბრად სთხოვენ, მაგრამ განა მსუქანი ლუკმის ყლაპვა მარტო „მმართველი ელიტის“ საქმეა?

არ გამოვა ასე, ძვირფასო ახალგაზრდებო! ჯერ თქვენ უნდა გვიჩვენოთ ნამდვილი თავდადება და არა „რეზერვისტების“ ფაფუტური და ერაყში გამოვლენილი „გმირობები“. წინააღმდეგ შემთხვევაში, ხალხის თვალში საგარეო მტერსა და თქვენს შორის ისეთივე განსხვავება იქნება, როგორც მგელსა და მგლის ფერ ძაღლს შორის – ორივე მახრჩობელაა!

ან ავილოთ პარლამენტის თავმჯდომარე, მილიონერი ქალბატონი: მან, ეტყობა, მართლაც დაიჯერა, რომ ტეტჩერს ჰგავს და მისი დარი პოლიტიკოსია, სინამდვილეში კი პარლამენტის თავმჯდომარემ ვერ შეინარჩუნა საკუთარი დამოუკიდებლობა და სააკაშვილის გარემოცვას ფეხქვეშ ეგება, მზად არის მათი ნებისმიერი კაპრიზი შეასრულოს და თან დამაჯერებელ-დამმოძღვრავი ტონით ამგვარი პოლიტიკის სისწორეში „დაარწმუნოს“ საზოგადოება. ანდა ეს რა ცინიზმი იყო, როდესაც ქაქუცა ჩოლოყაშვილის ნეშტის გადმოსასვენებლად პარიზში კგბ-ს აქტიური ინფორმატორი მიავლინეს (ამის თაობაზეც იხილეთ ჩემს მიერ ზემოთ დასახელებული წიგნიძ. ან არჩევნები ავილოთ: პირადად მე ჩვენი, დიდუბის რაიონის საარჩევნო კომისიის წარმომადგენელს რის ვაი-ვაგლახით შევაყვანინე ჩემი თავი დამატებით საარჩევნო სიებში, სადაც 86 წლის დედაჩემის გარდა, რომელიც სახლიდან ვერ გადის, ჩემი ოჯახის არც ერთი სხვა წევრი შეყვანილი არ ვიყავით. ჩემი მეულლის გვარის შეტანას სიებში კი მაინც ვერ მივაღწიე! ახლა ამათ მართლა არჩევნების ჩატარება ს ურთ?!

ყველაფერ ამას დავუმატოთ ისიც, რომ სასკოლო და უმაღლეს სასწავლო პროგრამებში შემცირდა საქართველოს ისტორიისა და ქართული ენისა და ლიტერატურის საათები. კიდევ როგორღა უნდა შეებრძოლო ქართულ ს ულს?!

ხსენებულ ჩემს წიგნში, არაერთი ავტორიტეტის მოხმობით, ნათქვამია მწარე სიმართლე: რაც უფრო დიდხანს გრძელდება გახრწნილი რეჟიმის არსებობა, იგი მით უფრო ხრწნის ხალხის ს ულს. ამიტომ მასთან აქტიური დაპირისპირება აუცილებელია.

ჩაიწერა
თამარ შაიშმელაშვილმა

ვიქტორ რცხილაძე
ნაწყვეტი რომანიდან
„თბილისი“

– პრავატზე დაწოლა მხოლოდ ღამე, – გააფრთხილა ნაზარამ, – რო დაწვები, სახე კარებისკენ იყოს, რო ბლაზოკიდან გიყურო. მაგ დროს ლამპას რო არ უყურო, თვალებზე პლატოკი შეიძლება. რამე გინდა, აი აქ დააწექი, და ნაზარამ კარის გვერდით ღილაკს მიანიშნა, რომელიც გარე ელექტროლამპას ანთებდა, აქრობდა და ამით უხმობდა ზედამხედველს, რადგან კგბ-ს ციხეში აბსოლუტური სიჩუმე უნდა ყოფილიყო. „პადიომი“ 6 საათზე, – განაგრძო ნაზარამ, – „ატბოი 10 საათზე. ტუალეტში დიდზე მარტო 6-ზე და 10-ზე, იასნო? – ჩაეკითხა არჩილს. იასნო, იასნო, – უპასუხა მან. კარი ასევე ჩხრიალითა და ჯახუნით დაიკეტა. არჩილი მარტო დარჩა საკანში.

არჩილმა მერე შეიტყო, რომ უხუცესი „ნადზირატელი“ ნაზარა ჯერ კიდევ გენერალ რუხაძის დროს იყო ზედამხედველად. როდესაც ბერიას სიკვდილის შემდეგ გენერალი დააპატიმრეს, მის საკანს სწორედ ნაზარა ზედამხვედველობდა. ერთხელ, ეს იყო ზაფხულში, სიცხისაგან შეწუხებულმა გენერალმა საკნის რკინის კარებში ჩატანებული „კორმუშკას“ (ვიწრო სარკმელი კარებში, რომელიც რკინის დაფით იხურება და საიდანაც პატიმარს დღიურ ულუფას აძლევენ) გაღება სთხოვა ნაზარას. ნაზარამ უარი უთხრა. გენერალმა სახე ახლოს მიიტანა „კორმუშკასთან“ და გარკვევით უთხრა: ვერა მცნობ? მე თქვენი გენერალი ვარ! ამაზე ნაზარამ ასევე გარკვევით უპასუხა: შენ გენერალი კი არა, ეხლა „ნიჩტო“ ხარ! ამ სიტყვებით ცხვირწინ მიუკეტა „კორმუშკა“ რუხაძეს. შემდეგ სხვათა გამაციმბირებელ რუხაძეს გადასახლება ვერ აუტანია და გზაშივე გასკდომია გული.

პირველი სამი დღე-ღამის განმავლობაში არჩილი არავის შეუწუხებია, თუ არ ჩავთვლით იმას, რომ იგი ციხის რიტმს ეჩვეოდა. ეს რიტმი და განრიგი კი შემდეგნაირი იყო. დილის ექვს საათზე სირენა იწივლება და პატიმრები უნდა წამომხტარიყვნენ. თუ ვინმეს ღრმად ჩაეძინებოდა, რკინის კარზე გასაღებებით ისეთ გრიალს აუტეხდნენ, რომ მკვდარსაც კი გაეღვიძებოდა. შემდეგ ხუთი-ათი წუთით გაჰყავდათ ისინი დერეფნის ბოლოს აბიურ ტუალეტში, ხოლო ქაღალდად ტუალეტისათვის, ჩანს ეს დიდ ფუფუნებად ითვლებოდა, ხელის გულის ოდენა ნაგლეჯს ამყოფინებდნენ. ასევე იყო ღამის ათ საათზეც. სირენის წივილის მერე პატიმრებს უნდა დაეძინათ. პატიმრები დერეფანში ისე გამოჰყავდათ, იქნებოდა ეს ტუალეტისათვის თუ გამომძიებელთან, რომ სხვადასხვა საკანში მსხდომთ ერთმანეთი არ ეხილათ. ეს საერთო წესი იყო საგამოძიებო იზოლატორისა. ზედამხედველი, როდესაც პატიმარს აცილებდა, შიშინებდა ან უსტვენდა, რათა საპირისპირო მიმართულებიდან მომავალ სხვა ზედამხედველს თავისი პატიმარი გაეჩერებინა, დერეფნის კედლებში ჩაყოლებულ ნიშში, რომელიც ადამიანის ზომაზე იყო ამოჭრილი, ჩაეყენებინა და მისთვის მიეხურა რკინის ვიწრო კარებიც, რომელსაც სასუნთქად რამდენიმე ჭუჭრუტანა ჰქონდა დაყოლებული. მცირეოდენი დარღვევა წესისა პატიმრის მხრიდან სასტიკად ისჯებოდა, თვით კარცერის ჩათვლით. ციხის შინაგანაწესი ყველა საკნის კედელზე იყო გაკრული. რაც შეეხება ზედამხედველებს, აქ რუსები ჭარბობდნენ. ხშირად ხდებოდა, რომ ისინი რუსეთის სხვადასხვა ქალაქიდან ჩამოჰყავდათ თბილისში „პრაქტიკის“ გასავლელად.

პატიმარს შემდეგნაირად ჰკვებავდნენ: დილას ლითონის „კრუშკაში“ ცხელი ჩაი ერთ ნატეხ შაქართან ერთად. შუა დღისას წყალწყალა სუპი ან ბორშჩი, მეორეზე რაღაც საზიზღარი „ოვსიანაია კაშა“ ან თევზის, „ხეკის“, აუცილებლად თავი ან ბოლო. საღამოს მხოლოდ და მხოლოდ ცხელი წყალი ჩაის შეფერილობით. მთელი დღის მანძილზე პატიმარს ეძლეოდა ნახევარი „ბუხანკა“ შავი პური. ეს იყო და ეს. პატიმარს უფლება ჰქონდა ნათესავებისაგან თვეში ერთხელ მიეღო ხუთი კილოგრამი „პერედაჩა“, სადაც თეთრი პურიც შეეძლოთ ჩაედოთ, მაგრამ ხუთკილოგრამიან ზღვარს მაინც ვერ გადააშორებდნენ. ერთხელ ასეთი „პერედაჩა“ ბიძამისმა მოუტანა არჩილს, ხოლო მისი რუსეთში დაბრუნების მერე ეს მისია ერთმა ნათესავმა იკისრა.

პატიმარს ე. წ. „პროგულკაც“ ეკუთვნოდა. ამ „გასეირნებისას“ პატიმრებს ჩამოარიგებდნენ ხოლმე ციხის შიდა ეზოში მდებარე საკნებშივე, იმ განსხვავებით, რომ ჭერის ნაცვლად მათ გადახურული ჰქონდათ რკინის ბადე, რომლის კვადრატებიდან პატიმარს ღია ცის ყურება შეეძლო. ეს „პროგულკა“ გრძელდებოდა დაახლოებით ორმოც წუთს, პატიმრები რიგ-რიგობით გაჰყავდათ დილის 12 საათიდან 5 საათამდე და თბილისის ზაფხულის პირობებში, როცა არჩილს პატიმრობამ მოუწია, ამ კვადრატებად დაყოფილ საკნებს სიცხისაგან ბუღი ასდიოდა, ხოლო იატაკად დასხმულ ასფალტზე პატიმრებს ფეხები ეწებებოდათ. ამ კვადრატებად დაყოფილ საკნებს კოშკურიდან, „ვიშკიდან“, ჩეკისტი დაჰყურებდა. ამის გამო მთელი ზაფხულის განმავლობაში არჩილი ნებაყოფლობით აღარ გასულა „პროგულკაზე“, რითაც ზედამხედველები მოიმადლიერა, რადგან ზედმეტი გარჯისგან, პატიმრის თვალთვალისგაგებით, ისინი გაათავისუფლა.

იყო კიდევ ამ ციხის ერთი აუცილებელი აგრიბუტი – მტრედები. ისინი საკნის გისოსებზე სხდებოდნენ და ღუღუნებდნენ. მტრედის ყოველ ასეთ სტუმრობას ციხეში გავრცელებული ცრურწმენა „ახალ ამბავს“ უკავშირებდა, ისევე, როგორც ბორშჩში აღმოჩენილ დაფნის ფოთოლს – „ლავროვი ლისტს“. „პროგულკაზე“ გასულ პატიმარს, რომელსაც თვალები სულ ცისკენ ჰქონდა მიპყრობილი, სევდასა და ნაღველს მატებდა ზაფხულის უღრუბლო, უმოძრაო ცა და ციხის მელანქოლიური ყვითელი კედლები, რომლებსაც თვით უამრავი მტრედის ყოფნაც ვერ აცოცხლებდა, თუ არ ჩავთვლით მტრედის ბუმბულს, რომელიც ნელა დაეშვებოდა ხოლმე რკინის ბადეზე, სასწაულებრივ გაუსხლტებოდა ლითონის ხლართებს და ხშირად თვალცრემლიან პატიმარს ხელის გულზე დაესვენებოდა.

◎ აფორიაქებული განწყობით

მეცი არაა ჩემი მტერი!

სახელმწიფო საიდუმლოების გაცემას არ ვაპირებ.

ჯერ ერთი – არაფერი ვიცი ისეთი, რამედ ღირდეს და ვინმე სერიოზულად დაინტერესდეს.

მეორე – სამშობლოს ღალატის ბრალდებას ისევ ჯიბისძურდოგისთვის გასამართლება მირჩევნია.

ამაზე სხვა დროს.

ახლა უაღრესად პირადულზე, თუმცა ეს უაღრესად პირადული შეიძლება არც სხვებისთვის იყოს უინტერესო და სულერთი.

მოკლედ:

ღამე ძალიან ცუდად მძინავს.

მიზეზი ბევრი მაქვს:

ასაკი;

არეული დროით აწეწილი ნერვები;

გადაღლილობა.

ღვთის მადლით ვშოულობ საძილე საშუალებებს.

ბოლო დროს განსაკუთრებით „დავმშვიდდი“ – ქართული ტელეკომპანიები წამომეშველნენ...

კინოფილმებით ვერ ვერთობი – არ მიყვარს დიდხანს ეკრანთან ჯდომა. მხოლოდ საინფორმაციო გადაცემებს ვუყურებ. ისიც სალამოობით – ყველაზე თავისუფალ საათებში.

ალმოჩენაც არის. მგონი სწორედ ეს გადაცემები მიკარგავენ სიმშვიდეს.

თავად განსაჯეთ:

რვა თუ ცხრასაათიან გადაცემებს მივჩერებივარ.

ათზეც, თერთმეტზეც იგივე სურათია. ვუყურებ, ვუსმენ და ყბა დაბლა მივარდება – ინფორმაციების შინაარსი, ფორმა წონასწორობას მაკარგვინებს.

გაიღეთ მოწყალება – თავად განსაჯეთ (ტექსტები ზეპირად მომყავს, ამიტომ აბსოლუტურ სიზუსტეზე თავს ვერ დავდებ, სისწორეზე ხატის წინ დაჩოქილი დავიფიცებ).

მაშ ასე:

ოპერატიული ცნობების საფუძველზე საპატრულო პოლიციას თუ გარემოს დაცვის ინსპექციას ბრაკონიერობისთვის თანთანთ თანამოსაძებ დუკავებია. ეჭვმიტანილს წინააღმდეგობა გაუწევია, მაგრამ მაინც გაუთოკავთ.

ახლა ჭაობიან მიწაზე თავდალმა აგდია აფთარივით გაავებული კაცი, თავს აქეთ-იქით აქნევს და შიგადაშიგ ტალახიან სახესაც აჩენს.

ეტყობა, ეს არის მთავარი – ავისმქნელის საჯაროდ შეჩვენება.

შეფარვით – ყოველი ჩვენგანის დაშინება (მოლა ნასრედინი მოგაგონდება კაცსა).

მახსენდება, რომ ამგვარი ძალადობა წარმოშობს წინააღმდეგობას, მაგრამ ახლა ფილოსოფიის თავი არ მაქვს.

ტელეწამყვანი მორიგ ინფორმაციას კითხულობს.

ზუგდიდში ნილგიანები თავს დასხმიან ოჯახს.

იქ გულმაგრად დახვედრიან მოძალადეებს. ორმხრივ სროლას შესწირვია ოჯახის დიასახლისი – შვილების დედა.

ეკრანზე დაღუპულის ცხედარი მოსჩანს.

ჯერ ახლოდან, შემდეგ უკვე მსხვილი ხედით. მკერდზე აშკარად ეტყობა ჭრილობიდან გადმოხეთქილი სისხლის კვალი. შემზარავი სურათია...

დიდი სიჩქარით მიმავალი ავტობუსის მძღოლს საჭე ვერ დუმორჩილებია და საპირისპირო მიმართულებით მომავალ სატვირთო მანქანას დასჯახებია.

არის მსხვერპლი.

გზის პირას გდია ავტობუსის ნარჩენები.

სახელდახელოდ მოძიებულ ფარდაგზე დაღუპულის ცხედარი ასვენია. სახის გარჩევა ჭირს. საშინლად არის დამახინჯებული...

უკანონოდ მოჭრილი ხეტყე უპოვიათ. შემკვეთისთვისაც მიუგნიათ, შემსრულებლისთვისაც. ორთავეს ხელბორკილი ადევს და გაკოჭილი მაჯით მაინც ახერხებს ტელეკამერისთვის სახის არიდებას.

ჩემდაუნებურად მეცოდება ორივე.

მაქსიმ გორკი ამბობდა, ადამიანი კი არ შეიცოდოთ, გიყვარდეთო, მაგრამ იგი კომუნისტი იყო და მის შეგონებას ახლა ძალა დაკარგული აქვს.

შეცოდება.

სიყვარული.

ძველის გადმონაშთია ორივე. დღეს არავის სჭირდება.

არც ერთი.

არც მეორე.

ისე ვატყობ, ტელეწამყვანმა ჩემზე უკეთ იცის ყველაფერი. ალბათ, ამიტომ სახიდან არ სცილდება ირონიული ღიმილი.

„ახლა ჩვენს გადაცემაში რეკლამის დროა. არ გადართოთ, ეთერში მალე დავბრუნდებით“.

გულისგამაწვრილებელი პაუზა და...

„ჩვენ ისევ ეთერში ვართ. გაგაცნობთ მსოფლიოში დღეს განვითარებულ მოვლენებს“.

აგაშენა ღმერთმა. ახლა მაინც მოვითქვამ სულს.

ნუ იტყვი და... კამიკაძე ტერორისტს ბომბი აუფეთქებია რომელიღაც სუპერმარკეტში. შვიდი ადამიანი უცებ გასცილებია ამ ოხერ წუთისოფელს.

ავტოკატასტროფა ბრაზილიაში.

იქაც მსხვერპლი.

სტიქიაც გამძვინვარებულა.

გერმანიაში რაინი ადიდებულა კოკისპირული წვიმების შემდეგ.

გადმოულახავს ჯიბირი.

ათოობით სახლი დაუნგრევია.

მსხვერპლის შესახებაც არის ცნობები.

დრო მიდის.

გადაცემა დასასრულს უახლოვდება. წამყვანები ამინდზე ლაპარაკობენ. უღელტეხილზე კვლავ ზვავსაშიშროებაა.

დასავლეთ საქართველოში ისევ ცუდი ამინდებია მოსალოდნელი.

სინოპტიკოსებიც პესიმისტურად არიან განწყობილი. გამოდარება მოსალოდნელი არ არის.

„ჩვენი გადაცემა დასრულებულია. მშვიდობიან ღამეს გისურვებთ“.

მშვიდობიან ღამესო?

დაგვცინის ეს დალოცვილი?

დაძცეულა ქვეყანა და მშვიდად დამეძინება?

წამალი მიშველის?

მეტი არაა ჩემი მტერი!

რობერტ ქერია.

◎ მკურნალი

ჩოსა ჯოკელი ღლე ბაჭიჩაგის ტოლფასია

დავით ფარღალავას დიდი ხანია ვიცნობ, სანიმუშო პიროვნება და უმაღლესი პროფესიონალია. მას არ უყვარს საკუთარ თავზე, წარმატებებზე საუბარი, სიტყვაძუნწია, სამაგიეროდ, ენაწყლიანი ხდება, როდესაც საუბარი სამედიცინო დარგში არსებულ პრობლემებს, ლიტერატურას, ხელოვნებას შეეხება.

გამორჩეულია არა მარტო როგორც პროფესიონალი, არამედ როგორ ინტელიგენტი, ყურადღებიან თვალებს, რბილ მანერებს, სასიამოვნო ტემბრის ხმას, დავით ფარღალავა საიმედოობისა და თავდაჯერებულობის განსახიერებად უძცევია.

მას არც პაციენტთა მადლიერება დაკლებია როდისმე და არც საერთაშორისო აღიარება. თავად ვარ მოწმე, ლიკანში მეულლესთან ქეთევან თოფურიასა და ვაჟთან, შოთასთან ერთად ჩამოს ული, თითქოს მხსნელად მოევლინა იქაურობას. ფარღალავა ჩამოვიდარ, და არც იქ ჭქონია მოსვენება გულისხმიერ ექიმს, აკითხავდნენ და აკითხავდნენ პაციენტები. მე შორიდან ვაკვირდებოდი და ვფიქრობდი: რა იქნებოდა ჩვენი ცხოვრება, ამ ჭარბი პრაქტიკიზმითა და მრავალი პრობლემით დამძიმებულ საუკუნეში, ჩვენს შორის რომ არ მოიძებნებოდნენ ადამიანები ვისაც ჯერაც შერჩენიათ უნარი, ბოლომდე პირნათლად შეასრულონ მათზე დაკისრებული მოვალეობა.

დათომ ფოთის საშუალო სკოლა ოქროს მედალზე დაამთავრა. თან საქართველოს ნაკრების წევრი იყო ჭადრაკში. ფიზიკოსობა უნდოდა, მაგრამ ბოლოს ექიმობისაკენ გადაიხარა. ერთხანს ბათუმში იმუშავა ქირურგად, მერე ერთი წელი ჯარში მსახურობდა ბალტიისპირეთში, პოლკის სამედიცინო ნაწილში.

– მამაკაცმა აუცილებლად უნდა იმსახუროს ჯარში, – ამბობს ბატონი დავითი, – ის ცხოვრების დიდი სკოლაა, მეც ბევრი რამ შევიძინე, ვისწავლე.

მერე კვლავ საქართველოში 26-ე პოლიკლინიკის ქირურგ-ონკოლოგია, მერე ქირურგი. 1977 წლიდან უკვე ნოდარ ბოხუას მიკროქირურგიის ლაბორატორიაშია. 1985 წლიდან მოსკოვის მე-2 სამედიცინო ინსტიტუტში საქმიანობს. დღეს ბოხუას სახელობის ანგიოლოგიური და სისხლძარღვთა ქირურგიის ცენტრის დირექტორის მოადგილეა, ერთ წუთს ვერ ნახავთ მოცლილს, ავადმყოფების მიღებას მორჩება და საოპერაციოს მიაშურებს. ოპერაცია ზოგჯერ ექვს საათს გრძელდება. იქიდან ისეთი შემართებით გამოდის, თითქოს სპორტული დარბაზიდან გამოვიდარ.

– ეს, ბოხუას სკოლაა – იღიმება, მე კი გამახსენდა ამ ოციოდე წლის წინათ საოპერაციოში ბატონ ნოდარის გვერდით ვიდექი და მის მოძრაობას ვაკვირდებოდი, დაასრულა ოპერაცია და ისე მხნედ და შემართებით გამოიყურებოდა, თითქოს სულ ცოტა ხნის წინათ მიკროსკოპით ურთულესი ოპერაცია არ გაეკეთებინა.

ბატონი დათო რომ საუკეთესო მამაა, ამაში მე თავადაც დავრწმუნდი, იგი თავის 19 წლის შოთიკოსთან ერთად ისვენებდა ლიკანში და მათ ურთიერთობას რომ ვუყურებდი, კეთილი შურით მშურდა, ისინი მარტო მამა-შვილი კი არა, მეგობრებიც არიან, ნუციკო 12 წლისაა და უკვე მე-7 კლასშია.

ასეთი ტიპი და ჰარმონიული ოჯახის დიასახლისი ქეთევან თოფურია გახლავთ, რომელიც პროფესიით ფილოლოგია.

ჩვენს დროში, როდესაც, მედიკოსის პროფესია მართლაცდა მასობრივი გახდა, ტექნიკური საშუალებებით გამოკვლევა კი სულ უფრო ღრმად შემოიჭრა ექიმისა და პაციენტის ურთიერთობაში, უფრო გამოიკვეთა იმის აუცილებლობა, რომ ექიმის პიროვნებაში დაცული იქნას ის განსაკუთრებული, სხვა სპეციალობებისაგან განსხვავებული, რაც პროფესიონალიზმთან ერთად ავადმყოფის წარმატებულ მკურნალობას განაპიროებს.

ბატონი დავითის შემხედვარე, ერთხელ კიდევ დავრწმუნდი, რომ მხოლოდ სამედიცინო განათლებას არ მოაქვს ექიმისათვის ავტორიტეტი. საჭიროა ფართო საერთო განათლება, კულტურის მაღალი დონე, ინტელიგენტობა, რათა გაიზიარონ ავადმყოფის შინაგანი ცხოვრება, ექიმი თავად უნდა იყოს პიროვნება, ავადმყოფს უნდა ემახსოვროს არა მარტო ცოდნით, არამედ მთელი თავისი ცხოვრების წესით.

რა გულდასაწყვეტია, ზოგჯერ კარგი პროფესიონალები, ისეთი უცერემონიოები არიან პაციენტებთან, ელემენტარული ზრდილობის ნიშანწყალიც არ იგრძნობა მათთან ურთიერთობის დროს.

ნოდარ ბოხუას სახელობის ანგიოლოგიისა და სისხლძარღვთა ქირურგიის ცენტრმა თავისი საქმიანობით ღირსეული ადგილი დაიჭირა საქართველოს წამყვან სამედიცინო სამეცნიერო-პრაქტიკულ დაწესებულებებს შორის, დღეისთვის ის ქვეყანაში პრაქტიკულად ერთადერთი დაწესებულებაა, სადაც სრულდება სისხლძარღვთა ყველა სახის რეკონსტრუქციული ოპერაცია.

– ნოდარ ბოხუა ცნობილი იყო როგორც ნოვატორი ქირურგი, საქართველოში მან პირველმა განახორციელა ურთულესი ოპერაციები გულმკერდისა და მუცლის აიორტაზე, ქვემო კიდურების მაგისტრალურ არტერიებზე, მუცლის აორტის ვისცერალურ ტოტებზე, ბრაქიოცეფალურ არტერიებზე. აღზარდა მთელი პლეადა მაღალკვალიფიციური სპეციალისტებისა ანგიოლოგიასა და სისხლძარღვთა ქირურგიაში – მასზე როგორც კოლეგაზე და პიროვნებაზე ხომ დაუსრულებლად შეიძლება საუბარი, – მეუბნება ბატონი დავითი. **მე კი ვიგრძენი, რომ მიუხედავად დიდი დროის გასვლისა, ნოდარ ბოხუას სული ისევ აქ ტრიალებს.** მისი უზარმაზარი პორტრეტი, რომელიც აქ შემოს ულ ავადმყოფს ჩვეული ღიმილით ხვდება, რაღაც ძალას და რწმენას მატებს ადამიანებს.

ძველი დრო მენატრება – აგრძელებს საუბარს, – ფანტასტიური კოლექტივი იყო, იმ დროს არ არსებობდა საკითხი, რომლის გადაწყვეტა არ შეგვძლებოდა. ბატონი ნოდარი ხომ იდეების გენერატორი იყო, განუწყვეტლივ აფრქვევდა ამ იდეებს. ზოგჯერ რაღაც-რაღაცებზე შეიძლება ვერ შევთანხმებულიყავით, მაგრამ ერთმანეთის პატივისცემა არასოდეს დაგვიკარგია. კალუშა მარკოიშვილი, აჩიკო ჩომახიძე, გია აბზიანიძე, გია მგალობლიშვილი, ნანა ჭიჭინაძე – აი, ასეთი იყო ქირურგიის ინსტიტუტის მაკროქირურგიის ლაბორატორია. ახლა თვითეული მათგანი დამოუკიდებელ სამსახურებს ხელმძღვანელობს.

ძველები ცოტანი დარჩნენ, მაგრამ ყველა გამორჩეული და კარგი სპეციალისტია. კლინიკას მედიცინის მეცნიერებათა დოქტორი კონსტანტინე ყიფიანი ხელმძღვანელობს. მისი ერთ-ერთი მოადგილე ცნობილი ექიმი, მედიცინის მეცნიერებათა კანდიდატი მამუკა ბოკუჩავაა.

ანგიოლოგი ნაირა ყანჩაშვილი დიაგნოსტიკაში მუშაობს, მის ხელში თითქმის ყველა ავადმყოფმა უნდა გაიაროს. ნაირა წარმატებული ექიმი რომ არის, კოლექტივს ემადლიერება. სათნოებითა და გულისხმიერებით გამოირჩევიან მანანა გლოველი და ქეთევან ქირია, – ისინი ექიმი ლაბორანტები არიან და მათ მიერ გაკეთებულ ანალიზებს ბრმად ენდობიან ამ ცენტრში.

– მსოფლიოში სისხლძარღვთა დაავადებების ფართო გავრცელებამ, მისგან გამოწვეულმა ინვალიდობამ და სიკვდილიანობამ, უაღრესად აქტუალური გახადა მათი პროფილაქტიკა, დროული დიაგნოსტიკა და შესაბამისი მკურნალობა, – მეუბნება ბატონი დავითი, – თუ გავითვალისწინებთ საქართველოში შექმნილ მძიმე ეკონომიკურ და სოციალურ მდგომარეობას, რაც თავის მხრივ ამ დაავადებების გავრცელების ერთ-ერთ მთავარ რისკფაქტორს წარმოადგენს, მაშინ ნათელი გახდება, თუ რამდენად აქტუალურია ეს პრობლემა ჩვენი ქვეყნის ჯანდაცვის სისტემისათვის და კერძოდ, მედიცინის ერთ-ერთი დარგის – ანგიოლოგიისა და სისხლძარღვთა ქირურგიისათვის.

დღეისათვის საქართველოში აორტისა და მაგისტრალური არტერიების პათოლოგიით 300 000-ზე მეტი, ხოლო ვენური პათოლოგიის სხვადასხვა ფორმით ყოველი მეხუთე (დაახლოებით ერთი მილიონიძ ადამიანია დაავადებული. 1998 წელს საქართველოში ჩამოყალიბდა ანგიოლოგებისა და სისხლძარღვთა ქირურგიის ასოციაცია, რომლის ერთ-ერთ მიზანს წარმოადგენს საქართველოში ანგიოლოგიისა და სისხლძარღვთა ქირურგიის დარგში სამედიცინო მეცნიერების და პრაქტიკული მიღწევების დანერგვა და განვითარება, სპეციალისტთა დახელოვნება, სისხლძარღვთა ფიზიოლოგიის, გიოლოგიის, პათოლოგიის სფეროებში გამოკვლევებისათვის ხელის შეწყობა და მიღებული შედეგების გავრცელება; საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისად დიაგნოსტიკისა და მკურნალობის ქირითადი მეთოდების სტანდარტიზაცია და სხვ.

ასოციაციის პირველი პრეზიდენტი გიორგი ნაცვლიშვილი იყო, 2001 წლიდან პროფესორი კონსტანტინე ყიფიანი აირჩიეს.

* * *

ასე გრძელდება ყოველდღე. უბრალოებითა და უანგაროებით გამორჩეულ დავით ფარღალავას კაბინეტთან მუდამ პაციენტების რიგია. ის ჩვეული სიდინჯითა და ყურადღებით უსმენს, სინჯავს და დანიშნულებას აძლევს მათ, დღის ბოლოს, როცა წესით გასავათებულს ალარაფრის თავი არ უნდა ჰქონდეს, ავადმყოფთან სახლში იძახებენ, ის კი დალლის და დაძაბული დღის მიუხედავად, კვლავ დაუზარლად, თითქოს პირველ პაციენტს სინჯავდეს, შემართულია, მუდამ მზად არის მოყვასის დასახმარებლად.

მის შემხედვარეს ერთი გამოჩენილი მეცნიერის სიტყვები მახსენდება: „მე კი ვფიქრობ, ექიმის საქმიანობა, თვით სახელმუხვეჭელისაც კი, ხშირად გმირულია ხოლმე, მაშინაც კი, როდესაც იგი ჩვეულებრივ მოვალეობას ასრულებს და მხოლოდ ის სურს, რომ კეთილი სამსახური გაუწიოს ადამიანს, რომელსაც მისი დახმარება ესაჭიროება“.

ასე გმირულად საქმიანობენ ნოდარ ბოხუას სახელობის ანგიოლოგიური და სისხლძარღვთა ქირურგიის ცენტრში.

მარადი ანასაშვილი

◎ ინფორმაცია

რა აწყენინებთ შინაურ ანკაჩებს!

შვედეთის ძალაძ მალმიოს მცხოვრებნი დიდად გააკვირვა ცოტა ხნის წინათ გამართულმა სასამართლო პროცესმა. ამის მიზეზი, უწინარესად, ის გახლდათ, რომ გრალდებული იყო ძალაძში ცნობილი პიროვნება, დიზაინერი ოლაფ ლუნდბერგი. ასევე დიდი გაოცება გამოიწვია „საგანმა“, რომლითაც მან თავის ცოლს – ანჩხლობისთვის(!) – სცემა: ეს იყო ანკარა, რომელიც მას სახლში ჰყავდა.

მაგრამ კიდევ უფრო მეტად გაოცდნენ მალმიოელები, როცა მოსამართლის განაჩენი მოისმინეს: მან ფიცხი ქმარი დააჯარიმა... შინაურ ცხოველთან სასტიკი მოპყრობის გამო!

ოჩსოლობის ჰეჰეროქსები

კანადელმა მეცნიერებმა დაადგინეს, რომ მეულლეთა ფეხმძიმობის დროს მამაკაცთა ორგანიზმში ფიზიოლოგიური ცვლილებები ხდება: ისინი მლაშე საჭმელს ეტანებიან და ისეთივე ჭირვეულები ხდებიან, როგორც მათი ცოლები.

ათასამდე წყვილის გამოკვლევამ გასაოცარი შედეგი მოიტანა: მამაკაცები ძალებივით იმატებენ წონაში, ეცვლებათ გემოვნება საჭმლის მიმართ და ორსული ცოლებივით მალე იღლებიან. გარდა ამისა, სენტჯონსის უნივერსიტეტის მეცნიერებმა დაადგინეს, რომ მომავალი მამების ორგანიზმში ჰორმონალური ცვლილებებიც ხდება, კერძოდ, იკლებს ტესტესტერონის შემცველობა.

ჯონდონი

მას შემდეგ, რაც დალაი-ლამა – დიდი ბუდისტი ბერი – ამ ქვეყნიდან მიდის, ყველაზე ნაზიარევნი მონასტრებს ტოვებენ და ტიბეტის ქვიანი ბილიკებით შორეულ ქალაქებსა და მიუვალ სოფლებში მიდიან, სადაც პატარა ბიჭუნებს აკვირდებიან და ფეხებს მანამდე იყვლეფენ, ვიდრე იმას არ მიაგნებენ, ვისაც ეძებენ. ბერები სწორედ იმ ყმაწვილს პოულობენ, ვის სხეულშიც გადავიდა ბუდა, რომელმაც წინა სხეული მიატოვა.

ისინი დაეძებენ კუნდუნს – ახალ დალაი-ლამას.

ამორჩეულ ბიჭუნას წინ უდგებენ ახლადგარდაცვლილი დალაი-ლამას კუთვნილ ნივთებს – სარაკუნოს, ზანზალაკს, ფიალას, სათვალესა და კვერთხს, რომლებიც სხვა საგნებშია შერეული. ყმაწვილი არ უნდა შეცდეს, უნდა შეიგრძნოს და კუნდუნის ნივთები სხვებში ამოარჩიოს.

მაშინ კი მას დალაი-ლამას დაარქმევენ და იგი იქნება მთავარმმართველი.

სურათზე: დალაი-ლამა სტუმრად ნიუ-იორკში.

მე ვმუშაობ, ის კი ლაჭარაკობს

დიდი ინგლისელი ფიზიკოსი მაიკლ ფარადეი დიდად აფასებდა თავის თანაშემწეს, თადარიგის სერჟანტ ანდერსენს, რომელიც ხელსაწყოებს ამზადებდა და საჯარო ლექციების დროს დიდებულ ცდებსაც აჩვენებდა.

მაგრამ, მიუხედავად იმისა, რომ სერჟანტი ანდერსენი დიდ პატივს სცემდა თავის შეფს, მის მოღვაწეობას მაინც დიდად არ აფასებდა: „აბა, მითხარით, თუ ღმერთი მწამთ, რას აკეთებს მისტერ ფარადეი? – მხრებს იჩეჩავს იგი, – არც არაფერს, მთელ სამუშაოს მე ვასრულებ, ის კი მხოლოდ ლაპარაკობს!

◎ „მიწის ენა“

თურქოლოგიური ძიებანი... საქართველოს ტერიტორიაზე

„მეცნიერული მიგნებები“

უნახავს ხსოვნას იმ ხალხებზე, რომლებიც დიდი ხნის წინათ გაქრნენ ისტორიის სარგებელიდან, მათი შთამომავალნი კი ახლადმოსულთა შორის გაითქვიფნენ, შეიცვალეს ენა, ზნე-ჩვეულება, კულტურა. ამ ახალი ხალხების თაობები განცვიფრებაში მოდიან მათთვის კარგად ცნობილი ადგილისა და მდინარეების, ტბების სახელები მათი შორეული წინაპრების ენაზე ამა თუ იმ შინაარსის სიტყვას რომ ალნიშნავდა.

ი. ფილევიჩის მოხდენილი თქმით, „მიწის ენაში“ ამ მხარის ძველმა აგორიგენებმა, მომავალი თაობებისათვის თავისი ცხოვრება და ისტორია უფრო მყარად ჩაწერეს, ვიდრე ძველ ცივილიზაციათა დიდმა მხედართმთავრებმა, რომელთაც თავიანთი სახელები ქვაზე ამოკვეთეს. გარდასულმა ეპოქებმა, – დასძენს იგი, – შორეულ წარსულში არსებულმა ხალხებმა და კულტურებმა „მიწის ენას“ შესანახად მიანდვეს ხსოვნა მათ შესახებ და მანაც ატარა იგი დიდ ქარტეხილთა და ხალხთა მიგრაციების ძნელ ეპოქაში, ევოლუციის მრავალსაუკუნოვან პროცესში, რომელსაც ყოველი ხალხის ცხოვრებაში თან სდევდა ტრანსფორმაცია და დიდი საზოგადოებრივი ძვრები, წმინდად და სუფთად შემოინახა და არ დაკარგა.

ყველა მკვლევარი ერთხმად მიუთითებს იმის შესახებ, რომ საჭიროა დავიცვათ, შევინარჩუნოთ და შევისწავლოთ ძველი გეოგრაფიული სახელები, რადგან ისინი ძველისძველი, მაგრამ დღესაც მეტყველი ისტორიული ძეგლები არიან. „ყოველი მხარის გეოგრაფიული სახელწოდებებისათვის ცალკეული წიგნი უნდა იყოს“, – წერს მოსკოვის უნივერსიტეტის პროფესორი ი. გ. საუშკინი, – გეოგრაფიული სახელები ხალხის ცხოვრებასთან არის დაკავშირებული, იგი ამ ხალხის ისტორიაა. არ შეიძლება უსაფუძვლოდ შევცვალოთ ძველი სახელწოდება. საჭიროა ძველ სახელწოდებათა, ჩვენი ისტორიის დიდ მოწმეთა შეგნებული დაცვა, მათი დაკარგვით ხალხის ისტორია იკარგება, ისინი განუმეორებელნი არიან, რადგან საუკუნეთა განმავლობაში ყალიბდებოდნენ.

ცნობილი რუსი პოეტი კონსტანტინე პაუსტოვსკი წიგნში – «Книга скитаний» წერდა: «Названия нужно уважать. Меняя их в случае крайней необходимости, следует делать это прежде всего грамотно, с знанием страны и с любовью к ней».

ონომასტიკური მონაცემები განსაკუთრებით მაშინ ფასობს, როცა ამა თუ იმ მხარის ძველი და საერთოდ ისტორიის შესახებ სხვა, უპირველეს ყოვლისა, წერილობითი წყაროები არა გვაქვს. ამ შემთხვევაში ონომასტიკას შეუძლია უძვირფასესი მასალა მოგვცეს შორეულ წარსულში ამ ხალხის სხვა ხალხებთან ეთნიკური კონტაქტების შესახებ.

ჩვენთვის – ქართველებისათვის ჩრდილო კავკასიისა და შავი ზღვის ჩრდილოეთით მიმდებარე ველებზე ჰუნურ-თურქული მოდგმის ხალხების მოსვლისა და იქ მათ მიერ სახელმწიფო გაერთიანებების შექმნის დროის დადგენა, ასევე მათთან ურთიერთობის შესწავლა ამ გოლო ხანებამდე თუ მხოლოდ წმინდა მეცნიერული ინტერესით შემოიფარგლებოდა, აზერბაიჯანელმა არიფ იუნუსოვმა თავის წიგნში მოტანილი „მტკიცებულებებით“ ჩვენც (განსაკუთრებით სამხრეთ-დასავლეთი საქართველო – მესხეთის მოსახლეობაძ აზერბაიჯანისა და ჩრდილო კავკასიის იმ ხალხებს მივავაკუთვნა, რომელნიც ძველი ჰუნურ-თურქული მოდგმის ეთნოსების უშუალო შთამომავლებად შეიძლება იქნენ მიჩნეულნი. ამ მხრივ ა. იუნუსოვს აზერბაიჯანში მ. სეიდოვის, ვ. ღუკასიანის და სხვათა, ხოლო თურქეთში ფაჭრედდინ კირზიოღლუს გამოკვლევების სახით ნიადაგი საკმაოდ შემზადებული ჰქონდა.

აზერბაიჯანელი ლინგვისტის ვ. ღუკასიანის გამოკვლევები XX საუკუნის 70-იანი წლების დასასრულიდან ქვეყნდებოდა. 1980 წელს გამოქვეყნებულ წერილზე – **„Об азербайджано-грузинских языковых контактах“**. 1982 წელს ნ. ლომოურის, ც. აბულაძისა და ვ. ჯაბგიძის სათანადო რეცენზიაც გამოქვეყნდა („**По поводу одной статьи В.Л. Гукасяна**“ძ. რაც შეეხება თურქი ისტორიკოსის კირზიოღლუს, როგორც პროფესორი ნ. შენგელია წერს, მისი მონოგრაფიებიდან განსაკუთრებულ ყურადღებას იპყრობს „ზემო მტკვრისა და ჭოროხის აუზის ყივჩაღები. პირველი ყივჩაღები (ძვ. წ. VIII – ახ. წ. VI სს.ძ და უკანასკნელი ყივჩაღები (1118, 1195ძ, ორთოდოქს ყივჩაღთა ხელისუფლება (1267-1578ძ – ახალციხე-ჩილდირის ეიალეთის ისტორიიდან“, ანკარა, 1992.

მკითხველი ალბათ ადვილად მივხვდება ძვ. წ. VIII საუკუნიდან საქართველოს ტერიტორიაზე ყივჩაღთა ყოფნის შესახებ საუბარი გაუგებრობაზე რომ იქნება დაფუძნებული. ნ. შენგელიას სიტყვით, კირზიოღლუ „ყოველგვარი მტკიცების გარეშე მიიჩნევს, რომ სამცხე-საათაბაგოს დღევანდელი მოსახლეობა მთლიანად ყივჩაღურია“ და სამცხის ათაბაგები ყივჩაღები იყვნენ – „ადგილობრივ სინამდვილეს შეგუებული ყივჩაღები“.

ა. იუნუსოვი კირზიოღლუსა და სხვა თურქი ისტორიკოსების, ასევე აზერბაიჯანელი ისტორიკოსების ნაშრომებს არაერთხელ იმოწმებს. რაც შეეხება ასევე ალბათ ყოფილ აზერბაიჯანელ ვ. ღუკასიანს, მიუხედავად იმისა, რომ მის ზოგიერთ დებულებას იუნუსოვი სიტყვასიტყვით იმეორებს, იგი დამოწმებული არა ჰყავს. ასე რომ, იუნუსოვის წიგნში არსებულ ყველა „მეცნიერულ მიგნებასა და ალმოჩენაზე“ თვით იუნუსოვია პასუხისმგებელი. ისტორიული საქართველოს ტერიტორიაზე მის მიერ „მიკვლეული“, ე. წ. თურქული ტოპონიმების შესახებ ქვემოთ საკმაოდ ვრცელი თხრობა გამომივა, რადგან უნდა გაირკვეს, როგორც ა. იუნუსოვი ამტკიცებს, სამხრეთ-დასავლეთ საქართველოში ახ. წ. I საუკუნიდან მოკიდებული მართლა იმდენი თურქული მოდგმის ტომები დასახლდა, რომ მესხეთი „დიდი თურქესტანი“ გახდა?

* * *

ა. იუნუსოვს თავისი ქვეყნის ტოპონიმების კვლევის საქმეში, როგორც ჩანს, არაფერი გაუკეთებია, სამაგიეროდ, როგორც მისი წიგნისადმი დართული ლიტერატურიდან ირკვევა „მესხეთელ თურქებზე“ წერილი 1999 წელს შვედეთში გამოსულ კრებულში – **„Центральная Азия и Кавказ“** გამოუქვეყნებია. აი, ამ წერილსა და წიგნში თურქული ორიენტაციის „თურქმესხთა“ გულის მოსაგებად მან შეუძლებელი შეძლო – „ბევრი გააკეთა“ ისტორიული საქართველოს ტერიტორიაზე ძველი თურქული, ქურთული, ალანური, უგორული და სხვა არაქართული წარმომავლობის ეთნოსების „დასახლებათა გამოვლენის“ მხრივ.

ქ. ბაქოში არსებული „მშვიდობისა და დემოკრატიის ინსტიტუტის“ კონფლიქტოლოგიისა და მიგრაციის დეპარტამენტის ხელმძღვანელი – ისტორიის მეცნიერებათა კანდიდატის არიფ იუნუსოვის წიგნი **„Месхетинские турки: дважды депортированный народ“** 2000 წელს გამოქვეყნდა ბაქოში. რედაქტორია რუსეთის მეცნიერებათა აკადემიის მსოფლიო ეკონომიკისა და საერთაშორისო ურთიერთობათა ინსტიტუტის თანამშრომელი, პოლიტიკურ მეცნიერებათა დოქტორი დინა მალიშევა.

ამთავითვე უნდა ალვნიშნო: **საკვლევ თემას ავტორი პროფ. ი. ფილევიჩის იმ მოწოდების პრინციპით რომ მიდგომოდა, „მიწის ენა“ ფალსიფიკაციას რომ არ ექვემდებარება, სასაყვედურო არაფერი მეძნებოდა, მაგრამ მისი „მეცნიერული მიგნებები“ ყოველგვარ რეალობას სცილდება**. იუნუსოვი თავგამოდებით თურმე იმიტომ იღვწის, 1944 წელს საქართველოს სამხრეთ რაიონებიდან შუა აზიის რესპუბლიკებში დეპორტირებულმა ხალხმა „ვერც იქ რომ ვერ ჰპოვა სიმშვიდე“. 1989 წელს უზბეკეთში მათ კიდევ ერთი დარბევა განიცადეს, ხელახლა გაიფანტნენ ყოფილი საბჭოთა კავშირის სხვადასხვა რესპუბლიკებში. მათი მიწერა-წერა დაბრუნებულიყვნენ ისტორიულ სამშობლოში – საქართველოში აქამდე არ განხორციელდა. ამით გულგატეხილი მათი ნაწილი თურქეთში წავიდა (გვ. 7ძ.

ქართველ მეცნიერთა მტკიცება იმის შესახებ, რომ სამხრეთ საქართველოს მოსახლეობის ნაწილმა 1578 წელს ოსმალთა მიერ ამ მხარის დაპყრობის შემდეგ მიიღო ისლამი და 1944 წელს გასახლებული მოსახლეობის ძირითადი ნაწილი ძველი მესხების (ქართველებისძ შთამომავლები იყვნენ (რომელთა უმეტესობას მაშინ ჯერ კიდევ ახსოვდა თავისი ძველი გვარი და ქართულადაც საუბრობდაძ და არიან, იუნუსოვს არ მოსწონს. მას უფრო მისაღებად მიაჩნია, დღეს თურმე უმეტეს „მესხ თურქთა“ შორის გავრცელებული ის თვალსაზრისი, რომლის თანახმად, გასახლებულთა დიდი ნაწილი თურქული წარმომავლობისა იყო. თურმე მათი ნამდვილი სახელია – „**ахыскинские турки**“ (თურქულად – „**ахыска тюркляры**“ძ. ამ უცხო სახელს იუნუსოვი ასე გვიხსნის: „**Ахыска**“ ქ. ახალციხის თურქული სახელია (გვ. 7-8ძ. ე. ი. 1944 წელს მესხეთიდან გასახლებული ხალხი „ახალციხელი თურქებია“ იგივე „მესხეთელი თურქები“ – აი ვისი სამშობლოა საქართველოს სამხრეთი ნაწილი.

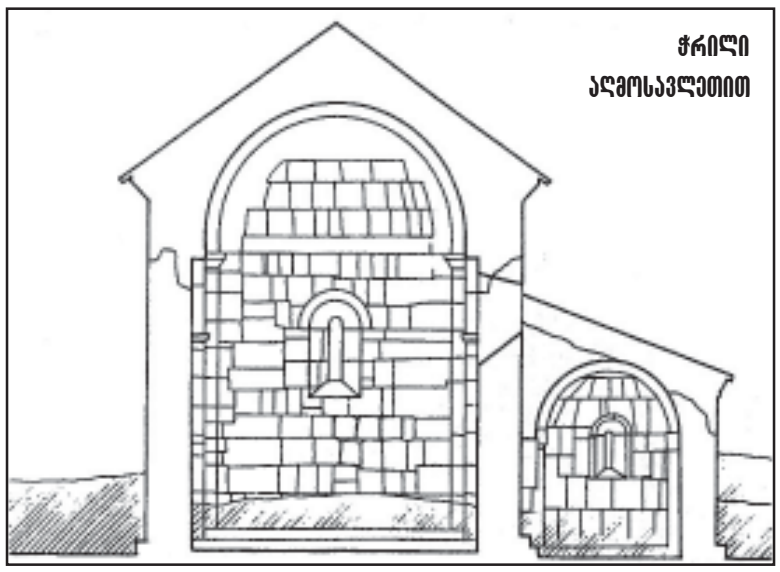

ჭრილი აღმოსავლეთით

ვახტანგ გოილაძე,
ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორი

(გაგრძელება იქნება)

◎ რას წერენ, რას ამბობენ ჩვენზე

მიხეილ სააკაშვილი: გიორგაძის მომხრეებს სათანადოდ მიეგზავნებათ

საქართველოს პრეზიდენტი მიხეილ სააკაშვილი დარწმუნებულია, რომ ყოფილი სახელმწიფო უშიშროების მინისტრის იგორ გიორგაძის დაპატიმრებულ მომხრეებს სათანადოდ მიეზღვებათ.

„ეს ადამიანები მიიღებენ იმას, რასაც იმსახურებენ, და ამაში დარწმუნდებიან ისინიც, ვინც მათ აფინანსებს“, – განუცხადა პრეზიდენტმა ჟურნალისტებს პოლონეთში ვიზიტის დროს.

სახელმწიფოს მეთაურის თქმით, „თუ დამფინანსებლებს აქვთ გიორგაძის მომხრეთა იმედი, ეს ნიშნავს იმას, რომ ჩვენი საქმეები კარგად მიდის და საქართველოს მოგავალს საფრთხე არ ემუქრება“.

კითხვას, ნამდვილად მზადდებოდა თუ არა საქართველოში სახელმწიფო გადატრიალება, სააკაშვილმა უპასუხა, რომ სპეცსამსახურებს ჰქონდათ ასეთი ინფორმაცია.

„თუ საქართველოს წინააღმდეგ დააწესეს ღვინის და სხვა პროდუქციის ემბარგო, მაგრამ, ამას არ დაუნგრევია ჩვენი ეკონომიკა, თუ ჩვენს წინააღმდეგ ახორციელებენ სამხედრო პროვოკაციებს, წარუმატებელ ტერაქტებს, მაშინ ამ ადამიანებს მხოლოდ ასეთი მეთოდებილა რჩებათ. მაგრამ ესეც ვერ უშველით, თუ ჩვენ ყველა ერთად ვიქნებით“, – თქვა პრეზიდენტმა.

როგორც ცნობილია საქართველოს სამართალდამცავმა ორგანოებმა მთელი ქვეყნის მასშტაბით განხორციელებული სპეცოპერაციის შედეგად დაიკავეს 29 კაცი, რომელთა შორის არიან ოპოზიციური კონსერვატიულ-მონარქისტული პარტიის ლიდერი თეიმურაზ ჟორჟოლიანი და პოლიტიკური მოძრაობის „ანტისოროსის“ ლიდერი მაია ნიკოლეიშვილი.

საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის თანახმად, დაკავებიდან 48 საათის განმავლობაში ეჭვმიტანილებს უნდა წაუყენონ ბრალდება. მათი ბრალეულობის დადასტურების შემთხვევაში, ეჭვმიტანილებს წაუყენებენ სამშობლოს ღალატის და ხელისუფლების დამხობის მიზნით შეიარაღებული სახელმწიფო გადატრიალების მოგზადებაში მონაწილეობის ბრალდებას.

НОВОСТИ

საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტრომ ოპერატიული ვიდეომასალების ნაწილი გამოაქვეყნა

საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტრომ ჟურნალისტებს გადასცა იმ ოპერატიული ვიდეომასალების ნაწილი, რომლებიც გადაიღეს ოპოზიციური პარტიების, ორგანიზაციების ოფისებისა და მათი ლიდერების სახლებში განხორციელებული ჩხრეკის დროს. როგორც ჩვენთვის ცნობილი გახდა, ფირზე აღბეჭდილია, კერძოდ, იგორ გიორგაძის ცოლის დისშვილის – მაია თოფურიას სახლში 6 სექტემბერს, განთიადისას განხორციელებული ჩხრეკის ამსახველი კადრები.

გამოძიების ვერსიით, მაია თოფურიას მიბარებული ჰქონდა გიორგაძის პარტიის ფინანსები. ამ ჩხრეკის დროს სამალავებიდან ამოიღეს რამდენიმე ათასი ამერიკული დოლარი.

კადრში მოჩანს ზურგით მდგომი მოწმე, რომელიც აცხადებს, რომ 2006 წლის მაისში გიორგაძის პარტიის ცენტრალურ ოფისში, მაია თოფურიას ხელმძღვანელობით გაიმართა საიდუმლო თათბირი და ამ შეხვედრაზე, კერძოდ, განიხილეს, თუ როგორ უნდა გაანაწილებინათ თანხები, რომელთა მიღებასაც მოსკოვიდან ელოდნენ. „მოსკოვიდან უნდა გადმოერიცხათ მსხვილი თანხა, რომლითაც უნდა შეგვესყიდა იარაღი... გიორგაძის ნდობით აღჭურვილ ჰირებს უნდა გაესროლათ (აქციის დროსძ შეკრებილი ხალხის მიმართულებით“, – თქვა მოწმემ.

კიდევ ერთი მოწმე აღნიშნავს, რომ თათბირის მონაწილეებს გააცნეს „მომავალი სამოქმედო გეგმა, რომლის მიხედვითაც უნდა განხორციელებულიყო ხელისუფლების დამხობისთვის გამიზნული ყველაზე მასშტაბური აქცია“. ვიდეოფირზე აღბეჭდილია ასევე გიორგაძის კიდევ ერთი მომხრის – შეიარაღებული ქალების მოსამასხურის ბინის გაჩხრეკის ამსახველი კადრები, რომლის სახლშიც აღმოჩინეს დიდი რაოდენობის ცეცხლსასროლი იარაღი.

შინაგან საქმეთა სამინისტრო აღნიშნავს, რომ ეს არის მხოლოდ მცირე მტკიცებულება იგორ გიორგაძის მომხრეთა წინააღმდეგ წაყენებული ბრალდებისა, რომლებსაც ადანაშაულებენ სახელმწიფო ხელისუფლების დამხობის მიზნით შეთქმულებაში.

REGNUM
საინფორმაციო სააგენტო.

განცხადება

2006 წლის 27 სექტემბერს დღის 15 საათზე, ლანჩხუთის რაიონის სოფელ ზუხუთში მოწვეულია სააქციო საზოგადოება „ენერგომონტაჟრემონტის“ აქციონერთა მორიგი საერთო კრება.

სააქციო საზოგადოება „ენერგომონტაჟრემონტის“ სამეთვალყურეო საბჭოს გადაწყვეტილებით კრების საალრიცხვო თარიღად დადგენილია 2006 წლის 5 სექტემბერი.

დღის წესრიგი:

1.2005 წლის მუშაობის შედეგების განხილვა

სამეთვალყურეო საბჭო და დირექტორი რეკომენდაციებს უწევენ, რომ აქციონერებმა მხარი დაუჭირონ წარმოდგენილ ანგარიშს.

აქციონერებს კრებაში თავიანთი მონაწილეობის უფლება შეუძლიათ შეამოწმონ სს „ენერგომონტაჟრემონტის“ აქციათა რეესტრის მწარმოებელთან შპს „კაპიტალ-რეგისტრთან“ კრების ჩატარებამდე 10 დღის განმავლობაში.

მისამართი: ჟავჟავაძის გამზ. №55, ტელ. 23-03-84.

ქ. თბილისის სახელმწიფო ქონების აღრიცხვისა და პრივატიზების სამმართველო აცხადებს აუქციონის ფორმით სახელმწიფო ავტოტრანსპორტის პრივატიზებას:

№	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
1	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
2	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
3	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
4	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
5	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
6	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
7	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
8	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
9	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
10	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
11	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
12	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
13	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
14	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
15	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
16	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
17	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
18	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
19	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
20	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
21	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
22	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
23	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
24	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
25	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
26	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
27	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
28	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
29	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
30	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
31	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
32	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
33	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
34	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
35	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
36	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
37	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
38	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
39	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
40	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

განაცხადები მიიღება აუქციონის ჩატარებამდე ბოლო 30 კალენდარული დღის განმავლობაში, 2006 წლის 3 ოქტომბრის ჩათვლით, ყოველდღე, შაბათ-კვირის გარდა, 14 სთ-დან 17 საათამდე. აუქციონი ჩატარდება 2006 წლის 4 ოქტომბერს 14 საათზე. მისამართი: თბილისი, გ. ტაბიძის ქ.№4, ქ. თბილისის სახელმწიფო ქონების აღრიცხვისა და პრივატიზების სამმართველოში. დამატებითი ინფორმაციისათვის მოგვმართეთ ზემოთ აღნიშნულ მისამართზე. ტ: 933764

ინფორმაცია გამოქვეყნებულია გაზეთ „მესაკუთრე“-ს 02.09.06.წ. №35 ნომერში

◎ რას არ გაიგონებ

„ლეიტენანტ შმიდტის შვილები“ XXI საუკუნის ინტერიერში

სოფიო ზუბოვა – სტალინის კიდევ ერთი მემკვიდრე?

1905 წლის რევოლუციის ტალღამ რუსეთში ბევრი ავანტიურისტი ამოატივტივა და გოგოქარი ისტორიის ფურცლებზე შემოაგდო – თუმცა, სადღაც სქოლიოში, ნონპარელით. ერთ-ერთი მათგანია მეორე რანგის კაპიტანი, ლეიტენანტი პეტრე შმიდტი, რომელიც საზღვაო ოფიცრისთვის შეუფერებელი საქციელისთვის რამდენჯერაც ფლოტილიდან ჩამოწერეს, იმდენჯერ აღდგა გავლენიანი ნათესავების წყალობით.

ბოლოს მაინც ხელეთზე დატოვეს.

მაგრამ ასეთ ადამიანებს აქვთ უნარი იქ და იმ დროს გამოჩნდნენ, რათა აგსოლუტური უპერსპექტივობის პიროზებშიც კი ერთი საათით მაინც ხალიფას ტახტზე დაბრძანდნენ.

ლეიტენანტმა შმიდტმა სწორედ იმ დროს ამოიღო ნაფტალინიდან ფლოტის ოფიცრის მუნდირი და სწორედ მაშინ ავიდა კრეისერ „ოჩაკოვის“ გემბანზე, როცა ხომალდი ოფიცრების გარეშე დარჩა და თავი გემის კაპიტნად გამოაცხადა. მაგრამ ეს არ იკმარა და შავი ზღვის ფლოტის სარდლობაც დაიბრალა.

ყველაფერი დამთავრდა ისევე უცაბ, როგორც დაიწყო: ლეიტენანტი შმიდტი დააპატიმრეს და სიკვდილით დასაჯეს.

სევასტოპოლის აჯანყება უსახელოდ დასრულდა, პეტრე შმიდტი კი ისტორიაში რევოლუციის გმირად ჩაიწერა.

ლეიტენანტს ჰყავდა 16 წლის ვაჟი, რომელიც მამასთან ერთად დაპატიმრეს, მაგრამ მალევე გაათავისუფლეს, რადგან რევოლუციასთან საერთო არაფერი ჰქონდა.

სამაგიეროდ რევოლუციონერებმა იგი კარგად გამოიყენეს, როგორც რევოლუციის გმირის შვილი და მიტინგებზე ფულის შეგროვების ეფექტიანი სატყუარა: პარტიულ სალაროებში მაშინ კარგი ფული შევიდა.

რევოლუციის ტალღა რომ დაცხრა, შმიდტი თანდათან დაივიწყეს, 1905 წლის რევოლუციის 20 წლის იუბილისათვის კი უკვე აღარავის ახსოვდა. არადა, ფაქტი მომგებიანი იყო, ამიტომ პარტიულმა პროპაგანდამ ისტორიის მტვერი ჩამობერტყა მის სახელს და კვლავ გმირობის კვარცხლბეკზე აიყვანა.

ეფექტი მოულოდნელი იყო: გაჩნდნენ და დიდ რუსეთს მოედვნენ „ლეიტენანტ შმიდტის შვილები“, ჩვეულებრივი აფერისტები, ყალთაბანდები, რომლებიც კარგად ახერხებდნენ ხეპრე პროვინციელი პარტიული და საბჭოთა მუშაკების გაბიუროებას და ერთი ხანობა (გასული საუკუნის ოციანი წლების ბოლოსძ საარსებო ფულსაც კარგად შოულობდნენ. ამასობაში **შმიდტის ნამდვილი შვილი – პეტრე, რომელიც 1920 წლამდე წიფლების წინაალმდეგ იბრძოდა, საზღვარგარეთ გაიქცა. ჯერ პრაღაში დასახლდა, შემდეგ – პარიზში, სადაც 1951 წელს ყველასგან მივიწყებული გარდაიცვალა.**

ეს შესავალი – გასახსენებლად ლეიტენანტ შმიდტის შვილობის ფენომენისა, რომლის კლასიკური მაგალითი თურქეთის ქვეშეთრდომის ოსტაპ ბენდერის, შურა გალაგანოვის და უპასპორტო ადამიანის პანიკოვსკის განუმეორებელი ცხოვრება და „მოღვაწეობაა“.

* * *

ახლა კი უშუალოდ თემაზე გადავიდეთ.

ამთავითვე გეტყვით, წერილში, რომელიც „ასავალ-დასავალის“ რედაქციამ თანდართული გარათით მიიღო, ფრიად მოულოდნელი და დაუჯერებელი ამბავი იყო გადმოცემული.

„ეს წერილი, – გვატყობინებდა კოლეგა, – მოსკოვის წმინდა გიორგის სახელობის ეკლესიაში ერთ-ერთ **ქართველ სტიქაროსანს გადასცა მისმა ავტორმა, სოფიო ზუბოვამ** და სთხოვა, საქართველოში დაინტერესებული პირისთვის გადაეცა... შეიძლება კარგი მასალა გამოდნეს აქედან“.

მასალა მართლაც საინტერესო გამოდგა – სენსაციურობის სურნელნაპკურები: წერილის ავტორი გვატყობინებდა, რომ იგი – სოფია ზუბოვა, დაბადებული 1948 წელს, ბიბლიოგრაფი უმაღლესი განათლებით, **არის ცნობილი მომღერლის, დიდი თეატრის სოლისტის ვერა დავიდოვასა და იოსებ სტალინის შვილი.**

ჰოპლა! ხომ გაიფიქრეთ ამ წამს: – კიდევ ერთი ლეიტენანტ შმიდტის შვილი!

წერილი რედაქციამ ივნისში მიიღო, მაშინ, როცა ლეიტენანტ შმიდტის, 1905 წლის რევოლუციის „გმირის“, სინამდვილეში კი „რომანტიკოს-ავანტიურისტის“ სიკვდილით დასჯის მეასე წელი შესრულდა. ეს დამატებითი ფაქტორი იყო ლეიტენანტის თვითმარქვია შვილობის საჯაროებლოდ.

რას ნიშნავს ეს ფიგურალური გამოთქმა, უკვე ვთქვით: აფერისტობით, ყალთაბანდობით ფულის გამოძალვის კლასიკური მეთოდია.

მაგრამ რაღაც ვერ მიესადაგა „ლეიტენანტ შმიდტის შვილობა“ სოფია ზუბოვას: იგი არაფერს ითხოვდა. ასე ჩანდა დასაწყისში. მაშ, რატომ გაიხსენა და რატომ მაინცდამაინც ახლა გამოიტანა საჯაროდ თავისი წარმომავლობის საკითხი?

ისტორიული სიმართლის დასადგენად?

ვერ გეტყვით, რადგან ორჯერ, საკმაოდ ხანგრძლივი საუბრის მიუხედავად, მისგან პასუხი ვერ მივიღე. ხოლო რამდენად შეეფერება ისტორიულ სიმართლეს მისი მონათხრობი, ქვემოთ გავარკვევთ.

მაგრამ ჯერ – **ვინ იყო ვერა დავიდოვა?**

> **ვერა დავიდოვა, რსფსრ და საქართველოს სსრ სახალხო არტისტი, სამგზის სტალინური პრემიის ლაურეატი, დაიბადა 1906 წლის 17 სექტემბერს. 1930 წელს დაამთავრა ლენინგრადის კონსერვატორია. 1929 წელს ჩაირიცხა ლენინგრადის ოპერისა და გალეტის თეატრის დასში, 1932 წელს – მოსკოვის დიდ თეატრში, სადაც 1956 წლამდე იმყოფებოდა. პარალელურად გამოდიოდა ზაქარია ფალიაშვილის სახელობის თბილისის ოპერისა და გალეტის თეატრში, 1941–1943 წლებში, როგორც ევაკუირებული, თბილისში ცხოვრობდა. მისი თბილისური დებიუტი 1941 წლის 4 სექტემბერს შედგა: შეასრულა ამნერისის პარტია ვერდის „აიდაში“. ჯერ კიდევ სტუდენტობის დროს ცოლად გაჰყვა ცნობილ განს დიმიტრი მჭედლიძეს, რომელიც 1952 წელს მოსკოვიდან თბილისში გადმოდის და ოპერისა და გალეტის სახელმწიფო თეატრის დირექტორად ინიშნება. ქმარს ვერა დავიდოვაც ჩამოჰყვა. 1959 წლიდან იგი თბილისის სახელმწიფო კონსერვატორიის პედაგოგია, 1964 წლიდან – პროფესორი. გარდაიცვალა 1993 წლის 20 თებერვალს.**

დავუბრუნდეთ სოფია ზუბოვას, რომელიც ირწმუნება, რომ გვარად ჯუღაშვილია და დაბადებულია 1948 წელს.

ამ დროისთვის სტალინი 69 წლისაა და უკვე ეს გამორიცხავს მის მამობას.

სოფია ზუბოვა წერს, რომ 6 წლამდე დედასთან ერთად კრემლში ცხოვრობდა, „სადაც მამა საახალწლოდ ნაძვის ხის ზეიმს მართავდა სამხედრო და პოლიტიკური თანამეგრძოლების შვილებისათვის“.

> **– ქალბატონი სოფია, თქვენი თქმით, თქვენ კრემლში ცხოვრობდით მაშინაც კი, როცა სტალინის შვილები ყოველმხრივ დევნას განიცდიდნენ და კრემლის კარებთან მიახლოებაც კი არ შეეძლოთ. თქვენ, – უკანონო შვილი, დედასთან ერთად კრემლში ცხოვრობდით. არ გეჩვენებათ, რომ სრული აბსურდია?**
>
> – არა. ასე იყო.
>
> **– საყოველთაოდ ცნობილია, რომ სტალინი არც ომის დროს, არც ომის შემდეგ კრემლში არ ცხოვრობდა. პოლიტბიუროს სხდომებსაც კი „ახლო აგარაკზე“ ატარებდა, იქვე ცხოვრობდა და იქვე გარდაიცვალა.**
>
> – არ არის სწორი! მამა კრემლში ცხოვრობდა და კრემლშივე გარდაიცვალა.
>
> **–თქვენ სერიოზულად ამბობთ ამას?!**
>
> – რა თქმა უნდა, სერიოზულად(!ძ. დანარჩენი კაბეგებს მოგონილია.
>
> **– დედათქვენზე – ვერა დავიდოვაზე რას იტყვით?**
>
> – დედაჩემი ყოველთვის მუშაობდა დიდ თეატრში და შინსახკომის ორგანოებში განყოფილების გამგედ, იყო ოფიცერი, ფრონტზე ჩაჰქონდა საიდუმლო პატაკები სტალინის ხელმოწერით.
>
> **– სტალინი ვის უპატაკებდა?! რას ამბობთ?!**
>
> – მე არ ვიცი(!ძ
>
> **– რომელ ეკლესიაში, ეგებ, მითხრათ?**
>
> – იქ მხოლოდ ერთი ეკლესიაა...
>
> **– ბორში ერთი ეკლესიაა?!**
>
> – არ ვიცი.

ბორი, ბორი... რუსულად горы მთებია და ამ ქალს ბორი მთიანი სოფელი ჰგონია... ყოველ კვირას მამაჩემი ბორში მიფრინავდაო.

> **– მოსკოვიდან ბორში, ყოველ კვირას?!**
>
> ჩანს მიხვდა, რომ ეს შეუძლებელია და ჩიხიდან გამოსვლას ცდილობს:
>
> – არა, თვითმფრინავით ქალაქში მიფრინავდა, იქიდან მანქანებით ავდიოდით ბორში.
>
> **– ესე იგი, თქვენც ჩამოჰყვებოდით ხოლმე?**
>
> – რა თქმა უნდა(?!ძ

ბორს ქვემოთ დავუბრუნდებით.

ახლა კი ვერა დავიდოვას თემა განვაგრძოთ. წერილის ავტორი გვარწმუნებდა, ალბათ, გახსოვთ, რომ იგი ქალბატონ ვერასთან ერთად კრემლში ცხოვრობდა და ეს უკანასკნელი ყოველთვის დიდ თეატრში მუშაობდა. ისიც გახსოვთ, უთუოდ, რომ ვერა დავიდოვა, ყოველ შემთხვევაში, 1952 წლიდან თბილისში ჩამოდის ქმართან ერთად, თუმცა, ამავე დროს, დიდი თეატრის სოლისტადაც ითვლება. ვცდილობ, ფაქტების ამ აგდაუგდიდან თავის დაღწევას და ვეკითხები:

> **– გამარკვიეთ, როგორ შეიძლება, რომ ერთი და იგივე პიროვნება ერთსა და იმავე დროს ორ ქალაქში იმყოფებოდეს და სცენაზეც გამოდიოდეს?!**
>
> – იცით, დედაჩემს დადებული ჰქონდა ხელშეკრულება ერთ მომღერალ ქალთან, რომელიც მის ნაცვლად მღეროდა თბილისში.
>
> **– და ვერავინ ამჩნევდა, რომ იგი ვერა დავიდოვა არ იყო?**
>
> – ვერ ამჩნევდნენ, რადგან ის ქალი მისი ორეული იყო.
>
> **– ორეული?!**
>
> – რა, არ გაგიგიათ, რომ დიდ სახელმწიფო მოღვაწეებს ორეულები ჰყავდათ?
>
> **– ვერა დავიდოვა რომელი სახელმწიფო მოღვაწე იყო?**
>
> – აი, თქვენ წარმოიდგინეთ...

რაკინის ლოგიკაა ანუ – ლოგიკა სიცრუის. რა გასაკვირია, რომ ამ ლოგიკის პატრონი „დედის“ ბიოგრაფიას აჯაფსანდალივით ურევს, ხოლო უახლოესი ნათესავის, მაგალითად, ძმის შესახებ ისეთ რამეს ყვება, რისაც თავადაც არ სჯერა.

ციტატა წერილიდან: „მე მყავდა ძმა გორია, იგი ყოველთვის საქართველოში ცხოვრობდა. იყო თუ არა იგი სტალინის შვილი, ან ვერა დავიდოვას შვილი პირველი ქორწინებიდან, არ ვიცი, მაგრამ იგი მას (სტალინს. – **ა.ს.**ძ მამას უძახდა და მათ ერთმანეთთან შესანიშნავი ურთიერთობა ჰქონდათ. ჩემი ძმა აგროვებდა ხანჯლებს, ხმლებს და სადღესასწაულოდ მამას (სტალინს. – **ა.ს.**ძ მისთვის საინტერესო საჩუქრები მოჰქონდა“.

> **– სად არის ახლა თქვენი ძმა?**
>
> – ჩემი ძმა 1956 წელს დაიჭირეს, პროკლამაციებს ავრცელებდა და გადაასახლეს.
>
> **– იცით თუ არა, რომ ვერა დავიდოვას ჰყავდა ვაჟი, რომელსაც ერქვა რამაზი და იგი არავის არ დაუპატიმრებია, არც გადაუსახლებია. იგი საქართველოს კომპარტიის ცეკაში მუშაობდა?**
>
> – არ ვიცი, ჩემ ძმას ერქვა გორია.
>
> **–ცოცხალია?**
>
> – არ ვიცი...
>
> **ტელეფონის ყურმილს ილებს მეზობლის ქალი და ტონით, რომელიც შეპასუხებას არ დაუშვებს, აცხადებს:**
>
> – რას გადაეკიდეთ? მათ ძმასთან ცუდი ურთიერთობა ჰქონდათ. საერთოდ, არც მოუკითხავს...
>
> **კარგი ბიჭი ხარ და, ესაუბრე ამათ! მაგრამ სხვა გზა არ არის და ვეკითხები:**
>
> **– დედათქვენი როდის გარდაიცვალა და სად არის დაკრძალული?**
>
> – სადაა დაკრძალული არ ვიცი. მისი ფერფლი საქართველოში წაიღეს(?!ძ გარდაიცვალა 1984 წელს. (თითქმის ათი წლით გადასწია დედის გარდაცვალების თარიღიძ.
>
> **ესეც თქვენი მშობლების მოყვარული შვილი, ქართველი კაცის სიგერეში გაჩენილი „უსაყვარლესი ქალიშვილი“!**

* * *

ბორს უნდა დავუბრუნდე დაპირებისამებრ.

მასალის დასაწყისში ვთქვი, რომ რაღაც ვერ მიესადაგა „ლეიტენანტ შმიდტის შვილობა“ სოფია ზუბოვას – სანაცვლოდ იგი არაფერს ითხოვდა.

ეტყობა, ვიჩქარე ამ დასკვნის გაკეთება.

პირდაპირ არაფერს ითხოვდა, მაგრამ, აბა, დაკვირვებით წაიკითხეთ ეს ციტატა მისი წერილიდან.

„მე რომ დავიბადე, სტალინი ძალიან ხანდაზმული იყო(ძ და თავს ძალიან ცუდად გრძნობდა. ხუთი წლისა რომ გავხდი და ბორში რომ ჩავედით (ასე უახლოვდება სტალინის გარდაცვალების თარიღს – 1953 წელს – ა. ს.ძ, მან (სტალინმა. – ა.ს.ძ მოიწვია აკსაკალები, რომლებსაც დაავალა ეზრუნათ ჩემზე მთელი ჩემი ცხოვრების განმავლობაში, თუ ასეთი რამ დამჭირდებოდა. მაგრამ მე არავისთვის არ მიმიმართავს“.

თავი დავანებოთ იმას, რომ სოფია ზუბოვას ცენტრალური აზიის და ჩრდილოეთ კავკასიის ხალხთა ყურმოკრული ჩვეულება ქართულ ნიადაგზე გადმოაქვს, **მთავარი ისაა, რომ სტალინმა „მისი ბავშვისთვის“ დახმარება უხუცესებს დაავალა.**

ამ მომენტს მას შემდეგ მივაქციე ყურადღება, რაც ზუბოვების მეზობელმა ქალმა, რომელიც რატომღაც მათ ტელეფონზე პასუხობდა, ყური ამიწია: **ჩვენ ბორელი მოხუცების ხელმოწერილი შეთანხმების მოქიბნაში დახმარებას ვითხოვდით და ამიტომაც დაწერინა ეკლესიის წინამძღვარმა თქვენს რედაქციაში მოტანილი გარათი სოფია ზუბოვას, თქვენ კი პროკურორივით დაკითხვას გვიწყობთ!**

გაღმა შემოდავება „ლეიტენანტ შმიდტის შვილების“ აპოზიციური მეთოდი იყო, რომელსაც, როგორც ხედავთ, XXსაუკუნეში მაინცდამაინც დიდი ცვლილება არ განუცდია.

იკითხავთ ახლა თქვენ – ღირდა კი ამ თვითმარქვიისთვის მოცდენა?

არ ვიცი, – მე კი მოვცდი.

არმაზ სანეგლიძე,
„ასავალ-დასავალი“
„საქართველოს რესპუბლიკისათვის“

◎ ფეხბურთი

ტაბლოზე მხოლოდ ციფრები რჩება

უკრაინა კვლავაც დაუძლეველ წინალუბად რჩება ჩვენთვის – დამოუკიდებლობის მოპოვების შემდეგ გამართულ მეშვიდე შეხვედრაში მეხუთედ დავმარცხდით (ორი ფრეა, მაგრამ ისე კარგად, როგორც ამჯერად კიევში, მის წინააღმდეგ არასდროს გვითამაშია და გვიბრძოლია. ტელერეპორტაჟის მსვლელობისას ისიც კი გავიფიქრე – ტოპმიოლერის გუნდმა შეგნებულად ხომ არ დაზოგა ძალები ფრანგებთან–თქო. ვინ იცის...

უკრაინა-საქართველო 3:2(1:1ძ

გოლები: შევჩენკო, როტანი, რუსოლი; არველაძე, დემეტრაძე.

ზემოთ „ჯვაროსნებს“ ტაქტიკა და თავდადება შევუქე, მაგრამ ეს სრულიადაც არ ნიშნავს მათ ტრადიციულ „იალლიშებზე“ თვალის დახუჭვას. ეს, უპირველესად, დაცვასა და, განსაკუთრებით, „მეორე სართულზე“ თამაშზე ითქმის – მასპინძლებმა სამივე გოლი თავით გაგვიტანეს და ეს მაშინ, როცა კვლავ დიდებულად გამოიყურებოდა ასათიანი, რომელმაც მეტოქის არაერთი სახიფათო იერიში ჩაშალა. და აქ, ნებსით თუ უნებლიედ, ისევ მივადექით მეკარის თემას – მართალია, ჭანტურიას ამჯერად აღარ დაუშვია უხეში შეცდომები, მაგრამ ისიც ფაქტია, რომ პარტნიორები მხოლოდ ერთხელ იხსნა.

არსებობს კიდევ ერთი ძველი სენი, რომელიც თაობიდან თაობას გადმოეცემა და, კაცმა არ იცის, კიდევ რამდენჯერ მოგვიტანს უარყოფით შედეგს – ესაა ხელსაყრელი სიტუაციების განიავება. ამ მხრივ თანაბარი „წარმატებით“ სცოდავენ როგორც თავდამსხმელები (შესვენებამდე არველაძემ ვერ ან არ შენიშნა მასზე უკეთეს პოზიციაზე გასული დემეტრაძე და თვითონ უხეიროდ დაურტყა შოვკოვსკისან, ისე უკანასკნელები (კვირველია – ორჯერ და კანდელაკიძ.

და გოლოს – „ტოპის“ ზედიზედ მეორედ უმტყუნეს განაპირა მცველებმა (ფრანგებთან – ალადაშვილმა, უკრაინაში – იმედაშვილმაძ და ისინი პირველსავე ტაიმში შესაცვლელნი გახდნენ. ვიმედოვნებთ, 11 ოქტომბრამდე, როცა მსოფლიო ჩემპიონი – იტალია უნდა გვეწვიოს, კალაძე და ხიზანეიშვილი ტრავმებს მოიშუშებენ და პრობლემებიც მოგვაკლდება, რადგან ორორი გაფრთხილების გამო გოგუა და დემეტრაძე დაგვაკლდებიან.

დანარჩენი შედეგები:

„ა“ ჯგუფი. აზერბაიჯანი-ყაზახეთი 1:1, სომხეთი-ბელგია 0:1, ფინეთი-პორტუგალია 1:1, პოლონეთი-სერბეთი 1:1.

ფინეთი, სერბეთი, ბელგია – 4-4, ყაზახეთი – 2, პორტუგალია, აზერბაიჯანი, პოლონეთი – 1-1, სომხეთი – 0 ქულა.

7 ოქტომბერს ითამაშებენ: ყაზახეთი-პოლონეთი, სომხეთი-ფინეთი, სერბეთი-ბელგია, პორტუგალია-აზერბაიჯანი.

„ბ“ ჯგუფი. საფრანგეთი-იტალია 3:1, ლიტვა-შოტლანდია 1:2.

შოტლანდია, საფრანგეთი – 6-6, საქართველო, უკრაინა 3-3, ლიტვა, იტალია – 1-1, ფარერის კუნძულები – 0 ქულა.

7 ოქტომბერს ითამაშებენ: იტალია-უკრაინა, შოტლანდია-საფრანგეთი, ფარერის კუნძულები-ლიტვა.

„გ“ ჯგუფი. ნორვეგია-მოლდოვა 2:0, ბოსნია-უნგრეთი 1:3, თურქეთი-მალტა 2:0.

ნორვეგია – 6, თურქეთი, ბოსნია, საბერძნეთი, უნგრეთი – 3-3, მოლდოვა, მალტა – 0-0 ქულა.

7 ოქტომბერს ითამაშებენ: უნგრეთი-თურქეთი, მოლდოვა-ბოსნია, საბერძნეთი-ნორვეგია.

„დ“ ჯგუფი. სლოვაკეთი-ჩეხეთი: 0:3, სან-მარინო-გერმანია 0:13.

გერმანია, ჩეხეთი – 6-6, სლოვაკეთი – 3, უელსი, ირლანდია, კვიპროსი, სან-მარინო – 0-0 ქულა.

7 ოქტომბერს ითამაშებენ: ჩეხეთი-სან-მარინო, კვიპროსი-ირლანდია, უელსი-სლოვაკეთი.

„ე“ ჯგუფი. რუსეთი-ხორვატია 0:0, ისრაელი-ანდორა 4:1, მაკედონია-ინგლისი 0:1.

ინგლისი, ისრაელი – 6-6, მაკედონია – 3, ხორვატია, რუსეთი – 1, ესტონეთი, ანდორა – 0-0 ქულა.

7 ოქტომბერს ითამაშებენ: ინგლისი-მაკედონია, ხორვატია-ანდორა, რუსეთი-ისრაელი.

„ვ“ ჯგუფი. შვედეთი-ლიხტენშტაინი 3:1, ისლანდია-დანია 0:2, ჩრდილოეთ ირლანდია-ესპანეთი 3:2.

შვედეთი – 6, ესპანეთი, დანია, ისლანდია, ჩრდილოეთ ირლანდია – 3-3, ლატვია, ლიხტენშტაინი – 0-0 ქულა.

7 ოქტომბერს ითამაშებენ: შვედეთი-ესპანეთი, დანია-ჩრდილოეთ ირლანდია, ლატვია-ისლანდია.

„ზ“ ჯგუფი. გულგარეთი-სლოვენია 3:0, ალბანეთი-რუმინეთი 0:2, ჰოლანდია-გელორუსია 3:0.

ჰოლანდია – 6, გულგარეთი, რუმინეთი 4-4, ალბანეთი, გელორუსია – 1-1, ლუქსემბურგი, სლოვენია– 0-0 ქულა.

7 ოქტომბერს ითამაშებენ: რუმინეთი-გულორუსია, გულგარეთი-ჰოლანდია, სლოვენია-ლუქსემბურგი.

ამხანაგური მატჩები: ავსტრია-ვენესუელა 0:1, შვეიცარია-კოსტარიკა 2:0.

◎ ორბიტაზეა

კასპაროვი აღარ ბრუნდება

მსოფლიოს ყოფილმა პირველმა მოჭადრაკემ გარი კასპაროვმა თუმცა ხანგრძლივი პაუზის შემდეგ, მაინც ითამაშა ერთ-ერთ კომერციულ ტურნირში და გაიმარჯვა კიდეც, მაგრამ როგორც ინტერნეტის ონლაინ-ინტერვიუში განაცხადა, დიდ ჭადრაკში დაბრუნებას არ აპირებს.

„საგოლოოდ გადავწყვიტე“ შევიცვალო საქმიანობის სახე ვაგრძელებ მუშაობას საჭადრაკო წიგნებზე სერიიდან „ჩემი დიდი წინამორბედები“. ახლა ვაბარებ მეექვსე ტომს, უახლოეს წლებში ამდენს კიდევ დავწერ. საჭადრაკო ცხოვრებას თვალს ვადევნებ, როგორც გარეშე მეთვალყურე“.

შეგახსენებთ, რომ 2005 წლის მარტში კასპაროვმა გაიმარჯვა ლინარესის მორიგ სუპერტურნირში და გამოაცხადა საჭადრაკო კარიერის შეწყვეტაზე. ახლა ის ძირითადად საზოგადოებრივ-პოლიტიკურ საქმიანობას ეწევა. არის „გაერთიანებული სამოქალაქო ფრონტის“ ლიდერი.

ლიდერთა შორის

სტამბოლში დასასრულს უახლოვდება საჭადრაკო ფესტივალი, რომელშიც საქართველოს წარგზავნილებიც მონაწილეობენ. შეჯიბრების დამთავრებამდე ორი ტურით ადრე 6,5 ქულით სპარტაკ ვისოჩინი ლიდეროობს. ნახევარი ქულით მას 10 მოჭადრაკე ჩამორჩება, მათ შორის არიან ჩვენებურები – მალხაზ სულაშვილი, ნანა ძაგნიძე, სოფიო გვეტაძე, დავით მაღალაშვილი, გიორგი ყაჭეიშვილი და კონსტანტინე შანავა.

ლამაზმანი დააინტერესა

ცნობილი ფოტომოდელი ელისაბედ კანალისი ძალზე დაინტერესებულია ფეხბურთით, უფროსწორად, ფეხბურთელებით – ისეთი ვარსკვლავები, როგორიცაა კრისტიან ვიერი და დიდიე დროგბა, ხომ მის საყვარლებად ითვლებოდნენ. როდესაც გოლო მათგანს გაშორდა, მოზღვავებული სიყვარული კინორეჟისორს გაუზიარა და ერთხანს, ყველაფერი რომ მიატოვა, კინოგადაღებებით იყო დაკავებული. მაგრამ ახლა როგორც იტალიური პრესა წერს, კანალისი მიხვდა, რომ უფეხბურთოდ (თუ უფეხბურთელებოდ) სიცოცხლე არ შეუძლია და გადაწყვიტა, ისევ გაუძღვეს ფეხბურთისადმი მიძღვნილ ტელეგადაცემებს.

როგორც თავად კანალისი ამბობს, იგი ძალზე დაინტერესა იტალიურ ფეხბურთში მომხდარმა ამასწინანდელმა სკანდალმა, რის გამოც „იუვენტუსი“ B სერიაში გადაიყვანეს. „მინდა, ვნახო, თუ ეს კლუბი ისევ როგორ ამოძვრება ზევით“, – განაცხადა ლამაზმანმა.

თუმცა, ზოგი ფიქრობს, რომ ეს გადაწყვეტილება ყოფილი საყვარლის კრისტიან ვიერის სამშობლოში დაბრუნებამ და „სამკდორიაში“ თამაშმა მიიღებინა.

◎ თაობა

## ო	ი ბოიკუს, ეkთი წაჯუს

საბერძნეთის კუნძულ იოსზე საქართველოს 17 წლის ფეხბურთელთა ნაკრებმა საერთაშორისო ტურნირში იასპარეზა. ჩვენმა ბიჭებმა პირველ ტურში ადგილობრივი რეგიონული გუნდი დაამარცხეს 1:0, შემდეგ მალტელ თანატოლებს სძლიეს 3:2, ბოლო მატჩი კი მასპინძელთა ნაკრებთან დათმეს 0:1.

◎ ჩოგბურთი

ოილბლო დაბრუნება

საქართველოს ჩოგბურთელ ვაჟთა ლიდერი ირაკლი ლაბაძე 23 ივლისის შემდეგ კორტზე არ გასულა, რადგან პოლონეთის ნაკრებთან დევისის თასზე გამართული მატჩისას ტრავმა მიიღო. თვენახევრიანი იძულებითი შესვენების შემდეგ იგი დიუსელდორფში „ჩელენჯერის“ სერიის ტურნირში ჩაეგა, თუმცა პირველსავე შეხვედრაში ხორვატ ტომისლავ პერიჩთან დამარცხდა – 6:7, 0:6.

◎ კალათბურთი

ეს აღარ უნდა განმეორდეს

ევროპის ჩემპიონატის „ბ“ დივიზიონის მეორე ტურში საქართველოს ნაკრებმა ზედიზედ მეორე გამარჯვება ავსტრიაში მოიპოვა – 68:63, თუმცა სუსტ მეტოქესთან ასეთ ნაცოდვილარ მოგებას არა მგონია დიდი სიხარული მოეტანოს გულშემატკივართათვის.

ვარაუდი, რომ ჩვენი გუნდი თავისი ლიდერის ფაჩულიას გარეშე ითამაშებდა ალჯურ სახელმწიფოში, არ გამართლდა – ლუძსემგურგელ ელვინ ლემერ ჯონსთან გახმაურებული ინციდენტის შემდეგ ფიგას კომისარმა უფროსობას ლმობიერი პატაკი წარუდგინა და „ჯვაროსანთა“ კაპიტანს ფინანსური სანქცია აკმარეს. ჩინოვნიკთა წყალობას, ერთი შეხვედვით, დადებითი შედეგი მოჰყვა – ზაზა პარტნიორთა შორის საუკეთესო კი იყო (24 ქულაძ, მაგრამ ვშიშობ, ასეთმა შეღავათმა მას მოთავაულში დათვური სამსახური არ გაუწიოს.

არის კიდევ ერთი მიზეზი, რის გამოც საზეიმოდ ნამდვილად არ გვაქვს საქმე – შეხვედრის დებიუტში ელისის ჩინებული თამაშის მიუხედავად (მან საგოლოოდ ექვსი სამქულიანი ჩააგდო და პარტნიორებს 20 ქულით შეეშველაძმასპინძლებმა პირველი ნახევარი სოლიდური უპირატესობით – 41:26 მოიგეს, ასეთ ჩავარდნას კი არც ერთი თავმოყვარე და თუნდაც საშუალო სიძლიერის მოწინააღმდეგე არ გვაპატიებს. მიხვდით ალბათ – ამ შემთხვევაში ჩვენს მთავარ მეტოქეს ფინეთს ვგულისხმობთ, რომელმაც ასევე მეორე წარმატებას ისლანდიაში მიაღწია – 93:86. სტუმართაგან ყველაზე შედეგიანად მოტოლამ (25 ქულაძ, რანიკომ (15 ქულაძ და მურინენმა (13 ქულაძ ითამაშეს.

ხვალ საქართველოს ეროვნული ნაკრები ისლანდიელებს შეასპინძლებს. მატჩი თბილისის სპორტის სასახლეში 19 საათზე დაიწყება.

◎ ტურნირი

„ავაზამ“ ყველას აჯობა

გულგარეთის ქალაქ პრიმორიეში წლეულს მეოთხედ გაიმართა ჟაგუა ფეხბურთელთა საერთაშორისო ტურნირი, რომელიც „ნეპტუნის“ გათამაშებითაა ცნობილი. მასში 6 ქვეყნის რვა გუნდი მონაწილეობდა, მათ შორის – ორი საქართველოდან (35-ე საფეხბურთო სკოლისა და მიხეილ მესხის საფეხბურთო სპეციალიზებული ცენტრის გუნდი „ავაზა“ძ. ავაზელებმა ყველა მეტოქე დაამარცხეს, ფინალში სოფიელ თანატოლებსაც სძლიეს 3:0 და მთავარი პრიზი მოიპოვეს. ტურნირის საუკეთესო ფეხბურთელებად ზაქრო ხარიტონაშვილი (მეკარეძ, ზურაგ ტიულიძე (თავდამსხმელიძ და ნოდარ მამრაში (ბომბარდირიძ აღიარეს.

◎ „კოლექცია“

მარადონა – მამა მეშვიდედ!

ფეხბურთის ისტორიაში ერთ-ერთი უდიდესი მოთამაშე დიეგო მარადონა მამა გახდება მეშვიდედ. როგორც არგენტინული პრესა იტყობინება, ოჯახური სადილის დროს დიეგო მოულოდნელად წამოდგა და დედას უთხრა: არ იკივლო, დედა, უნდა გაიხარო, გავშვს ველით.

მარადონას მეშვიდე ნაშიერის დედა იქნება მისი ახლანდელი ცოლი ვერონიკა პერდომო, რომელიც, უკვე მეშვიდე კვირაა, ფეხმძიმედ ყოფილა.

თუ კი ვერონიკა ბიჭს გააჩენს, ეს მარადონას კანონიერად გაჩენილი პირველი ვაჟიშვილი იქნება. დიეგოს ექვსი შვილიდან მხოლოდ ორი გოგონაა კანონიერ ქორწინებაში გაჩენილი, დანარჩენების არსებობის შესახებ ფეხბურთელმა დიდხანს არაფერი იცოდა.

◎ კატასტროფა

„ადმირალ ნახიმოვის“ დაღუპვა: ბედისწერა, სპეცოპერაცია, თუ ბუნების ძალები

20 წლის წინათ დაილუპა სსრ კავშირში ერთ-ერთი უდიდესი სამგზავრო ლაინერი „ადმირალი ნახიმოვი“. მართალია, დადგენილია კატასტროფის ფორმალური მიზეზები, მაგრამ მაინც რჩება უამრავი ნიუანსი, რომლებიც ეჭვქვეშ აყენებენ 1986 წელს გაკეთებულ განცხადებას.

„ადმირალი ნახიმოვი“, რომლის მიწერის ნავსადგური იყო ოდესა, ააგეს 1925 წელს გერმანიაში და მაშინ ხომალდს უწოდეს „ბერლინი“. 1939 წლამდე გემი ასრულებდა რეგულარულ რეისებს ატლანტის ოკეანეში. 1945 წელს მდინარე სვინეს შესართავთან იგი აფეთქდა ნაღმზე და ჩაიძირა 13 მეტრ სიღრმეზე.

1946 წელს ხომალდი გადაეცა საბჭოთა კავშირს რეპარაციის ანგარიშში. 1947 წელს, როცა სცადეს გემის წყლიდან ამოღება, კვლავ მოხდა აფეთქება და ხომალდი ისევ ზღვის ფსკერზე დაეშვა. იმავე 1947 წელს გემს უწოდეს „ადმირალი ნახიმოვი“. 1957 წლიდან ხომალდი ასრულებდა საკრუიზო რეისებს ყირიმ-კავკასიის ხაზზეოდესის, იალტის, ნოვოროსიისკის, სოჭის, სოხუმის, გათუმის ნავსადგურებს შორის. რადგან „გაცვეთილი“ ლაინერის შავი ზღვის აკვატორიის გარეთ გაშვებისა ეშინოდათ, იგი საზღვარგარეთის ნავსადგურებში არ შედიოდა. უკანასკნელი საგეგმო რემონტი და კლასიფიკაცია „ადმირალმა ნახიმოვმა“ გაიარა 1985 წლის იანვარ-აპრილში ვარნაში. სწორედ მაშინ განუსაზღვრეს მას „სამსახურის ვადა“ 1986 წლის 30 ნოემბრამდე. მაგრამ ამ ვადის ამოწურვამდე სამი თვით ადრე „რუსული „ტიტანიკი“ ჩაიძირა.

31 აგვისტოს გემი მთელი დღის განმავლობაში იდგა ნოვოროსიისკის ნავსადგურში. „ის დღე განსაკუთრებით მხიარული იყო. გემბანზე გავმართეთ სალამო ვეტერანებისათვის. ჯერ იყო კონცერტი, შემდეგ კი ყველას მივულოცეთ მეშახტის დღე. დაიწყო ცეკვები. მე და ჩემი ბიძაშვილი ვლადიმერი გემბანზე ვსეირნობდით. უკვე გვიანი იყო, როცა ჩავედით კაიუტაში და ის-ის იყო დაძინებას ვაპირებდით, რომ უცებ ვიგრძენით ძლიერი დარტყმა...“ — ასე იხსენებს იმ საღამოს ლაინერის ერთ-ერთი მგზავრი.

ავარია მოხდა მოსკოვის დროით 23 საათსა და 12 წუთზე — მშრალტვირთიანმა გემმა „პეტრე ვასევამ“ შეანგრია „ნახიმოვის“ კორპუსი. ლაინერი სულ რალაც 7-8 წუთში ჩაიძირა. საკრუიზო გემზე იმყოფებოდა 1234 კაცი, რომელთაგან 836 გადარჩა.

კატასტროფის შესახებ მასობრივი ინფორმაციის საშუალებები კარგა ხანს არაფერს იტყობინებოდნენ. ცოცხლადდარჩენილ მგზავრებს იხსენებენ, რომ გემის კატასტროფის შესახებ ინფორმაცია ახალი ამბების გამოშვებაში გავიდა მხოლოდ 1 სექტემბერს. იმათ კი, ვინც დილით ცდილობდა ნათესავებისთვის გაეგზავნა დეპეშა და შეეტყობინებინა, რომ ცოცხალი გადარჩა, კატეგორიულად უკრძალავდნენ რაიმე დაეწერათ კატასტროფის შესახებ. გაზეთებში ოფიციალური განცხადება მხოლოდ ხუთი დღის შემდეგ გამოჩნდა.

ტრაგედიის გამო დაისაჯნენ ორივე გემის კაპიტნები — მათ მიუსაჯეს 15-15 წლის პატიმრობა. „პეტრე ვასევის“ კაპიტანი ტკაჩენკო ვადამდე გაათავისუფლეს 1992 წელს, მოგვიანებით იგი საცხოვრებლად გადავიდა ისრაელში და ტრაგიკულად დაილუპა 2003 წელს. „ადმირალ ნახიმოვის“ კაპიტანი მარკოვი ასევე გაათავისუფლეს პატიმრობიდან 1992 წელს და მან მუშაობა განაგრძო კაპიტან-დამრიგებლად შავი ზღვის სანაოსნოს გემებზე.

კატასტროფის ვერსიები სხვადასხვაგვარი იყო, თუმცა ერთში ყველა თანხმდებოდა: ძირითადი ბრალი ედებოდა მშრალტვირთიანი გემის კაპიტანს, რომელმაც „ლამაზი“ მანევრის შესრულების დროს, გადაწყვიტა იოლად გასულიყო საკუთარი ძალებით და არ ენდო გემის მართვის ხელსაწყოებს. ტკაჩოვმა დანაშაული აღიარა: „ძირითადი მიზეზია ის, რომ მე დავთანხმდი დამეთმო გზა გემისთვის, მაგრამ ვალდებულება ვერ შევასრულე“.

ამასთან დაკავშირებით უნდა აღინიშნოს, რომ, როგორც სპეციალისტების მოწმოგდნენ, ტექნიკა, რომლითაც აღჭურვილი იყო „პეტრე ვასევი“, მართალია, თანამედროვე იყო, მაგრამ მაინც გამოირჩეოდა ჩვეულებრივისაგან.

მრავალმა სპეციალისტმა შეიტანა თარი ეჭვი ოფიციალურ ვერსიებში. სასამართლომ, მანამდე კი — გამოძიებამაც, გამოკვლევის გარეშე დატოვეს ექსპერტების აზრით ძირითადი ფაქტი: იმ პერიოდში, როცა უკვე თითქმის გარდუვალი იყო ავარიული სიტუაცია, რადიოსალოკაციო სადგურების ეკრანებზე შეინიშნებოდა რომელილაც მესამე გემის ყოფნა, თუმცა მისი ინდეტიფიკაცია ვერ მოხერხდა.

შეჯახების ბოლო მომენტამდე ტკაჩენკო პრაქტიკულად არ მოსცილებია გემის გაკვლევის ავტომატებზებულ რადიოსალოკაციო სისტემას. რაოდენ საოცარიც არ უნდა იყოს ეს, ხელსაწყო უჩვენებდა, რომ მანძილი მის გემსა და მეორე მცურავ ობიექტს შორის, რომელსაც ტკაჩენკო „ნახიმოვად“ მიიჩნევდა, ორი მილი იყო. ხელსაწყოების ჩვენებით თუ ვიმსჯელებთ, უცნობი გემის ადგილმდებარეობა ძნიდა აბსოლუტურად ხელსაყრელი ვითარების ილუზიას.

გამოიკვეთა კიდევ ერთი ვერსია: კატასტროფა მოხდა ზაფხულის დამლევს. სწორედ ასეთ დროს ხშირად ყოფილა, რომ რადარების ეკრანებზე მოულოდნელად ჩნდებოდნენ ფანტომი-სამიზნეები და, პირიქით, იკარგებოდნენ ნამდვილი სამიზნეები.

გარკვა, რომ 1986 წლის 17 აგვისტოდან ყირიმის ასტროფიზიკური ობსერვატორიის ჩვენებებში დაფიქსირდა კოსმოსიდან ელექტრომაგნიტური გამოსხივების მკვეთრი მომატება — 12 პროცენტი. თუმცა, ეს არ დაუფიქსირებიათ ეტალონურ ობსერვატორიებს იაპონიასა და კანადაში. ამ ფაქტების გაანალიზების შემდეგ, მეცნიერების მივიდნენ დასკვნამდე, რომ ყირიმის და ჩრდილოეთკავკასის რეგიონზე ზემოქმედებას ახდენდა არა მზის, არამედ დაუდგენელი მიმართული ელექტრომაგნიტური გამოსხივება. მისი წყარო იყო შორს, შესაძლოა ასობით და ათასობით მილის დაშორებითაც კი — დედამიწის ხელოვნური თანამგზავრი. ან იქნებ — „ავაკსის“ ტიპის სადაზვერვო სისტემები, რომლებიც აღჭურვილია სპეციალური მიკროპროცესორებით და შეუძლიათ ნებისმიერ რადართან მუშაობა ისე, რომ მის ეკრანზე გამოჩნდეს ცრუ სამიზნეები და გაქრეს — ნამდვილი.

თუ ეს იყო თანამგზავრის მეშვეობით მიკროტალღური იარაღის გამოყენების შედეგი, ვის წიქვილზე უნდა დაესხა ამას წყალი? ალექსანდრე ტრუსოვი, რომელიც მაშინ სახელმწიფო უშიშროების კომიტეტის სასაზღვრო ჯარებში მსახურობდა, ფიქრობს, რომ მიკროტალღური იარაღის გამოყენება შეიძლებოდა იმ მიზნით, რომ ფიზიკურად გაენადგურებინათ სახელმწიფო უშიშროების კომიტეტის რომელიმე მაღალი თანამდებობის მუშაკი.

იმ ღამით, მართლაც დაილუპა ოდესის ოლქის სახელმწიფო უშიშროების სამმართველოს უფროსი გენერალ-მაიორი კრიკუნოვი თავისი ოჯახის წევრებთან ერთად. ნიშანდობლივია ერთი ფაქტი — როცა ხომალდი მოუშორდა ნავმისადგომს, იგი გაჩერდა ზღვაში ერთ-ერთი დაგვიანებული მგზავრების გამო. სწორედ ეს მგზავრი იყო კრიკუნოვი.

სანკტპეტერბურგელმა მეცნიერმა, პროფესორმა ალექსეი სინიაკოვმა წამოჭრა ეგრეთ წოდებული ლოკალური გეოფიზიკური რეზონანსის ჰიპოთეზა. ფრენის უსაფრთხოების ამ სპეციალისტს მიაჩნია, რომ სწორედ ლოკალური გეოფიზიკური რეზონანსი გახდა მრავალი კატასტროფის მიზეზი — ჰაერში, ხმელეთზე, წყალქვეშ. 1986 წლის 31 აგვისტოს სალამოს შავ ზღვაზე შეიძლება გამოჩენილიყო გეოფიზიკური რეზონანსი: შეინიშნებოდა ატმოსფეროს უჩვეულო ნათება, გემის დაღუპვის შემდეგ კი მოხდა ძლიერი მიწისძვრა შავი ზღვის დასავლეთ ნაწილში. გეოფიზიკური რეზონანსის დროს ადამიანი, რომელიც მართავს რთულ ტექნიკურ ობიექტს, კარგავს სიტუაციის ზუსტად შეფასების და სწორი გადაწყვეტილების მიღების შესაძლებლობას. მაგრამ ამით არ შეიძლება აიხსნას კაპიტან ტკაჩენკოს არაადეკვატური მოქმედება: „უკანასკნელი მომენტის“ მანევრის შესრულებისთვის მას ხომ სულ რაღაც წუთნახევარი სჭირდებოდა.

და მაინც, ისეთი ლაინერი, როგორიც იყო „ადმირალი ნახიმოვი“, ასეთ სიტუაციაშიც კი სულ ცოტა ორი საათი მაინც არ უნდა ჩაძირულიყო. ამ დროის განმავლობაში კი შეძლებდნენ ადამიანების გადარჩენას. მაგრამ გემი ფსკერისკენ დიდი სიჩქარით გაემართა. ამის მიზეზი იყო ის, რომ არ დაუცვიათ მთელი რიგი წესები. ზღვაზე უსაფრთხოების საბჭოთა კანონის თანახმად, „ნახიმოვს“ შეეძლო მხოლოდ 600 მგზავრის აყვანა, თუმცა გემს რეგულარულად გადაჰყავდა 900-900 ტურისტი. ეს, ალბათ, მხოლოდ გემის შესრულების სურვილით თუ შეიძლება აიხსნას.

НОВОСТИ

(იხეჭდება შემოკლებით).

◎ ჯანმრთელობა

ჯაცის ჭიჭაზიცით გამოწვეული წეკრობი

კატის მოყვარულები შეიძლება უფრო მეტად იყვნენ მიდრეკილები ნევროზებისადმი, ვიდრე სხვა ადამიანები. ამის მიზეზი კი კატის პარაზიტია, რომელიც ახალი თეორიის თანახმად, ერთი ხალხის მეორისგან განსხვავებაზეც კი აგებს პასუხს.

მსოფლიოში ადამიანთა ერთ მეოთხედზე მეტი მალარიის პლაზმოდიის მონათესავე პარაზიტის ნირსახეობით Toxoplasma gondii-ით არის ინფიცირებული.

„ზოგიერთი ჩვენებანის ტვინში ბინადრობს პარაზიტი, რომელიც ყველაფერს აკეთებს, რისი ძალაც შესწევს, ოღონდ კი ჩვენი პიროვნება შეცვალოს, — წერს დოქტორი კევინ დაფერტი კალიფორნიის უნივერსიტეტიდან ჟურნალში Proceedings of the Royal Society, Biology, მოსახლეობის იმ ჯგუფებში, სადაც ეს პარაზიტი ფართოდაა გავრცელებული, პიროვნების მოდიფიკაციას, რომელიც ფართოდ არის გავრცელებული, შეუძლია კულტურული ცვლილებები გამოიწვიოს“.

მას მიაჩნია, რომ პარაზიტს შეუძლია ზეგავლენა იქონიოს ადამიანის დამოკიდებულებაზე საკუთარი თავისადმი, ფულისადმი, მატერიალური კეთილდღეობისადმი, სამუშაოსადმი და ქცევის ნორმებისადმი. Toxoplasma gondii-ით ინფიცირებულ ადამიანებს დანაშაულის გრძნობა აწუხებთ. დამტკიცებულია, რომ ვირთხებს ეს სასიცოცხლო ციკლის დამთავრებაში ეხმარება. ინფიცირებული ვირთხის ქცევა იცვლება: ის უფრო აქტიური, ნაკლებად ფრთხილი ხდება, რაც ზრდის კატის კბილებში დაღუპვის ალბათობას. დოქტორმა დაფერტიმ გამოთქვა ვარაუდი, რომ Toxoplasma gondii-ის სიცოცხლისუნარიანობაზე ჰავა

მოქმედებს და იქ, სადაც ის პარაზიტისთვის სასიკეთოა, კულტურული ცვლილებები ხდება. პარაზიტის ჭუჭრები უფრო დიდხანს ცოცხლობენ ნესტიან, ბარის რეგიონებში, სადაც ყინვები და ნაადრევი დათბობა იშვიათობაა.

ჯიზისის წყალობით ჯადოჩენილი სიცოცხლეები

კრიზისმა, რომელმაც რუსეთის ბაზარზე იჩინა თავი, თითქმის ორი ათასი ადამიანის სიცოცხლე გადაარჩინა, განაცხადა რუსეთის მთავარმა სანიტარიულმა ექიმმა გენადი ონიშჩენკომ.

მისი თქმით, ამა წლის პირველი ხუთი თვის განმავლობაში ალკოჰოლის მოწამვლით გამოწვეული სიკვდილების რაოდენობა 20 პროცენტით შემცირდა.

სტატისტიკის მონაცემების კომენტირებისას ონიშჩენკომ განაცხადა, რომ „ძვეყანა არამცთუ ყალყზე არ შემდგარა ბახუსის თაყვანისმცემელთა საპროტესტო აქციებში, არამედ საგანკო სისტემამაც გაუძლო!“ ონიშჩენკომ ისიც განაცხადა, რომ „თანამემამულეთა ამდენი შენარჩუნებული სიცოცხლე ნამდვილად ღირს იმ ადამიანთა მოგონილ ტანჯვაზე, რომლებიც საკუთარ კეთილდღეობას თანამოქალაქეთა ჯანმრთელობასა და სიცოცხლეზე აგებენ“. შეგახსენებთ, რომ ალკოჰოლური კრიზისი რუსეთში მის შემდეგ დაიწყო, რაც 2006 წლის 1 ივლისიდან ძველი სააქციზო მარკებიანი პროდუქციის გაყიდვა აიკრძალა.

◎ ჩვენი დასვენება

10 დღე საკმარისი არ არის

თუ ამის საშუალება არსებობს, უმჯობესია მთელი თვე დაისვენოთ. ერთ-ორ კვირაში ორგანიზმი მხოლოდ ახალ კლიმატურ პირობებთან და განრიგთან შეგუებას ასწრებს, რიგიანად დასვენებას და ძალების მოკრებას კი ვერ ასწრებს, — ასე მიაჩნიათ ფსიქოლოგებს. მათი აზრით, სუბტროპიკებსა და ტროპიკებში ჯანმრთელობისთვის შედეგების გარეშე გადანაცვლება მარტო ჯანმრთელ ადამიანებს შეუძლიათ. ჩრდილოეთის ქვეყნების მკვიდრთათვის კი, რომელთა ორგანიზმი სამხრეთელებისგან განსხვავებით, გენეტიკურად არ არის მზად იმისათვის, რათა ჯანმრთელობისთვის ზიანის გარეშე მიიღოს იმდენი ულტრაიისფერი სხივები, რამდენიც მის სამხრეთის მზიან ჰლაქებზე ელის. ეს, სულ ცოტა, მზის დამწვროებით ან კანზე გამონაყარით მთავრდება ხოლმე, უარეს შემთხვევაში კი შეიძლება ამან მელანომის პროვოცირებაც გამოიწვიოს. თუ კურორტზე წასვლამდე კანის მომზადებაზე იზრუნებთ და წინასწარ სოლარიუმში გაირუჯებით, დამწვროებას თავიდან კი აიცილებთ, მაგრამ ულტრაიისფერი სხივების ჯამური რაოდენობა მერე აუცილებლად შეგახსენებთ თავს ნაადრევი ნაოჭებითა და კანის დაბერებით.

◎ ძეგლი

ჯუმათის მონასტრის საიდუმლო

ოზურგეთიდან 18 კილომეტრის დაშორებით სოფელ ჯუმათში მდებარეობს ჯუმათის მიძაელ მთავარანგელოზის ტაძარი, რომელიც სავარაუდოდ, მეექვსე საუკუნეშია აგებული ტაძარი განუახლებიათ მეთორმეტე, ხოლო მოუხატავთ – მეთვრამეტე საუკუნეში. გადმოცემის თანახმად, გურიელების დავალებით, მის მოხატვასა და შეკეთებაში მონაწილეობა მიუღია ჩხარტიშვილების გვარს, რომელიც სოფლის მკვიდრთა ძირითად ნაწილს წარმოადგენს და მათი საგვარეულო სალოცავი ჯუმათის მონასტერია.

ჯუმათის მონასტერი მოხსენიებულია ვახუშტი ბაგრატიონის საქართველოს გეოგრაფიაში: „არს მთის მაღალს, თემსა ზედა ეკლესია ჯუმათს, დიდი გუმბათიანი, დიდშენი, მჭვრეტი ზღვისა და გურია ოდიშისა. არამედ ზამთარ არს გაუსაძლისი და ზაფხულ საამო, მშვენი, კეთილი ჰაოვანია, ზის ეპისკოპოსი, მწყემსი სუფსის მდინარეს და რიონს შორის ადგილთა და არს მთა ესე ჯუმათის ტყიანი, ვენახ ხილ-მოსავლიანი და ნადირ-ფრინველიანი“. ჯუმათი იყო მდიდარი საკათედრო ადგილი გურიის ეპისკოპოსთა, ის იყო აგრეთვე გვერი უძრავი მამულისა და ძვირფასი ხატების მფლობელი. საქართველოს ავტოკეფალიის დაკარგვის – 1811 წლის შემდეგ, რუსი მოხელეები და საეკლესიო პირები ძარცვავდნენ ქართულ-ეკლესია მონასტრებს. ამას ვერც ჯუმათის მონასტერი გადაურჩა. 1880 წელს აქედან სარესტავრაციოდ წაუღიათ ორი ძვირფასი ხატი და უკან აღარ დუბრუნებიათ.

წმინდა გიორგისა და მიძაელ მთავარანგელოზის ხატების შესახებ, სამწუხაროდ მხოლოდ ცნობები შემორჩა. თვითმხილველთა ჩანაწერების მიხედვით, „სიმაღლე წმინდა გიორგის ხატისა ერთ არშინამდეა, სიგანე ნახევარ არშინზე მეტი. იგი გაკეთებულია ოქროსგან, სავარაუდოა, რომ განეკუთვნება XI–XII ს-ის ხელოვნებას“. ა. ხახანაშვილის ცნობით, ჯუმათშივე ინახებოდა ორი მეტრის სიმაღლის ჯვარი ნათლისღების, ხარების, ჯოჯოხეთის დათრგუნვისა და მიძაელ მთავარანგელოზის სურათით, რომელიც დამზადებული იყო გიორგი გურიელისა და დედოფალ ხვარამზეს ბრძანებით XVIII საუკუნეში.

ჯუმათის მონასტრის ბარბაროსულ გაძარცვამდე აქ არსებობდა უმნიშვნელოვანესი ძველი ხელოვნების ძეგლები და ვეებერთელა ოქროს ჯვარი. ივანე ჯავახიშვილის „ქართველი ერის ისტორიის“ პირველ ტომში დაბეჭდილია ხატის ფოტოწარწერით: „ჯუმათის მთავარანგელოზის ხატი, მინანქრიანი ხატებით შემკული, XIII საუკუნის ქართული ხელოვნების საუცხოო ნიმუში“. ისტორიკოსს, პროფესორ ჯიბო ლომაშვილს, 1966 წელს, ნიუ-იორკის მეტროპოლიტენ მუზეუმში უხილავს ორი ხატი წარწერით: „ხატი ჯუმათიდან“, რომლებიც ჰეტერგურგელ ფოტოგრაფს საბან გუსს მოუპარავს.

დღეისათვის ტაძარში აღარც ძველი წარწერებია შემორჩენილი, არსებობს მხოლოდ გურიელის ფრესკები, რომლებიც ნაწილობრივ წაშლილია. ყოველ წელს, ახალი სტილით 21 ნოემბერს, მთავარანგელოზობის დღესასწაული იმართება, რომელზეც უამრავი ხალხი იკრიბება ახლომახლო სოფლებიდან. საბჭოთა ეპოქაში, ისევე როგორც საქართველოს სხვა უამრავ ეკლესია-მონასტერში, ჯუმათშიც სამონასტრო ცხოვრება გაუქმებული და წირვა-ლოცვა შეწყვეტილი იყო.

უკანასკნელ ათწლეულში მონასტერმა თავისი ფუნქცია დაიბრუნა, ძველი კულტურის ძეგლიდან კვლავ ერთ-ერთ უმნიშვნელოვანეს საეკლესიო კერად იქცა, კვლავ აღორძინდა

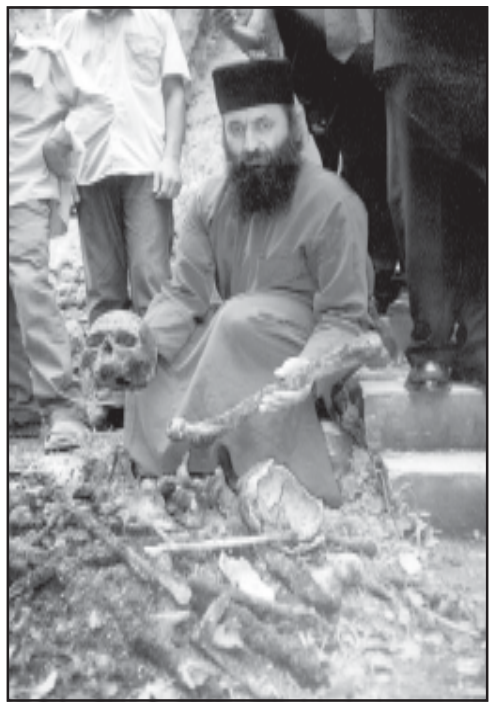

ბერ-მონაზვნური ცხოვრება. 1998 წლიდან ჯუმათის მონასტრის წინამძღვარი მამა მიძაელია (მეგენეიშვილი). მან ჯუმათში დიდი მადლი დასულიერება მოიყოლა, ბევრი ბერ-მონაზონი აღზარდა, რომელთა შორის განსაკუთრებით გამოყოფს მამა მარკოზს, რომელიც ახლა ჩოხატაურის რაიონის უდაბნოს ფელიც მხარში უდგას, ეხმარება მონასტერს. მამა მიძაელი მადლიერებით საუბრობს თავის მრევლზე, მათზე, ვინც ჯუმათის მონასტერს თანადგომას არ აკლებს, ძეგლთა დაცვის სამსახურზე, ბიძინა ივანიშვილის ფონდზე, რომან მელიაზე და სხვებზე.

დღეს განსაკუთრებულად სჭირდება ჯუმათის მონასტერს მეცენატთა დახმარება, რათა დაფინანსდეს არქეოლოგთა და ანთროპოლოგთა ექსპედიცია, რომელმაც ნათელი უნდა მოჭფინოს მონასტრის ეზოში გოლოდროინდელ აღმოჩენებს.

2006 წლის ივლისში, სამრეკლოს რესტავრაციის დროს, ნაპოვნია თხუთმეტი ადამიანის ნეშტი. საოცარი ის არის, რომ ძვლებს დაზიანების არავითარი ნიშანი არა აქვს. არ ჩანს რაიმე ნივთი ან სამოსის ნაშთი, რომელიც ნათელს მოჭფენდა, წარსულს, გაარკვევდა ეპოქას. ერთ-ერთი მიცვალებულის ჩონჩხი დამჯდარ მდგომარეობაშია აღმოჩენილი. სავარაუდოა, რომ ეს იყო მოულოდნელი თავდასხმა, რაც, შესაძლოა, ძარცვას და მონასტრიდან გაძარცვა გატანას უკავშირდებოდეს. მაგრამ ეს მხოლოდ დილეტანტური ვარაუდებია.

საჭირო ა ადგილზე სპეციალისტთა ჩასვლა. არქეოლოგები და ანთროპოლოგები თავდაპირველად საუკუნეს დაადგენენ, რაც, თავის მხრივ, ისტორიის აღდგენას გააიოლებს. უხუცესთა გამოკითხვამ შედეგი ვერ გამოიღო, სოფელში გადმოცემითაც არავის ახსოვს მონასტერში ხალხის დაღუპვის ამბავი.

ჯუმათის მამათა სავანე დახმარებას სთხოვს ყველას, ვისაც შეუძლია, რათა ნათელი მოეფინოს ქართული სულიერების ამ ერთ-ერთ უძველეს კერაში დატრიალებულ ტრაგედიას.

ცაცა ჩხარტიშვილი,
ისტორიის მეცნიერებათა კანდიდატი

სურათზე: მამა მიძაელი აღმოჩენილ ნეშტებთან.

◎ ინფორმაცია

არჩევენ ნოტარიუსებს

იუსტიციის სამინისტროში ნოტარიუსობის კანდიდატთა შესარჩევი კონკურსი მიმდინარეობს.

საქართველოს იუსტიციის სამინისტროში განაცხადეს, რომ გუშინ ნოტარიუსის 13 ვაკანტურ თანამდებობაზე კანდიდატთა შესარჩევი კონკურსი დაიწყო. კონკურსში მონაწილეობის მსურველთა საბუთების მიღება იუსტიციის სამინისტროში 7 აგვისტოდან 30 აგვისტოს ჩათვლით მიმდინარეობდა. ამ პერიოდში სამინისტროს შესაბამისი კვალიფიკაციის მძღონე 36-მა იურისტმა მიმართა. დღეევანდელ კონკურსზე მხოლოდ ოთხი მათგანი არ გამოცხადდა.

ვნებათაღელვა ზუგდიდში

ზუგდიდის საპატრულო და სამხარეო პოლიციის თანამშრომლებმა გარე მოვაჭრეების მიმართ მკაცრი სანქციები გაატარეს. მათ აეკრძალათ ზუგდიდის ბაზრის მიმდებარე ტერიტორიაზე, ტროტუარზე სხვადასხვა საქონლისა და პროდუქტების გაყიდვა.

რამდენიმედღიანი გაფრთხილების მიუხედავად, მოვაჭრეების უმრავლესობა თავიანთი ადგილების მიტოვებას არ აპირებდნენ, რის შემდეგაც პოლიციამ მათ მიმართ სანქციები განახორციელა.

ხანძარი ყყალქვეშა ნავზე

რუსეთის ჩრდილოეთ ფლოტის კუთვნილ ატომურ წყალქვეშა ნავზე გაჩენილი ხანძრის შედეგად ეკიპაჟის ორი წევრი დაიღუპა. ცეცხლი ნავის ელექტრომექანიკურ ნაწილს გაუჩნდა. ამუშავდა ავარიული თავდაცვის მექანიზმი. ჩრდილოეთ ფლოტის წარმომადგენელთა განცხადებით, ბირთვული დაგინძურების საფრთხე არ არსებობს. ცეცხლის ჩაქრობა გვიან, ღამით მოხერხდა.

ინტერპრესნიუსი

განცხადება

საჯარო სამართლის იურიდიული პირის – ლ. ყანჩაველის მცენარეთა დაცვის ინსტიტუტის სამეცნიერო თანამდებობების დასაკავებლად კონკურსის გამოცხადების თაობაზე

1. გამოცხადდეს ღია კონკურსი საჯარო სამართლის იურიდიული პირის – ლ. ყანჩაველის მცენარეთა დაცვის ინსტიტუტის შემდეგი სამეცნიერო თანამდებობების დასაკავებლად:

აქ „ფიტოპათოლოგიის“ განყოფილებაში
მთავარი მეცნიერი თანამშრომელი – 2 ადგილი;
უფროსი მეცნიერი თანამშრომელი – 5 ადგილი;
უფროსი მეცნიერი თანამშრომელი – 0,5 ადგილი;
უფროსი მეცნიერი თანამშრომელი – 0,5 ადგილი;
მეცნიერი თანამშრომელი – 3 ადგილი;

ბქ „ენტომოლოგიისა და გამოყენებითი ზოოლოგიის“ განყოფილებაში
მთავარი მეცნიერი თანამშრომელი – 0,5 ადგილი;
უფროსი მეცნიერი თანამშრომელი – 3 ადგილი;
უფროსი მეცნიერი თანამშრომელი – 0,5 ადგილი;
მეცნიერი თანამშრომელი – 2 ადგილი;

გქ „პესტიციდების ეკოლოგიური შეფასების“ განყოფილებაში
უფროსი მეცნიერი თანამშრომელი – 3 ადგილი;
მეცნიერი თანამშრომელი – 2 ადგილი;
მეცნიერი თანამშრომელი – 0,5 ადგილი;

დქ „რ. ყიფიანის ბიოფიზიკური მეთოდების“ განყოფილებაში
უფროსი მეცნიერი თანამშრომელი – 3 ადგილი;
მეცნიერი თანამშრომელი – 1 ადგილი;

ექ „ბიოლოგიური კონტროლის“ განყოფილებაში
უფროსი მეცნიერი თანამშრომელი – 3 ადგილი;
მეცნიერი თანამშრომელი – 2 ადგილი.

2. კონკურსი უნდა შეესაბამებოდეს გამჭვირვალობას, თანასწორობისა და სამართლიანი კონკურენციის პრინციპებს.

3. სამეცნიერო თანამდებობაზე კონკურსის ჩატარებას უზრუნველყოფს ინსტიტუტის საკონკურსო კომისია, რომელიც იქმნება კანონდებლობით დადგენილი წესით დირექტორის მოვალეობის შემსრულებლის ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტით.

4. საკონკურსო კომისიის მუშაობის წესი განისაზღვრება საჯარო სამართლის იურიდიული პირის – ლ. ყანჩაველის მცენარეთა დაცვის ინსტიტუტის დროებითი წესდებით.

5. მთავარი მეცნიერ-თანამშრომლის თანამდებობის დაკავება შეუძლია პირს, თუ მას აქვს დოქტორის აკადემიური ან მასთან გათანაბრებული (მეცნიერებათა კანდიდატის, დოქტორისქ ხარისხი; უფროსი მეცნიერი თანამშრომლის დაკავება შეუძლია პირს, თუ იგი არის დოქტორანტი (ასპირანტიქ ან აქვს დოქტორის აკადემიური ან მასთან გათანაბრებული (მეცნიერებათა კანდიდატის, დოქტორისქ ხარისხი; მეცნიერი თანამშრომლის დაკავება შეუძლია პირს, თუ მას აქვს მაგისტრის აკადემიური ან მასთან გათანაბრებული ხარისხი;

6. კონკურსში მონაწილეობის მიღების მსურველმა საკონკურსო განცხადებას თან უნდა დაურთოს:

აქ განმცხადებლის პირადობის დამადასტურებელი მოწმობის ასლი;

ბქ კალენდარული ავტობიოგრაფია (CV);

გქ დასაკავებელი თანამდებობის შესაბამისი აკადემიური, ან მასთან გათანაბრებული ხარისხის დამადასტურებელი დიპლომის ასლი, ხოლო დოქტორანტების (ასპირანტებისათვისქ ცნობა შესაბამისი საგანმანათლებლო (სამეცნიეროქ დაწესებულებიდან;

დქ გამოქვეყნებული, მათ შორის ბოლო 5 წლის განმავლობაში, სამეცნიერო ნაშრომების ჩამონათვალი;

ექ 1 ნაშრომის (სტატიის ასლი, რომელიც განმცხადებლის აზრით, უკეთესად წარმოაჩენს მის სამეცნიერო პოტენციალსქ კვლევის უნარს;

ვქ შესაბამისი სტრუქტურული ერთეულის განვითარების ხედვა (საკვლევი პროგლემები, მოსალოდნელი შედეგები, საჭირო რესურსები და ა. შ.ქ;

ზქ შესაბამისი დარგის 3 მეცნიერის საკონტაქტო ინფორმაცია, რომლისაც შეიძლება რეკომენდაცია გაუწიონ განმცხადებელს (სახელი, გვარი, ტელეფონი, ფაქსი, ელექრონული ფოსტა, მისამართიქ (სასურველიაქ;

თქ სამეცნიერო გრანტების ჩამონათვალი (სასურველიაქ;

იქ პატენტების, საავტორო მოწმობების, ლიცენზიების, გამოყენების აქტების და სამეცნიერო მოღვაწეობასთან დაკავშირებული სხვა დამადასტურებელი დოკუმენტაციის ჩამონათვალი (სასურველიაქ;

7. კონკურსში მონაწილე კანდიდატთა პირადი მონაცემების შეფასებას ახორციელებს საკონკურსო კომისია. კომისიის შემადგენლობაში არ შეიძლება შედიოდნენ პირები, რომლებიც პრეტენზიას აცხადებენ საჯარო სამართლის იურიდიული პირის – ლ. ყანჩაველის მცენარეთა დაცვის ინსტიტუტში სამეცნიერო თანამდებობის დასაკავებლად.

8. საკონკურსო განცხადების მიღების ვადის დასრულებიდან არა უგვიანეს 3 დღისა საკონკურსო კომისია ამტკიცებს:

აქ იმ პირთა ნუსხას, რომელთა საკონკურსო დოკუმენტაცია სრულყოფილად არის წარმოდგენილი და შეესაბამება ინსტიტუტის დროებითი წესდებით დადგენილ საკვალიფიკაციო მოთხოვნებს;

ბქ იმ პირთა ნუსხას, რომელთა საკონკურსო დოკუმენტაცია სრულყოფილად არ არის წარმოდგენილი ან/და არ შეესაბამება ინსტიტუტის დროებითი წესდებით დადგენილ საკვალიფიკაციო მოთხოვნებს;

9. საკონკურსო კომისია ატარებს გასაუბრებას იმ კონკურსანტებთან, რომელთა საკონკურსო დოკუმენტაცია სრულყოფილად არის წარმოდგენილი და შეესაბამება ინსტიტუტის დროებითი წესდებით დადგენილ საკვალიფიკაციო მოთხოვნებს, რაც ფორმდება ოქმით.

10. სამეცნიერო თანამდებობაზე კონკურსანტის შერჩევისას შეიძლება გათვალისწინებული იქნეს შემდეგი კრიტერიუმები:

აქ გამოქვეყნებული სამეცნიერო ნაშრომების რაოდენობა და ხარისხი (განსაკუთრებით ბოლო 5 წლის განმავლობაშიქ;

ბქ პატენტები;

გქ მონაწილეობა სამეცნიერო სიმპოზიუმებში, კონფერენციებში;

დქ მონაწილეობა საგრანტო, მათ შორის საერთაშორისო თემატიკაში;

ექ სტრუქტურული ერთეულის განვითარების სტრატეგიული ხედვა;

ვქ კვლევისათვის სახსრების მოძიებისა და კვლევითი სამუშაოების ორგანიზების გამოცდილება.

11. საკონკურსო კომისიის დასკვნის საფუძველზე დირექტორის მოვალეობის შემსრულებელი ნიშნავს წარდგენილ კანდიდატს შესაბამის თანამდებობებზე და აფორმებს მასთან შრომით ხელშეკრულებას არა უმეტეს 3 წლის ვადით.

12. საბუთების მიღება იწარმოებს ლ. ყანჩაველის მცენარეთა დაცვის ინსტიტუტში, მისამართი: ქ. თბილისი, ჭავჭავაძის გამზ. 82.

13. კონკურსში მონაწილეობის მისაღებად საბუთების წარმოდგენის ბოლო ვადაა პრესაში განცხადების გამოქვეყნებიდან 1 თვე.

14. კონკურსის შედეგები გამოქვეყნდება 2006 წლის 17 ოქტომბერს.

15. დამატებითი ინფორმაციისათვის მოგვმართეთ: 0162, თბილისი, ჭავჭავაძის გამზ. 82, http://levkanchaveli.myweb.ge, ტელ. 22-01-72.

პასუხისმგებელი პირი კარლო კიკორია

კადრი

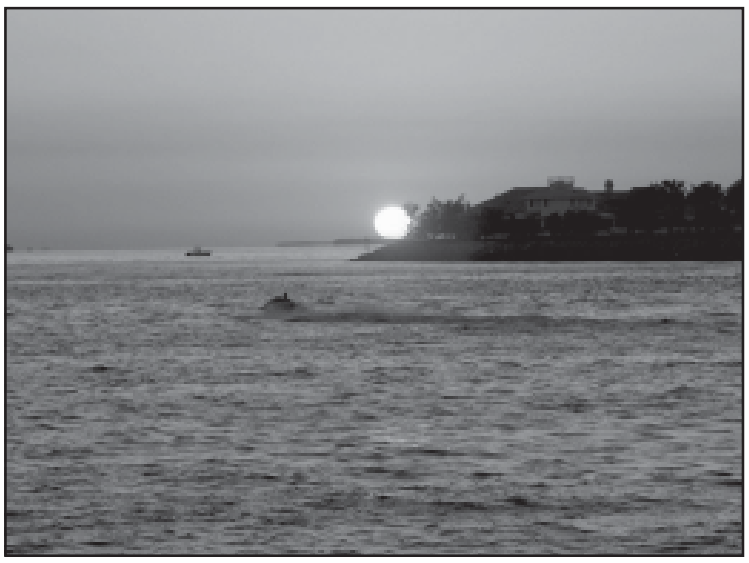

გვწერენ

თურქეთში ამა წლის აგვისტოს თვეში ავტოკატასტროფაში დაშავებული 8 წლის ციცინო ყალაბეგაშვილის ოჯახი მადლობას უხდის გულისხმიერებისათვის და ფულადი დახმარებისათვის საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის მუშაკთა პროფკავშირის ცენტრალური საბჭოს თავმჯდომარეს, ბატონ გიორგი კერესელიძეს და მთელ აპარატს.

მშობელი მაჩურიძე

ბატონი თემურ ყორშია 50 წლისაა

გილოცავთ!

გულით გისურვებ ჯანმრთელობას, ოჯახურ გედნიერებას, წარმატებებს თქვენს საპასუხისმგებლო საქმიანობაში. გფარავდეს უფალი.

ნინო გელოვანი

ანეკდოტები

–შენ რა, დისკოთეკაზე ასე იყავი წასული?

– დიახ.

– ჯანდაბა! ახლა ჩაიცვი და დაიძინე!

* * *

ქმარი მივლინებიდან დაბრუნდა. გინაში შევიდა, კარადას მივარდა – ცარიელია, საწოლის ქვეშ შეიხედა – არავინაა, არც – აბაზანაში და აივანზე.

დაჯდა სამზარეულოში, დაისხა ღვინო და ცოლს ეუბნება:

– რაო, ნინა, ბერდები?!

* * *

მამაკაცებისთვის გარდამავალი ასაკია, როდესაც ისინი ერთი ქალიდან მეორეზე გადადიან.

* * *

– ალო, თუ შეიძლება, თქვენს დირექტორს დაუძახეთ.

– ის ახლა ოგიექტზეა. რა გადავცე?

– უთხარით, რომ მისმა ცოლმა დარეკა და დაუბარა, ოგიექტიდან რომ ჩამოვა, კარგად დაიბანოს.

* * *

ცოლი ქმარს:

–ქვირფასო, მოდი, ფანჯარაში გაიხედე, ეს რა ოხროებაა ჩვენს ბალში?

– ჯერ ერთი, ეგ ოხროება კი არა, ძროხაა, მეორეც – ეგ ფანჯარა კი არა, სარკეა!

* * *

მიხოს ცხენის ქურდობისთვის ასამართლებენ. მოსამართლე ეკითხება:

–აბა, გვითხარი, როგორ მოხდა ეს?

–გვიან საღამოს ქორწილიდან შინ ვბრუნდებოდი. ორღობეში რომ შევუხვიე, ვხედავ გარდიგარდმო ცხენი წევს, ვერც მარცხნიდან გავძვერი, ვერც მარჯვნიდან, ვიფიქრე – გადავაგორებ–მეთქი. ეს ოხერი კი უცებ წამოხტა და გაქცდა, მეც თან გამიყოლია. ღმერთმა დალოცოს პატრული. კიდევ კარგი გაგვაჩერა, თორემ არ ვიცი, თავს სად ამოვყოფდი.

იცოდით ეს?

ანტარქტიდის საგანძური

ანტარქტიდა ტერიტორიაა დედამიწის სამხრეთ ნაწილში, რომელიც არც ერთ სახელმწიფოს არ ეკუთვნის. ის განეკუთვნება „განსაკუთრებული სტატუსის“ ტერიტორიებს, ასეთი კი ჩვენს პლანეტაზე, ანტარქტიდის გარდა, კიდევ ხუთია – დასავლეთი საჰარა, მაიოტა, ფოლკლენდის (მალვინისძ კუნძულებში, ბრიტანული ტერიტორია ინდოეთის ოკეანეში და პალესტინის ტერიტორია. ზოგიერთ მათგანზე არსებობს საერთაშორისო ხელშეკრულებები, ზოგიერთის გარშემო კი პოლიტიკური კონფლიქტები აქამდე არ დამცხრალა.

ანტარქტიდა ამჟამად ნამდვილად „არავის“ ტერიტორიაა, მაგრამ არც თუ დიდი ხნის შემდეგ ამ ყინულოვანი კონტინენტის ირგვლივ ნალდად იფეთქებს მწვავე ვნებები. არსებობს ჯერ კიდევ 1959 წელს ხელმოწერილი საერთაშორისო შეთანხმება, რომლითაც ანტარქტიდა გამოცხადებულია მშვიდობის ზონად, სადაც აკრძალულია სამხედრო ბაზები, იარალის გამოცდა და ატომური ნარჩენების დასამარება. სამაგიეროდ, ნებადართულია და ხელიც ეწყობა სამეცნიერო საქმიანობას, მათ შორის ერთობლივსაც. მიუხედავად იმისა, რომ შეთანხებას ხელი მოაწერა 12 ქვეყანამ, რომელთა შორის არიან ისეთი „მძიმეწონოსები“, როგორიც სსრ კავშირი, აშშ, დიდი ბრიტანეთი და იაპონია, მეექვსე კონტინენტი მაინც პირობითად დაყოფილია ეგრეთწოდებულ ეროვნულ სექტორებად.

ყველაზე დიდ „ნაჭრებზე“ პრეტენზიას აცხადებენ ნორვეგია, ავსტრალია და ახალი ზელანდია. პრეტენზიას ნორვეგია აცხადებს, როგორც ამ კონტინენტის პირველადმომჩენი (ამ მიწაზე სწორედ მისმა მოქალაქემ დაადგა პირველად ფეხი, დანარჩენები კი – გეოგრაფიული სიახლოვის გამო. მასზე უფლების მოპოვების მსურველი არიან აგრეთვე ბრაზილია, დიდი ბრიტანეთი და საფრანგეთი. მაგრამ ისინი თავს იკავებენ რუსეთისა და ამერიკის შეერთებული შტატების მკაცრი პოზიციის გამო, რომელთაც კონტინენტზე არ გააჩნიათ თავიანთი „ეროვნული სექტორები“, მაგრამ არც სხვებს აძლევენ მადის გაღიზიანების უფლებას.

მაინც რით იზიდავს ანტარქტიდა? იქ აღმოჩენილია ქვანახშირის ქანები და რკინის მადანი, შესაძლოა იყოს ქარსი, გრაფიტი, მთის ბროლი, აგრეთვე ოქრო, ურანი, ვერცხლი, ტიტანი და ბევრი სხვა ლითონი, არის ნავთობისა და გაზის მოპოვების პერსპექტივებიც.

როგორც ამბობენ, „შავი ოქრო“ თითქმ კონტინენტზე უფრო მეტია, ვიდრე ახლო აღმოსავლეთში, მაგრამ ჯერჯერობით მოქმედებს მორატორიუმი იქ გეოლოგიური ძიებების ჩატარებაზე და ასე იქნება XXI საუკუნის შუა ხანებამდე.

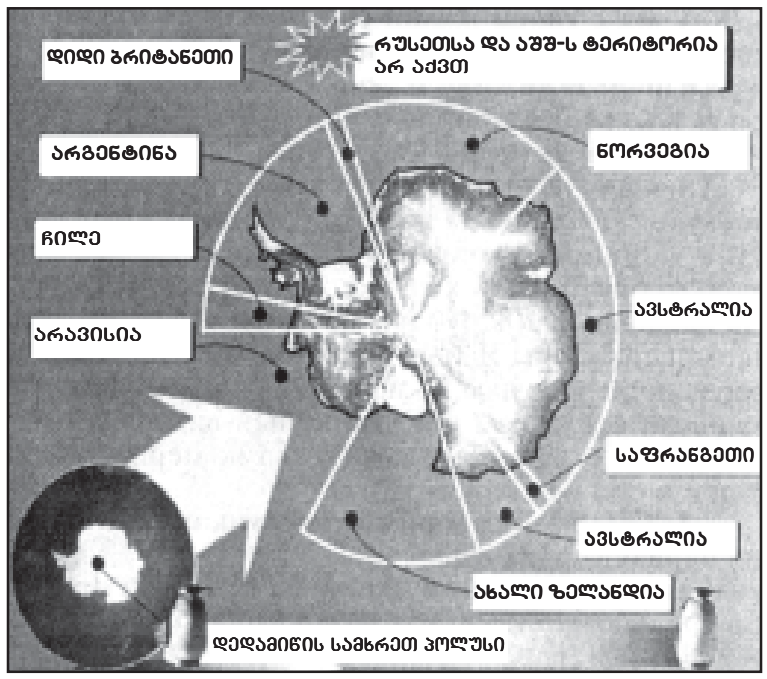

გვირეკავენ, გვეკითხებიან

რუბრიკას უძღვება გაზეთ „საქართველოს რესპუბლიკის“ იურიდიული კონსულტანტი ირინე ღლონტი.

კითხვა: ვმუშაობ სახელმწიფო დაწესებულებაში უფროს სპეციალისტად. მიმაჩნია, რომ მეძლევა კანონით კუთვნილზე ნაკლები ხელფასი.

გთხოვთ, განმიმარტოთ, ვის მივმართო ხელფასის გაზრდის თაობაზე?

ნინა ასლამაზიშვილი

პასუხი: თქვენთვის საინტერესო საკითხზე უნდა მიმართოთ ადმინისტრაციას სამუშაო ადგილის მიხედვით, სადაც ვალდებული არიან გაჩვენონ ოფიციალური დოკუმენტი, რომლის საფუძველზეც განსაზღვრულია თქვენი ხელფასის ოდენობა.

კითხვა: ვარ I ჯგუფის ინვალიდი. 2005 წლის დეკემბრიდან პენსია გადამირიცხეს შემნახველ ბანკში. მე იგი ყოველთვიურად მჭირდება, ბანკში მისვლა დრიგში დგომა ძალიან მიჭირს. ისეთიც არავინ მყავს, მინდოგილობა გავუფორმო.

გთხოვთ, განმიმარტოთ, რა გზით შეიძლება ჩემი კუთვნილი მცირე პენსია ბინაში მოვიტანონ?

ლონდა ზურაბიშვილი

პასუხი: შეკითხვაში აღნიშნული პიროგების მიხედვით, თქვენ კუთვნილი პენსია შეიძლება სახლში მოგიტანონ.

ამისათვის საჭიროა განცხადებით მიმართოთ პენსიის გამცემ ორგანოს.

კითხვა: ვარ II ჯგუფის ინვალიდი – მხედველობით, პენსია დანიშნული მაძვს თვეში 33 ლარის ოდენობით.

ვმუშაობ სახელმწიფო სექტორში, მცირე ხელფასზე. პენსიის გაცემა შეწყვეტილი მაქვს იმის გამო, რომ ვარ სახელმწიფო მოსამსახურე.

თქვენს რუბრიკაში დაბეჭდილ ერთ-ერთ კონსულტაციაში წავიკითხე, რომ მუშაობის პერიოდში მეკუთვნის პენსია.

გთხოვთ, განმიმარტოთ, ვის მივმართო?

კოტე ისაკაძე

პასუხი: მუშაობის პერიოდში პენსია და ხელფასი სრულად გეკუთვნით.

აღნიშნულ საკითხზე განცხადებით გირჩევთ მიმართოთ სოციალური დაზღვევის ფონდის რაიონულ განყოფილებას საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით.

დაგვირეკეთ, შეგვეკითხეთ: 93-16-90; 93-28-54.

დარია თუ ავდარია

ამინდი & სექტემბერს

დასავლეთ საქართველოში – მცირე მოღრუბლულობა, ჰაერის ტემპერატურა: დღისით +27⁰ – +31⁰, ღამით +21⁰ – +25⁰.

აღმოსავლეთ საქართველოში – მცირე მოღრუბლულობა, ჰაერის ტემპერატურა: დღისით +22⁰ – +25⁰, ღამით +28⁰ – +32⁰.

თბილისში – მცირე მოღრუბლულობა. ჰაერის ტემპერატურა: ღამით +28⁰, დღისით +35⁰.

ბათუმი – ღ. +27⁰, დ. +34⁰; **სოხუმი** – ღ. +26⁰, დ. +33⁰; **ქუთაისი** – ღ. +24⁰, დ. +34⁰, **ოზურგეთი** – ღ. +24⁰, დ. +33⁰, **ზესტაფონი** – ღ. +24⁰, დ. +34⁰; **რუსთავი** – ღ. +27⁰, დ. +35⁰, **ფოთი** – ღ. +24⁰, დ. +32⁰; **მესტია** – ღ. +12⁰, დ. +20⁰; **სტეფანწმინდა** – ღ. +13⁰, დ. +20⁰; **თელავი** – ღ. +26⁰, დ. +33⁰; **გორი** – ღ. +24⁰, დ. +32⁰; **ახალციხე** – ღ. +24⁰ დ. +32⁰; **ბორჯომი** – ღ. +23⁰, დ. +33⁰; **ცხინვალი** – ღ. +18⁰, დ. +30⁰; **სამტრედია** – ღ. +24⁰, დ. +34⁰; **ზუგდიდი** – ღ. +22⁰, დ. +32⁰; **ჭიათურა** – ღ. +20⁰, დ. +32⁰.

რა არ ხდება

ცეროდენები

შვედეთის ზოოპარკში მაიმუნს ალბინიოს მარმოზეტას პაწაწინა შვილი შეეძინა. მარმოზეტები, ლათინურ ამერიკაში რომ ბინადრობენ, ყველაზე პატარა პრიმატები არიან დედამიწაზე. მოზრდილი მაიმუნის წონა მხოლოდ 100 გრამია, სიმაღლე კი – 3,5 სანტიმეტრი.

დიდ ბრიტანეთში კი დაიბადნენ ნამცეცა კუები – ეგვიპტური კუს ნაშიერნი. ის ჩრდილოეთ ნახევარსფეროში ყველაზე პატარა არსებად ითვლება. მოზრდილი კუებიც კი 10 სანტიმერს არ აღემატებიან.

საქართველოს რესპუბლიკა
SAKARTVELOS RESPUBLIKA
იბეჭდება გამომცემლობა „კოლორის“ სტამბაში, რკინიგზის ჩიხი, 20.

დამფუძნებლები – გაზეთ „საქართველოს რესპუბლიკის“ თანამშრომლები

გამომცემელი – შპს „ახალი საუკუნე“
მ. კოსტავას 14
ტ: 899 537616

მთავარი რედაქტორის მოადგილე ალეკო ასლანიშვილი.
მორიგე რედაქტორი ოთარ ტურაბელიძე

ინდექსი 66434,
მისამართი: 0108, თბილისი,
მ. კოსტავას ქ. №14.
მთავარი რედაქტორი: 98-96-34.
მთავარი რედაქტორის მოადგილეები: 98-96-33.
სარეკლამო განყოფილება: 98-96-32; 899 328576

რედაქციის მიერ შეუკვეთავი მასალები დაიბეჭდება ავტორთა ხარჯით. წერილებმა მოყვანილი ფაქტების უტყუარობაზე პასუხს აგებენ ავტორები, რომელთა მოსაზრებებში, შესაძლოა, მუდამ არ ემთხვეოდეს რედაქციის პოზიციას.

ავტორებს ვთხოვთ, კომპიუტერზე ანაწყობ 2-2,5 ნაბეჭდ გვერდზე მეტი მოცულობის სტატიებს ნუ შემოგვთავაზებენ.